

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ühiskonnateaduste instituut
Info- ja dokumendihalduse õppekava

**TARTUMAA PÕHIKOOLIDE INFOTÖÖTAJATE PÕHIMÕTTED JA
PÕHJENDUSED KOOLIDE VEEBILEHTEDEL TEABE
AVALIKUSTAMISEL**

Lõputöö

Reet Hüsson

Lõputöö juhendaja: Maria Murumaa-Mengel, MA

Kaitsmisele lubatud:

Tartu 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	7
1.1. Organisatsiooni kommunikatsioon	7
1.1.1. Organisatsioonikommunikatsioon ja infotöötajad haridusasutustes	9
1.2. Teabe avalikustamise nõuded haridusasutustes.....	12
1.2.1. Isikuandmete kaitse.....	13
1.2.2. Isikuandmete töötlemine koolides	14
1.3. Tartumaa põhikoolide veebilehtedel avalikustatud teave.....	17
1.4. Uurimisküsimused ja eesmärk	18
2. MEETOD JA VALIM	20
2.1. Meetod	20
2.2. Valim.....	21
3. TULEMUSED	24
3.1. Tartumaa põhikoolide veebilehtede haldajad	24
3.2. Koolide veebilehtedel avalikustatava teabe liikumine.....	27
3.3. Infotöötajate igapäevatööga seonduvad praktikad ja põhimõtted.....	30
3.4. Õigusaktidega sätestatud teabe avalikustamisega seotud põhjendused	33
4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON	37
4.1. Järeldused	37
4.2. Diskussioon	40
4.3. Meetodi kriitika	43
KOKKUVÕTE.....	45
SUMMARY	47
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	49
Lisa 1 Valik AvTS-s teabevaldajale kohustuslikust veebilehel avalikustamisele kuuluva teabe loetelust.....	52
Lisa 2 Tartumaa põhikoolide veebilehtede vaatluse tulemused	55
Lisa 3 Intervjuu kava	56
Lisa 4 Intervjuu (I1)	59
Lisa 5 Intervjuu (I2)	67
Lisa 6 Intervjuu (I3)	80

Lisa 7 Intervjuu (I4)	90
Lisa 8 Intervjuu (I5)	103
Lisa 9 Intervjuu (I6)	113
Lisa 10 Intervjuu (I7)	123
Lisa 11 Intervjuu (I8)	133

SISSEJUHATUS

Infotehnoloogia laialdase kasutuse tõttu on internet tänapäeva infoühiskonnas muutunud tavapäraseks suhtlemise ja informatsiooni otsimise vahendiks. Avaliku teabe lihtne ja kiire kättesaadavus avaldab kasulikku mõju esiteks ühiskonna tasandil, aidates muuta avaliku võimu teostamist, avalike teenuste osutamist ja eelarveraha kasutamist võimalikult läbipaistvaks; lisaks ka üksikisiku tasandil, tagades inimesele pääsu tema jaoks vajaliku teabe juurde (Peep, 2014). Reeglina avaldatakse kogu oluline info ka organisatsioonide veebilehtedel, mis operatiivsete teabekanalitena tagavad avalikkuse juurdepääsu asutuste tegevusega seotud teabele.

Haridusasutused omavalitsuste allasutustena kasutavad samuti teabe avalikustamiseks ning avalikkuse informeerimiseks asutuse veebilehte, kus teabe avalikustamine on reguleeritud õigusaktidega. Üldhariduskoolis sekretäri ja veebilehe haldajana töötades tunnetas autor igapäevatoos probleemina, et asutuses puudus konkreetne regulatsioon, missugust teavet peaks kooli veebilehel avaldama. Esmalt uuriski autor oma seminaritöös, kas õigusaktides sätestatud teave on koolide veebilehtedel avalikustatud. Täpsemalt uuriti Tartumaa põhikoolide veebilehtedel teabe avalikustamist valitud teabeliikide lõikes. Uurimuse tulemusel selgus, et vaadeldud põhikoolide veebilehtedel ei olnud kogu õigusaktide nõuetega sätestatud teavet avalikustatud. Teabe avalikustamisel olid head tulemused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse nõuete täitmise osas, kuid avaliku teabe seaduse täitmine oli jäänud uuritavates põhikoolides tähelepanuta. See tähendab, et veebilehtedelt oli puudu näiteks info õpetajate haridustaseme ja eriala ning kooli tegevust kajastavate aruannete kohta. Küll aga olid koolid oma veebilehtedel avaldanud lisaks õigusaktidega reguleeritule märksa enam õppetöö ja huvitegevusega seotud informatsiooni.

Nendest tulemustest lähtuvalt uuritakse seminaritöö edasiarendusena käesolevas lõputöös Tartumaa põhikoolide veebilehtedel teabe avalikustamise valikuid tegevate töötajate – veebilehede haldajate – valikute tegemise, tähenduste loomise ning käitumise erinevaid aspekte. Eesmärgi saavutamiseks on püstitatud kolm peamist uurimisküsimust, mis puudutavad

veebilehtede haldamise korraldamist, infotöötajate igapäevatööga seonduvaid praktikaid ja põhimõtteid ning põhjuseid info avalikustamata jätmisel. Uurimisküsimustele vastuste leidmiseks intervjueritakse põhikoolide töötajaid, kes tegelevad kooli veebilehe haldamisega.

Eelnevalt on Eestis uuritud Eesti koolide veebilehti (Loone, 2005), kus keskenduti veebilehtedele üldiselt ning teabe avalikustamist otseselt ei analüüsitud. Varasemad uurimused haridusasutuste veebilehtedel teabe avaldamise kohta käsitlevad avaliku teabe seaduse (AvTS) täitmist, näiteks AvTS täitmist riiklike (rakendus)kõrgkoolide ja kutsekoolide veebilehtedel (Johani, 2006; Tuuling, 2006; Tuuling, 2007). Organisatsioonikommunikatsiooni koolides on käsitlenud Brit Puskar 2008. aastal kaitstud bakalaureusetöös „eKooli kasutuspraktikad: koolijuhtide, õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate vaatenurk“. Isikuandmete kaitset koolides käsitleb Oppar (2013) oma bakalaureusetöös, kus ta uuris isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamist õpilase individuaalse arengu jälgimise kaartide täitmisel. Koolide veebilehtedel teabe avalikustamise põhimõtete kohta sellise fookusega uurimusi, nagu käesolevas töös, varem läbi viidud ei ole.

Koolide veebilehtede kaudu toimuva kommunikatsiooni temaatika on seni käsitlemata ning seetõttu pidas autor vajalikuks uurida veebilehtede haldamisega seonduvaid protsesse. Uurimus on vajalik, et kaardistada Eesti koolide veebilehtedel toimuva kommunikatsiooni põhimõtted ning tuua välja see, mille puhul tajuvad infotöötajad probleeme ja otsivad lahendusi. Uuringu tulemusel on võimalik haridusasutustele pakkuda häid näiteid erinevate koolide veebilehtede haldamisega seonduvatest praktikatest, mida saab ühtlasi kasutada organisatsiooni töö tõhustamiseks. Lisaks on võimalik lõputööga juhtida tähelepanu valdkonna kitsaskohtadele, andes töö lõpuks ka omapoolsed lahendused.

Käesolevas töös on keskseteks mõisteteks veebileht, infotöötaja ja infovahetus. Veebilehtede kohta on tava- ja akadeemilises käsitluses kasutusel erinevad terminid - veebileht, veebisait, kodulehekülj jne. Käesolevas töös kasutatakse terminit veebileht, mis on kasutusel ka avaliku teabe seaduses. Infotöötajad on Steinerova (2001) käsitluse järgi inimesed, kes haldavad ja korraldavad erinevates infoasutustes töötades inforessursse ning kes oma ala professionaalidena aitavad määratleda kasutajate infovajadusi, juhatades nad seejärel infoallikateni. Käesolevas töös on mõiste tähendus pisut kitsam, koondades mõiste infotöötaja alla erineva põhitöökoha ja ettevalmistusega kooli töötajaid, kelle töökohustuste hulka kuuluvad veebilehele info edastamise ja veebilehe haldamisega seotud ülesanded. Kolmas oluline läbiv termin, infovahetus, on käesolevas töös kasutusel kooli veebilehe kaudu toimuva informatsiooni

saamise ja edastamise protsessi kohta. Isikuandmetena käsitletakse kõiki andmeid, mis kasvõi kaudseltki on füüsilise isikuga seostatavad (Schaar, 2007).

Lõputöö on jagatud nelja peatükki. Esimeses, teooria peatükis antakse ülevaade organisatsiooni kommunikatsiooni käsitlustest ja mõistest, infovahetuse protsessist ning organisatsiooni kommunikatsioonist ja infotöötajatest haridusasutuste kontekstis. Lisaks kirjeldatakse õigusaktidest tulenevaid teabe avalikustamise ja isikuandmete kaitse nõudeid ning tuuakse välja need aspektid, mis puudutavad otseselt põhikoolide valduses olevat ja nende ülesannetega seotud teavet. Seejärel antakse lühike ülevaade konkreetsemalt Tartumaa põhikoolide veebilehtedel teabe avalikustamisest. Esimene peatükk lõpeb uurimisküsimustega. Teises peatükis on uurimisküsimustest tulenevalt uurimismeetodi ja valimi kirjeldus. Kolmandas peatükis kirjeldatakse tulemusi ning neljandas peatükis tuuakse välja peamised järeldused ning asetatakse käesoleva uurimuse tulemused laiemasse konteksti. Töö lõpeb kokkuvõttega.

1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

Alljärgnevas peatükis antakse ülevaade käesoleva töö kontekstis olulistest organisatsiooni kommunikatsiooni käsitlustest ja mõistest, infovahetuse protsessist ning organisatsiooni kommunikatsioonist ja infotöötajatest haridusasutuste kontekstis. Lisaks kirjeldatakse õigusaktidest tulenevaid teabe avalikustamise ja isikuandmete kaitse nõudeid, tuuakse välja need aspektid, mis puudutavad otseselt põhikoolide valduses olevat ja nende ülesannetega seotud teavet ning antakse lühiülevaade Tartumaa põhikoolide veebilehtedel teabe avalikustamisest. Esimene peatükk lõpeb uurimisküsimustega.

1.1. Organisatsiooni kommunikatsioon

Meie igapäevaelus on suhtlemine ehk kommunikatsioon vältimatu, see on ühiskonna eksisteerimise aluseks. Palmaru (2003) järgi on kommunikatsioon sõnumite vahetamine saatja ja vastuvõtja vahel teatavas kultuurilises ja füüsilises kontekstis. Samas võib kommunikatsiooni mõista ka kui ideede, informatsiooni ja hoiakute edastamist ühelt inimeselt teisele, aga ka ühelt organisatsioonilt teisele, mis on võimalik vaid juhul, kui saatja ja saaja mõistavad lugeda samu sümboleid (Past, 2005).

Seega on kommunikatsioon sidustegevus, mille abil ühendatakse kõik organisatsiooni koostisosad ühiselt talitlevaks tervikuks. Organisatsiooni struktuur ja suhtlemine on vastastikusel sõltuvusel ning seetõttu peab organisatsiooni hierarhia olema sobilik organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks ning hierarhilises organisatsioonis on kommunikatsioon rohkem struktureeritud ja reeglistatud (Siimon ja Vadi, 1999: 202).

Organisatsioonis toimuv kommunikatsioon mõjutab pidevalt asutuse siseseid ja väliseid suhteid ning selle protsessi kaudu on võimalik muuta organisatsiooni tegevust tulemuslikumaks. Past (2005) peab organisatsiooni kommunikatsiooni põhilisteks tunnusteks, et see toimub avatud süsteemis, mis mõjutab kommunikatsiooni ja mida kommunikatsioon mõjutab, ning hõlmab

sõnumeid ja nende edasiandmist, eesmärki, suunda, inimesi. Samuti mõjutab organisatsioon kommunikatsiooni tulemusel sihtgruppide teadlikkust, hoiakuid ja käitumist (Past, 2005).

Organisatsiooni sihtgrupid moodustavad suhtlemisel kommunikatsioonivõrgustiku. Kommunikatsioonivõrgustik mõjutab kommunikatsiooni efektiivsust ja näitab, kuidas sõnumeid levitatakse, näiteks, kas võrgustik on funktsionaalne või disfunktsionaalne, milliseid norme ja reegleid kasutatakse ning kas sõnumeid segab tugev müra (Past, 2005: 66-67).

Alexander Kotchubei (2006) väidab, et info liikumine, mille elementaarseteks nõueteks on informatsiooni jagamine ja vastuvõtmine, peab olema õigeaegne, minimaalsete moonutustega, jälgitav, ratsionaalne ja kahesuunaline. Info liikumise jälgitavus aitab vältida infosulu või lihtsalt inimliku unustamise tõttu saamata jäänud informatsiooniga seoses tekkivaid probleeme. Samuti on info liikumise korraldamine vajalik, et meid ümbritsevas infotulvas eristada olulist ebaolulisest ning vajalik teave ei jääks märkamata. Info liikumine infovahetuse protsessi juhtimise kaudu tagab organisatsiooni liikmete teadlikkuse ühistest eesmärkidest ning selle efektiivsus avaldab mõju organisatsiooni tulemustele (Kotchubei, 2006). Alas (2001) märgib, et infovahetuseks on organisatsioonis ametlik ja mitteametlik süsteem, kus info edastamise kord ametlikul infovahetusel on määratud organisatsiooni struktuuriga, kuid mitteametlik informatsioon kulgeb mööda organisatsiooni liikmete isiklike suhete põhjal tekkinud kanaleid. Need erinevad infovahetussüsteemid täiendavad teineteist, kuid nende vahel võib tekkida ka konflikt. Infovahetuses, mis võib olla nii suuline kui kirjalik, on ühtlasi vajalik saavutada efektiivsus, kus vaatamata infoedastusega kaasnevale mürale oleks vastuvõetud teade võimalikult sarnane saatja poolt edastatud teatega (Alas, 2001: 88-89). Ka selliseid olukordi aitab ennetada infovahetuse protsessi juhtimine.

Kommunikatsioon on suhtlemisvõrgustikus olulise tähtsusega ja hõlmab organisatsioonis nii sisemist kui välist infovahetust. Näiteks haridusasutustes on kommunikatsioonivõrgustikku haaratud lisaks koolisisestele huvigruppidele, kelleks on õpilased, õpetajad ja juhtkond, ka välised huvigrupid: lapsevanemad, vilistlased, ametnikud ning laiem avalikkus.

Üksteise mõistmiseks ja mõjutamiseks on organisatsioonis on vaja tõhusat ning hästi toimivat sisekommunikatsiooni, mis omakorda tagab efektiivse väliskommunikatsiooni (Kotchubei, 2006). Väliskommunikatsioon peab olema organisatsioonisiselt hästi läbimõeldud, korraldatud ja osapooltega kooskõlastatud. Haridusasutustes, kus väliskommunikatsiooniga on

seotud erinevad töötajad, on hästi toimiv sisekommunikatsioon organisatsiooni kommunikatsiooni tulemuslikkuse võtmerollik.

Cornelisseni (2008) järgi on ettevõtte maine loomine, säilitamine ja kaitsmine organisatsiooni kommunikatsioonis üks töötajate põhiülesannetest. Hoolimata ettevõtte mainele omistatud tähtsusest, ei mõisteta paljudes ettevõtetes tegelikult täielikult organisatsiooni kommunikatsiooni rolli ega panust ning seetõttu tunnevad infotöötajad end alahinnatuna, nende strateegiline panus otsuste langetamisel on raskendatud. Ka juhivad nad end järele, kuna nad lihtsalt ei mõista keskkonnas toimuvaid sündmusi ning seda, kuidas need võivad mõjutada organisatsiooni tegevust ja mõõdetavaid tulemusi (Cornelissen, 2008: 4-5).

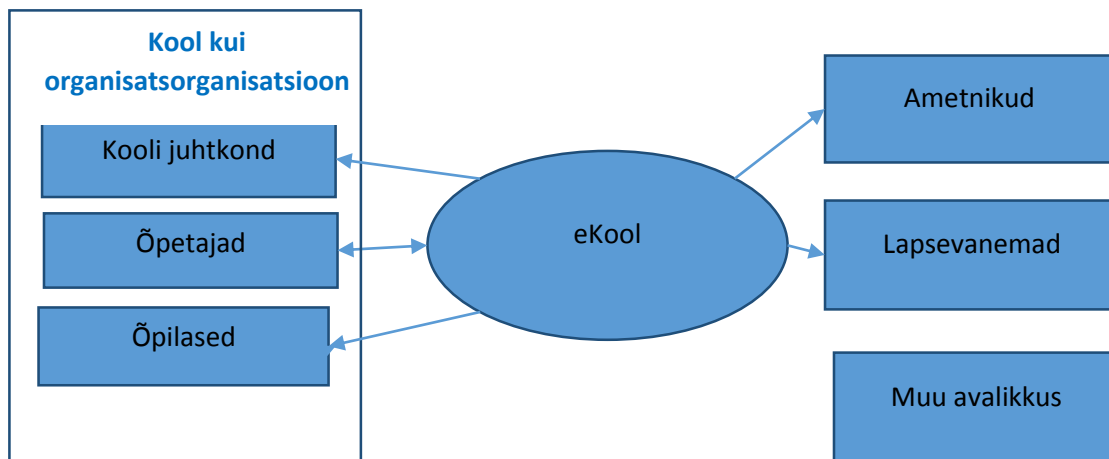
Teiselt poolt aga märgib Cornelissen (2008), et kui töötajad peavad korraldusi juhtkonnalt usaldusväärseteks, siis samastuvad nad ka organisatsiooniga paremini ning on seetõttu rahulolevamad, koostöövalmivad ning rohkem valmis organisatsiooni eesmärkide nimel töötama. Selleks, et töötaja organisatsiooni eesmärkide nimel tööle panna, tuleb ta kaasata otsustusprotsessidesse. Kui inimesed saavad otsustusprotsessides kaasa rääkida ja nende arvamust arvestatakse, siis on nad oma töös pühendunud (Cornelissen, 2008: 197-198).

Haridusasutuste maine hoidmine ja tõstmine on tähtis – maakonna koolides näiteks suhteliselt väikesearvulise kogukonna tõttu, kus kõik tunnevad kõiki ning linna koolides eelkõige omavahelise tiheda konkurentsi tõttu. Seepärast tuleb koolijuhtidel organisatsiooni ühe eesmärgina kooli maine kaitsmiseks ja parandamiseks kaasata ka töötajaid.

1.1.1. Organisatsioonikommunikatsioon ja infotöötajad haridusasutustes

Nagu teisedki institutsioonid, on haridusasutused tänapäeval erakordsetes muutuste risttules. Õppeasutustel tuleb näha vaeva, et saada üha paremaid tulemusi ja olla meelega järele huvigruppidele väljastpoolt. Senge, Cambron-McCabe, Lucas, Smith, Dutton ja Kleiner (2009) leiavad, et koolid on elavad süsteemid, mis tähendab hariduse kaasamist sotsiaalsete suhete võrgustikku sidudes sõpru, perekondi ja kogukondi. Nii on kool kogukonnas jagatud visiooni kujundamisel aktiivne ja kõrgelt hinnatud osaleja. Interneti levikuga seoses on koolidest saamas ka teabekeskused kogukondadele, kus nad paiknevad (Senge jt, 2009).

Kooli kui organisatsiooni suhtlemisvõrgustik koosneb omavahelises seoses olevatest sisemistest ja välistest gruppidest. Brit Puskar (2008) on oma bakalaureusetöös visuaalselt selgitanud kommunikatsiooni kooli ja tema sihtgruppide vahel läbi eKooli (Joonis 1).

Joonis 1 Kommunikatsioon kooli ja tema sihtgruppide vahel läbi eKooli (Allikas: Puskar, 2008)

Puskar (2008) kujutab eraldiseisvate sihtrühmadena kooli kui organisatsiooni, ametnikke ning lapsevanemaid. Muu avalikkus on joonisel selguse mõttes ära toodud, kuid on jäetud teema fookusest välja. Sihtrühmade juures on pööratud tähelepanu faktile, et koolil kui organisatsioonil on sisemised sihtrühmad – direktor/juhtkond, õpetajad ja õpilased.

Käesolevas uurimuses on Joonisel 1 kujutatu heaks lähtekohaks, et töötada välja täiendatud mudel, mis võimaldaks selgitada eKoolist laiemaid, kogu veebikommunikatsiooni hõlmavaid protsesse haridusasutuses.

Haridusasutuse kommunikatsiooniprotsessis on üheks oluliseks infojuhtimise vahendiks kooli veebileht, mis annab esmast informatsiooni asutuse kohta ja peaks rahuldama organisatsiooni erinevate huvigruppide, kes kommunikatsiooni käigus vajavad võimalikult kiiresti adekvaatset teavet, infovajadust. Hästi kujundatud ja informatiivne veebileht võimaldab jätta organisatsioonist usaldusväärse ja teistest eristuva mulje ning juhatab külastaja asutuse juurde.

Infokanalina võimaldab veebileht mahutada palju informatsiooni ühes kohas ning sooritada erinevaid tegevusi, näiteks reklaamida asutuse tegevusi ning edastada teateid ja sõnumeid. Veebilehe informatiivsust, pidevat info uuenemist ja atraktiivsust aitavad tagada asutuse siseselt erinevate töötajate kirjutatud regulaarsed ajakohased artiklid oma valdkonna teemadel. Veebilehe paremale toimimisele aitab kaasa ka veebilehega tegelevatele töötajate koolitamine, internetist sellealaste nõuannete jälgimine, samuti on kasulik hoida pilk peal ka edukate konkurentide veebilehtedel (Elitec Group... , 2015).

Võimalikult lihtne ja hästi toimiv kooli veebileht, aitab tagada eduka organisatsiooni kommunikatsiooni nii sisemiste kui ka väliste sihtrühmade vahel. Ajakohasest ja informatiivsest veebilehest saavad maksimaalselt kasu kõik sihtrühmad ning seetõttu on oluline veebilehele andmete sisestamise vastutust omava töötaja varustamine asutusesisesse kommunikatsiooni tulemusel vajaliku informatsiooniga. Seega näeme, et eduka kommunikatsiooni üks peamistest võtmeisikutest on kooli infotöötaja.

Steinerova (2001) käsitluse järgi on infotöötajad ehk infospetsialistid inimesed, kes töötavad erinevates infoasutustes nagu näiteks raamatukogud, arhiivid jms, aga ka teistes ettevõtetes. Infotöötaja ülesanne on pakkuda kasutajale teavet, infotooteid ja -teenuseid erineva teabe otsingul. Infospetsialistid peaksid oma ala professionaalidena aitama määratleda kasutajate infovajadusi, juhatades nad seejärel infoallikateni. Infotöötajad haldavad ja korraldavad inforessursse (Steinerova, 2001). Seega on infotöötajad vastava koolitusega spetsialistid, kes tegelevad infoteenindusega ning omavad tehnilisi ja organisatoorseid oskusi, mis on vajalikud teabe leidmiseks ja edastamiseks.

Antud uurimuse kontekstis on infotöötajate ühisnimetaja alla koondatud haridusasutuses tegutsevad erinevad töötajad, kes koguvad või omavad informatsiooni, mida nad edastavad kooli veebilehe kaudu organisatsiooni sisemistele ja välistele sihtrühmadele. Näiteks võib olla selliseks töötajaks koolis infojuht, kes muude tööülesannete hulgas tagab veebilehe tehnilise toimimise, aga ka informatsiooni edastamise veebilehele. Samuti võib antud töö käsitluses infotöötajaks olla huvijuht, kes lisaks ürituste organiseerimisele ja läbiviimisele, edastab kooli veebilehe kaudu huvigruppidele reklaame, teateid ning õpilastega toimunud tegevuste kajastusi. Organisatsiooni kommunikatsiooniprotsessis on infotöötajatel veebilehe haldajatena täita oluline roll, mis nõuab neilt mitmekülgseid oskusi.

Michael R. Wade'i ja Michael Parenti (2002) uuring, mis käsitleb tööandjate nõudmisi veebilehe haldajate tööoskusele ja nende oskuste seost töötulemusega näitab, et tööandjad peavad eelkõige oluliseks tehnilisi oskusi, samas infotöötajad ise hindasid oma töös organisatoorseid võimeid. Uuringu tulemusel selgus, et puudujääk nii tehnilistes kui korralduslikes oskustes viib madalama töötulemuseni, kuid see mõju on suurem just korralduslike oskuste puhul ja väiksem tehniliste oskuste korral ning sellest tulenevat soovitati veebilehe haldajate valimisel pöörata suuremat tähelepanu just organisatoorsetele oskustele (Wade ja Parent, 2002).

Haridusasutuste infotöötajatel on veebilehe haldamisega seotud kommunikatsiooniprotsesside juhtimisel samuti tähtsad ennekõike just organisatoorsed võimed, kuid samas on teabe veebilehele üles laadimisel ning veebilehe kujundamisel vajalikud ka tehnilised teadmised. Lisaks peavad infotöötajad, eriti haridusasutuste infotöötajad, oma töös lähtuma paljudest regulatsioonidest, juhenditest ka nõuetest.

1.2. Teabe avalikustamise nõuded haridusasutustes

Eesti Vabariigi põhiseadus (1992) annab õiguse küsida asutustelt teavet nende tegevuse kohta. Selle õiguse tagab avaliku teabe seadus (2000), mille kohaselt on avalik teave mistahes viisil mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites.

Võimu tegevuse avalikkus on kohalikele omavalitsustele kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (1993) püstitatud nõue. Asutuste veebilehed informeerimise allikana tagavad avalikkuse juurdepääsu teabele kohaliku omavalitsuse tegevuse kohta. Valdade veebilehtede pidamist reguleerib AvTS. Vallavalitsus korraldab veebilehe pidamise valla organite ja asutuste tegevuse kajastamiseks ja nende valduses oleva teabe avalikustamiseks (Avaliku teabe seadus, 2000). AvTS laienemine kohalike omavalitsuste all- ja hallatavatele asutustele on saanud hinnangu Andmekaitse Inspeksioonilt (Peep, 2014). Seega on põhikoolid teabevaldajad AvTS § 5 tähenduses, kuivõrd tegemist on kohalike omavalitsuste hallatavate asutustega.

Põhikoolide ja gümnaasiumide tegevuse alused kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega (2010). Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) reguleerib valla või linna ametiasutuse hallatavate asutustena tegutsevate koolide tegevust. Üldhariduskooli veebilehel on PGS-i (2010) ja sellest tulenevate määruste (haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määrus nr 44) nõuetega sätestatud alljärgneva teabe avalikustamine:

- 1) põhimäärus;
- 2) arengukava;
- 3) õppekava;
- 4) kodukord;
- 5) kooli vastuvõtu tingimused ja kord;
- 6) informatsioon õppenõukogu koosolekute toimumise kohta;
- 7) kooli üle riiklikku järelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed.

Avaliku teabe seaduse, põhikooli ja gümnaasiumiseaduse ning sellest tulenevate õigusaktide nõuete alusel koolide veebilehtede analüüsi detailsed tulemused on toodud Lisas 2 ning peatükis 1.3.

1.2.1. Isikuandmete kaitse

Haridusasutuste igapäevatöö üks oluline aspekt on isikuandmete kaitse tagamine. Eesti Vabariigi põhiseadus (1992) sätestab igapäevase õiguse perekonna- ja eraelu puutumatusele ning riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud ei tohi Eesti kodaniku vaba tahte vastaselt koguda ega talletada andmeid tema veendumuste kohta. Samas on igapäevane õigus vabalt saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni.

Lisaks põhiseadusele reguleerivad Eestis andmekaitsega seonduvat isikuandmete kaitse seadus, avaliku teabe seadus ja elektroonilise side seadus.

Isikuandmete kaitse seadus (2007) käsitleb isikuandmetena mis tahes andmeid tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta, sõltumata sellest, millisel kujul või millises vormis need andmed on.

Delikaatseteks isikuandmeteks loetakse erineva iseloomuga andmeid, näiteks andmeid inimese seksuaalelu ja poliitiliste vaadete kohta (Isikuandmete kaitse seadus, 2007). Käesoleva töö raames omavad tähtsust ennekõike andmed tervises seisundi või puude ning pärilikkuse informatsiooni kohta, aga ka andmed süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise kohta enne avalikku kohtuistungit, õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist.

Laanest (2011) leiab, et isikuandmete kaitseks tuleb kasutusele võtta organisatsioonilised, füüsilised ja infotehnilised turvameetmed, et tagada andmete terviklus (põhinemine algallikal), käideldavus (õigeaegne ja mugav kättesaadavus) ja konfidentsiaalsus (käitlejad on vaid volitatud isikud).

Isikuandmete töötlemiseks loetakse iga isikuandmetega tehtavat toimingut sõltumata teostamise viisist ja kasutatavatest vahenditest. Isikuandmete töötlemine on näiteks isikuandmete kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, muutmine ja avalikustamine, juurdepääsu võimaldamine isikuandmetele, päringute teostamine ja väljavõtete tegemine, isikuandmete kasutamine, edastamine, ristikasutamine, ühendamine, sulgemine, kustutamine või hävitamine (Isikuandmete kaitse seadus, 2007).

Haridus- ja Teadusministeeriumi õigusosakonna jurist Indrek Kilk (2011) on kommenteerinud isikuandmete töötlemise põhimõtteid, mida isikuandmete töötleja on kohustatud järgima alljärgnevalt:

- 1) seaduslikkuse põhimõte – isikuandmeid võib koguda ausal ja seaduslikul teel. Isikuandmeid tuleb töödelda õiglaselt ja seaduslikult;
- 2) eesmärgikohasuse põhimõte – isikuandmeid võib koguda üksnes määratletud ja õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ning isikuandmeid ei või töödelda viisil, mis ei ole andmetöötluse eesmärkidega kooskõlas. Andmetöötluse eesmärk peab olema kindlaks määratud enne andmete kogumist ja sama eesmärgiga peab seonduma ka järgnev andmete töötlemine;
- 3) minimaalsuse põhimõte – isikuandmeid võib koguda vaid ulatuses, mis on vajalik määratletud eesmärkide saavutamiseks;
- 4) kasutuse piiramise põhimõte – isikuandmeid võib muudel eesmärkidel kasutada üksnes andmesubjekti nõusolekul või selleks pädeva organi loal;
- 5) andmete kvaliteedi põhimõte – isikuandmed peavad olema ajakohased, täielikud ning vajalikud antud andmetöötluse eesmärgi saavutamiseks. Ühest küljest väljendab see põhimõte, et kui juba isikuandmeid töödeldakse, siis tuleb seda teha korrektselt. Teisest küljest piirab see põhimõte aga isikuandmete kogumist suuremas ulatuses, kui on vältimatult vajalik andmetöötluse eesmärgi saavutamiseks;
- 6) turvalisuse põhimõte – isikuandmete kaitseks tuleb rakendada turvameetmeid nende tahtmatu või volitamata töötlemise, avalikuks tuleku või hävimise eest. Igal ajal tuleb andmete töötlemisel tagada selline turvalisuse tase, mis on võimalik saavutada parimat mõistlike kulutustega tehnoloogiat kasutades;
- 7) individuaalse osaluse põhimõte – andmesubjekti tuleb teavitada tema kohta kogutavatest andmetest, talle tuleb võimaldada juurdepääs tema kohta käivatele andmetele ja tal on õigus nõuda ebatäpsete või eksitavate andmete parandamist.

Kõiki neid põhimõtteid peab ka kool isikuandmete töötlemisel järgima.

1.2.2. Isikuandmete töötlemine koolides

Hariduselu üks olulisemaid valdkondi on kool, kus laps veedab märkimisväärse osa oma päevast. Kool peab tundma oma õpilasi ja nende vajadusi ning seetõttu tuleb õppijate kohta erinevaid andmeid koguda.

Üldhariduskoolis töödeldakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (2010) tulenevalt järgmisi õpilase kohta käivaid isikuandmeid:

- õpilase nimi, isikukood või sünniaeg ja sugu;
- õpilase vanemate või seadusliku esindaja nimed ja kontaktandmed;
- õpilase elukoht;
- õpilase kontaktandmed;
- õpilase tervislikku seisundit sh erivajadusi ja/või puuet kajastavad andmed (need on delikaatsed isikuandmed, näiteks väljavõte tervisekaardist, individuaalse arengu jälgimise kaart);
- alaealise õigusrikkumist kirjeldavad andmed (delikaatsed isikuandmed).

Isikuandmete töötlemise korraldamise koolis muudab tähtsaks haridusasutustes töödeldavate andmete tundlik iseloom. Näiteks töödeldakse koolides õpilaste hariduslikke erivajadusi kaardistades delikaatseid isikuandmeid. Põhikooli õpilased on alaealised, kes pole veel saavutanud füüsilist ja vaimset küpsust, mistõttu tuleb andmete töötlemisel eriliselt jälgida laste õiguste, sealhulgas ka isikuandmete kaitse tagamist.

Lastega seonduvad andmekaitseküsimused võivad tekkida juba siis, kui last registreeritakse kooli. Õpilase vastuvõtul nõuavad koolid isikuandmeid sisaldavate vormide täitmist õpilase elektroonsel või muul kujul peetava andmefaili koostamiseks. Vastavate dokumendiplankide avalikustamise kohustus kooli veebilehel tuleneb avaliku teabe seadusest. Sellistel vormidel tuleks andmesubjekte teavitada nende isikuandmete kogumisest ja töötlemisest, töötlemise eesmärgist ja sellest, kes on vastutav töötleja, samuti andmetega tutvumise ja nende parandamise õiguse kasutamise võimalustest. Lisaks tuleb andmesubjekte vajadusel teavitada sellest, kellele neid andmeid võib avalikustada (Voolaid jt, 2011).

Teabevaldajal on kohustus avaldada veebilehel esitatavate avalduste ja muude dokumentide vormid ning nende täitmise juhend, samuti peaks hea halduse tava kohaselt jälgima veebilehe ehitusel kasutajasõbralikkuse austamist, et vajalik info oleks hästi leitav (Teder, 2012).

Koolide veebilehti kasutavad peamiselt õpilased ja nende perekonnad ning need on asutuse väliskommunikatsiooni peamiseks vahendiks. Kooli veebilehel isikuandmete edastamise eelduseks on andmekaitse isikuandmete töötlemise põhimõtete range järgimine, eriti aga peaks tähelepanu pöörama andmete minimeerimisele ja proportsionaalsusele. Samuti on soovitatud

rahendada piiratud juurdepääsumehhanisme, et tagada õpilaste isikuandmete kaitse, näiteks sisselogimine kasutajatunnuse ja salasõna abil (Türk, 2009).

Avaliku teabe seadus ega ka ükski teine seadus õpilaste ja vilistlaste nimekirjade avalikustamist kooli veebilehel sätestanud ei ole. Õpilaste nimekirjade avaldamist kooli veebilehel on reguleerinud Andmekaitse Inspeksioon (2008) õpilaste ja vilistlaste nimekirjade avaldamise juhendiga. Seetõttu võib haridusasutus õpilaste nimekirja avalikustada vaid juhul, kui selleks annavad nõusoleku kõigi nimekirjas olevate alaealiste õpilaste seaduslikud esindajad või täisealised õpilased ise. Isegi kui nõusolek avalikustamiseks on antud, ei tohiks nimekirja avalikustada nii, et see on interneti otsingumootoritele leitav, sest nii saab iga interneti kasutaja otsingumootoris õpilase nime sisestades teada, millises haridusasutuses laps õpib. Selliselt nimekirja avalikustamine on suur eraelu puutumatuse riive ning võib ohustada lapse turvalisust (Andmekaitse Inspeksioon, 2008).

Vilistlaste nimekirjade avalikustamine koolide veebilehtedel on laialt levinud ja seda on peetud heaks tavaks. Nende avalikustamise puhul ei esine enam ka ohtu alaealiste turvalisusele ning seetõttu võib vilistlaste nimekirjade avalikustamist veebilehel aktsepteerida. Samas tuleb aga järgida, et vilistlase (või alaealise isiku seadusliku esindaja) nõudmisel tuleb selle vilistlase andmete avalikustamine viivitamatult lõpetada ning ta ei pea oma andmete avalikustamise lõpetamise nõuet põhjendama (Andmekaitse Inspeksioon, 2008). Erivajadustega haridusasutuste või klasside vilistlaste nimekirju ei või aga ilma nende inimeste nõusolekuta avalikustada (Andmekaitse Inspeksioon, 2008).

Kooli veebilehtedel avaldatakse ka koolielu puudutavaid fotosid. 2009. aastal üldiste suuniste andmisel laste isikuandmete kaitse kohta leidis andmekaitse ja eraelu puutumatuse kaitsega tegelev töögrupp, et fotode avaldamisel tuleb põhjalikult kontrollida, millist pilti soovitakse kasutada, kas selle üleslaadimine on asjakohane ja millist eesmärki see teenib (Türk, 2009). Lapsi ja nende seadusjärgseid esindajaid tuleb sellisest avaldamisest alati teavitada. Kui kool soovib veebilehel avaldada konkreetsete laste fotosid, tuleb selleks eelnevalt saada lapse seadusjärgse esindaja või küpsuse saavutanud lapse enda, nõusolek (Türk, 2009).

Kooliüritustel tehtud grupifotode puhul, kui õpilased ei ole nendel kergesti äratuntavad, võivad koolid kooskõlas õigusaktidega vanematelt nõusolekut mitte nõuda. Kuid ka sel juhul tuleb koolidel lapsi ja nende seadusjärgseid esindajaid fotode tegemisest ja kasutamise otstarbest teavitada, mis annaks asjaosalistele võimaluse keelduda pildistamisel osalemisest (Türk, 2009).

Ühtlasi märkis ka töögrupp, et alaealiste isikuandmete parema kaitse tagamiseks on oluline, et laste haridusega vahetult tegelevad isikud läbiksid juba varakult andmekaitsepõhimõtteid käsitleva põhjaliku koolituse (Türk, 2009).

1.3. Tartumaa põhikoolide veebilehtedel avalikustatud teave

Käesolevas alapeatükis kirjeldatakse autori seminaritöös ning käesolevas uurimuses läbi viidud Tartumaa põhikoolide veebilehtede analüüsi tulemusi.

Uurimistöö käigus selgitati veebilehtede välise vaatluse tulemusel välja hetkeolukord Tartu linna ja maakonna põhikoolide veebilehtedel teabe avalikustamise osas. Koolide veebilehtedel avalikustatud teavet analüüsiti avaliku teabe seaduse, põhikooli ja gümnaasiumiseaduse ning sellest tulenevate õigusaktide nõuete alusel. Avaliku teabe seaduses sätestatud veebilehel teabe avalikustamise põhireeglites toodud punktid puudutavad vaid osaliselt põhikoolide valduses olevat ja nende ülesannetega seotud teavet. Täpsem ülevaade autori poolsest põhjendatud valikust AvTS § 28 punktidest, mille alusel koolide veebilehtedel teabe avalikustamist jälgiti, on toodud Lisas 1.

Vaatlus toimus kahes etapis - ajavahemikus jaanuar kuni aprill 2014 vaadeldi seminaritöö käigus Tartu maakonna koolide veebilehti ning seejärel jaanuar kuni märts 2015 Tartu linna põhikoolide veebilehti ning ühe maakonna kooli veebilehte, mis oli vahepeal muudetud keskkoolist põhikooliks. Tartumaa põhikoolide veebilehtede analüüsi tulemused on esitatud tabelis Lisas 2.

Vaadeldud põhikoolide veebilehtedel ei olnud kogu õigusaktide nõuetega sätestatud teavet avalikustatud. Üheksast Tartu maakonna põhikoolist oli vaid kahel teabe avalikustamise protsent üle 50. Tartu linna kümnest põhikoolist oli teabe avalikustamise protsent üle 50 üheksal koolil ja üle 70 kuuel koolil.

Tartu linna ja maakonna põhikoolide veebilehtedel on teabe avalikustamise puhul head näitajad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse nõuete täitmise osas, mis võib olla seotud koolides haridusalase riikliku järelevalve teostamisega. Samas oli vaadeldud põhikoolide veebilehtedel nõrgalt avalikustatud teave õppenõukogu tegevuse kohta.

Avaliku teabe seaduse täitmine on jäänud Tartu linna ja maakonna põhikoolides tähelepanuta, nii on näiteks paljude koolide veebilehtedel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala, vähesel määral on teavet erinevate kooli tegevust puudutavate aruannete kohta (nt sisehindamise aruanne) ning praktiliselt puudub info kooli eelarvest. Tartu linna kõigis koolides on veebilehel avalikustatud dokumendiregistrid, mis on ühildatud Tartu linnavalitsuse dokumendiregistriga, samas maakonna põhikoolidest oli vaid kahel koolil dokumendiregister veebilehel avalikustatud.

Lisaks õigusaktidega reguleeritule on koolid oma veebilehtedel avaldanud märksa enam õppetöö ning huvitegevusega seotud informatsiooni.

Seminaritööd edasi arendades on põhikoolide veebilehtede haldajaid intervjuuerides võimalik selgitada veebilehel avaldatava teabe valikute tegemise põhjendused ning avalikustamata jäämise põhjused.

1.4. Uurimisküsimused ja eesmärk

Lõputöös uuritakse veebilehtede haldajate isiklikke kogemusi, hoiakuid, valikuid ja põhjendusi teabe avalikustamisel Tartu maakonna ja linna põhikoolide infotöötajate näitel.

Eesmärgiks on uurida koolide veebilehtedel teabe avalikustamise valikuid tegevate töötajate – veebilehtede haldajate, infotöötajate – valikute tegemise, tähenduste loomise ning käitumise erinevaid aspekte.

Lõputöös on otsitud vastust laiemale küsimusele: kuidas mõtestavad Tartumaa põhikoolide infotöötajad oma valikuid teabe avaldamisel kooli veebilehel?

Teema uurimiseks on püstitatud kolm peamist uurimisküsimust:

1. Kuidas on Tartumaa põhikoolides korraldatud veebilehtede haldamine?
 - a. Kelle tööülesannete hulka kuulub kooli veebilehe haldamine?
 - b. Milline on veebilehte haldava töötaja erialane ettevalmistus?
 - c. Kuidas liigub koolides veebilehele jõudev info?
2. Millised on infotöötajate igapäevatööga seonduvad praktikad ja põhimõtted?
 - a. Mil määral on kooli veebilehel teabe avalikustamisel infotöötajate hinnangul tekkinud isikuandmete kaitse põhimõtetega seonduvalt probleeme?

- b. Milliseid probleeme tajuvad infotöötajad oma igapäevatoos potentsiaalselt esinevat?
- 3. Millistel põhjustel on Tartumaa põhikoolide veebilehtedel jäänud osaliselt avalikustamata õigusaktidega sätestatud teave?

Uurimisküsimustele vastuste leidmiseks on läbi viidud intervjuud infotöötajatega erinevatest Tartumaa põhikoolidest.

2. MEETOD JA VALIM

Käesolevas peatükis antakse ülevaade uurimuses kasutatud meetodist ning kirjeldatakse valimi moodustamist.

2.1. Meetod

Käesoleva töö raames on läbi viidud kvalitatiivne uurimus, mille käigus saadakse andmeid intervjuu ja sõnalise suhtlemise kaudu ning keskendutakse tähendustele ja tõlgendustele, mida uuringus osalejad väljendavad (Laherand 2008). Andmete kogumiseks on töös kasutatud semistruktureeritud intervjuud, mille paindlikkus võimaldab intervjuu läbiviijal saadud vastuste sisust tulenevalt varieerida käsitletavate teemade järjekorda ning esitada täiendavaid küsimusi, et võimalikult palju olulist informatsiooni kätte saada (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara, 2010).

Andmete kogumiseks vajaliku intervjuu läbiviimiseks on koostatud uurimisküsimustest lähtuvalt intervjuu kava (Lisa 3). Intervjuu kava sisaldab kolme alateemat. Esimese alateema moodustavad teabe avalikustamisel veebilehe haldajate valikutega seonduvad küsimused, mis puudutasid informatsiooni vahendamist erinevatelt infoallikatelt ja valikute põhimõtteid ning saadud juhiseid kooli veebilehel teabe avaldamise kohta. Teises alateemas on isikuandmete kaitse põhimõtetega seonduvad küsimused, mille koostamisel on peamiselt tuginetud koolides töödeldavatele isikuandmetele ja isikuandmete kaitse seaduse põhimõtetele. Kolmandas alateemas on veebilehel avalikustamata jäänud teabe põhjendusi selgitavad küsimused, mille koostamisel on tuginetud seminaritöös uurimise käigus saadud andmetele. Küsimused puudutasid infotöötaja hinnanguid veebilehel avaldatud teabe kohta, samuti põhjendusi, miks osa teabest on jäänud avalikustamata. Intervjuu kava küsimustiku koostamisel on tuginetud teooriale, õigusaktides sätestatule ja autori enda kogemusele, mis on omandatud 15 aasta jooksul põhikoolis sekretäri ja kooli veebilehe haldajana töötades.

Intervjueeritavatega kontakteeruti kohtumiste kokku leppimiseks e-kirja või telefoni teel. Uurimuses osalemine oli vabatahtlik ning uurimuses osalejatele selgitati uurimuse eesmärgi. Intervjuud viidi läbi ettevalmistatud kava alusel vabade vastustega intervjuu vormis. Küsimuste

täpset sõnastust ja järjekorda võis intervjuuerija varieerida vastavalt intervjueeritava vastuste sisule ja intervjuu käigule ning vajadusel esitati täiendavaid küsimusi. Intervjuud viidi läbi suuliselt vahetu vestluse käigus intervjueeritavate töökohtades. Intervjuu kestus oli keskmiselt 40-60 minutit.

Kogutud andmed dokumenteeriti transkribeerimise teel, mille käigus muudeti intervjuu tekstiks. Transkriptsioonides ja uurimuse analüüsis on intervjueeritavad märgitud vastavalt intervjuerimise järjekorrale I1, I2 jne (Lisa 4 kuni 11). Andmeid kasutatakse üksnes käesoleva töö eesmärkide saavutamiseks ning intervjueritavate ja koolide andmed on anonüümsed.

Andmete analüüsiks on kasutatud kvalitatiivset sisuanalüüsi ja teemapõhist kodeerimist, mille puhul koondatakse sarnase tähendusega tekstiosad, mis sisaldavad nii selgelt välja öeldud kui ka mõista antud sõnumeid, vastavate kategooriate alla (Laherand, 2008: 290).

Kõigepealt loeti materjal korduvalt läbi, et tunnetada tervikut. Seejärel loeti intervjuusid taas, et leida lähtuvalt töö eesmärgist ja uurimisküsimustest tähtsamaid mõtteid väljendavad sõnad, tekitades nii koodide nimetused (esimeses faasis näiteks „aja vähesus“, „ebamäärased seadused“ ja „inimlik unustamine“). Koodid ühendati rühmitamiseks ja korrastamiseks kategooriateks, mis esitati hierarhilise struktuurina (näiteks katuskategooria „õigusaktid“ ja selle alla koondunud alamkategooriad „seaduste tundmine“, „juhiste täitmine“ ja „hea tava“). Kodeerimisel kasutati algselt avatud kodeerimist ning seejärel kategooriate täpsustamiseks ja diferentseerimiseks telgkodeerimist (Laherand, 2008). Iga kategooria ja koodi iseloomustamiseks leiti intervjuudest näiteid.

2.2. Valim

Uurimuse läbiviimiseks on valitud põhikoolid, kuna need koolid võimaldavad riigi haridusstandardiga ettenähtud kohustusliku üldharidusmiinimumi – põhihariduse omandamist (Eesti Vabariigi haridusseadus, 1992) ja seetõttu on nende veebilehtedel oleva teabe vastu laialdasem avalik huvi.

EHISe andmetel on Tartu linnas ja maakonnas kokku 19 põhikooli (Eesti Hariduse Infosüsteem, 2015). Tartumaa põhikoolide veebilehtedel puudus info selle kohta, kes töötajatest tegeleb veebilehe haldamisega. Esialgu oli autoril oma eelnevast seminaritööst lähtuvalt kavas kaasata valimisse maakonna põhikoolide veebilehtede haldajad. Maakonna kaheksale põhikooli

direktorile saadetud e-kirjale, milles paluti nõusolekut uuringuks ja veebilehe haldajate kontakte, vastuseid ei tulnud. Seejärel kaasati valimisse ka Tartu linna koolid ning helistati koolide üldtelefonidele veebilehe haldajate kontaktide saamiseks.

Kokku keeldus või jättis uuringus osalemise kutsele vastamata 19 põhikoolist 11. Kahes koolis oli direktor veebilehe haldajaks ehk töötajaks, kes paneb infot kooli veebilehele. Üks neist ei olnud ajanappuse tõttu nõus uuringus osalema ja teine ei vastanud e-kirjale. Kaks kooli kasutasid veebilehe haldamiseks koolivälist IT-teenust. E-kirja teel saadetud uuringus osalemise palvele ei vastanud viis veebilehe haldajat. Kahe kooli töötajad keeldusid uuringus osalemisest põhjusel, et nad ei tunne end pädevana küsimustele vastama.

Lõputöö jaoks andmete kogumiseks viidi ajavahemikus 2. veebruar – 2. aprill 2015 läbi semistruktureeritud intervjuu kaheksa veebilehe haldajaga Tartumaa põhikoolidest.

Sarnaselt Tammariga (2014) moodustati intervjuueeritavate leidmiseks strateegiline valim, mille tunnused on teatud osades homogeensed (sarnased) ja teatud osades heterogeensed (omavahel eristuvad). Valimi olulisimateks homogeenseteks tunnusteks on kooli asukoht (Tartumaa) ja kooli tüüp (põhikool). Homogeenseks tunnuseks on ka see, et intervjuueeritavad omavad kooli veebilehe haldamisega seotud töökohustusi. Heterogeenseteks tunnusteks osutusid veebilehe haldamisega seotud töökohustuste iseloom ja veebilehe haldajate põhitöökoht, samuti intervjuueeritavate sugu ja vanus. Veebilehe haldamine oli kõikidel intervjuueeritavatel lisatööülesanne. Valimisse võetud veebilehe haldamisega seotud töötajate põhitöökohad on toodud Tabelis 1.

Tabel 1. Uuringus osalevate veebilehe haldamisega tegelevate töötajate andmed

Intervjuueeritava kood	Töötaja ametikoht	Tööstaaž veebilehe haldajana aastates	Eriala	Sugu
I1	sekretär	14	info- ja dokumendihaldus	N
I2	huvijuht	7	huvijuht-loovtegevuse õpetaja	N
I3	sekretär	14	raamatupidamine	N
I4	infojuht, arvutiõpetaja	11	füüsika	M
I5	huvijuht	3	sotsiaaltöö	N
I6	infojuht, arvutiõpetaja	1	arvutid ja arvutivõrgud	M
I7	sekretär	2	juhiabi	N

Intervjueeritava kood	Töötaja ametikoht	Tööstaaž veebilehe haldajana aastates	Eriala	Sugu
I8	infojuht, arvutiõpetaja	15	füüsika	M

Enamikus koolides oli veebilehe haldamine jaotatud mitme töötaja vahel ning seetõttu osutus vajalikuks võtta valimisse erinevatel põhitöökohtadel töötavad inimesed, et saada võimalikult ulatuslikum ja mitmekesisem ülevaade erinevatest tööpraktikatest. Tabelist 1 nähtub, et intervjueeritavate seas oli sekretäre ja infojuhte kolm ning huvijuhte kaks. Kontrastse valimi põhimõtet toetas ka töötajate erinev kogemus ja staaž veebilehe halduse alal. Töötajate tööstaaž veebilehe haldajana oli alates 1 kuni 15 aastani, kusjuures üle 10aastase staažiga olid pooled intervjueeritavatest.

Valimisse jõudis kaheksa kooli veebilehe haldamisega seotud töötajat. Lõputöö autoril puuduvad isiklikud suhted intervjueeritavatega.

3. TULEMUSED

Intervjuudest infotöötajatega selgusid erinevad põhjused ja põhjendused seoses koolide veebilehtedel teabe avalikustamisega, mis on selles peatükis käsitletud järgmiste rühmadena:

- Tartumaa põhikoolide veebilehtede haldajad;
- koolide veebilehtedel avalikustatava teabe liikumine;
- infotöötajate igapäevatööga seonduvad praktikad ja põhimõtted;
- õigusaktidega sätestatud teabe avalikustamisega seotud põhjendused.

3.1. Tartumaa põhikoolide veebilehtede haldajad

Veebilehe haldus on haridusasutustes korraldatud väga erinevalt. Enamasti tegeleb koolis veebilehele info edastamisega mitu inimest. Veebilehe tehniline haldamine on korraldatud kas koolisisiselt või tellitakse teenust väljastpoolt. Kui kasutatakse koolivälist haldajat, siis kooli töötajad lisavad veebilehele kasutajana informatsiooni.

I7: Ja kaks aastat tagasi, kui meil arvutiklassis arvutiparki uuendati, läks kogu meie infosüsteem, läks ära kaughaldusele, nii et nemad haldavad ja toimetavad meil arvutipargiga ja sellega seoses kadus arvutiõpetaja koht ära ja pandi siis mulle nagu juurde see, et ma edastaksin infot kodulehele, mis on jooksvalt vaja edastada.

Välisesse veebilehe haldusesse on suhtumine koolides erinev. On positiivseid hinnanguid, näiteks:

I7: Üldjuhul oleme praegu nende haldajatega väga rahul. Nad on väga tublid poisid, tulevad kohe, momentaalselt vastavad, kui on ka probleeme, koheselt likvideerivad need.

Samas suhtutakse eelnevalt saadud negatiivse kogemuste tõttu organisatsioonivälistesse haldajatesse ka umbusklikult:

I8: Kommunikatsioon ja nii edasi, noh läks selliseks, et see tekitas pigem ebameeldivust kui kuskil midagi keskselt on /.../ Kui sa kuskil kellestki sõltud, siis on, see tekitab jälle probleeme.

Enamasti on siiski veebilehe haldajaks koolis töötav infojuht. Uuringus osalenud kaheksast koolist seitsmes oli tööle võetud infojuht. Infojuhi töökoormus koolides on erinev, kuid sageli töötab ta osalise koormusega ja seetõttu viibib koolimajas vaid teatud päevadel.

I2: Tema ei asu koolimajas üldsegi kuigi tihti, sest tema koormus on meie majas umbes pool kohta või nii, et tema asub meil harva, aga vajadusel me saame ikkagi, ta saab nagu kaugjuhtimise teel ka toimetada asju.

I5: See IT-mees on meil siin nii väikse koormusega, et ta siis vahepeal käib ja siis on võimalik temaga kokku saada, kui sa tead, mis päeval ta tuleb.

Infojuht on omakorda andnud veebilehe haldamisega seoses kasutaja õigused osadele kooli töötajatele, kes omavad oma töökohustuste tõttu veebilehe kaudu edastatavat informatsiooni ja on igapäevaselt rohkem majas. Nendeks töötajateks on põhiliselt huvijuht, sekretär, kooli juhtkonnast õppealajuhataja, mõnes koolis ka direktor.

I4: Olen teinud sinna kasutajad, kes siis ka logivad sisse, noh näiteks õppealajuhatajad lisavad sinna siis teateid, sündmusi. Suuremat osa muidugi sellest veebi sisust, mis meil on selline paigal olev, siis seda ma uuendan ise. /.../ et info jõuabki sinna niimoodi, et kui inimesed sinna lisavad ja ma ei tee seda ainult üksi.

I3: Enamus asju panen vist mina, mul on selline tunne ja huvijuht paneb siis oma osa ja osa asju paneb direktor. Keegi teine vist sinna minu arvates ei panegi midagi. Kui mina, huvijuht ja direktor.

Kasutajatele on veebilehe haldaja poolt teabe sisestamine võimalikult lihtsaks tehtud ning vajadusel tehakse koostöös infojuhiga veebilehe struktuuris täiendavaid muudatusi.

I3: See läheb nii kiiresti. Meil on kodulehel, seda infot on väga lihtne panna ja ma ei pea selleks eraldi midagi ette valmistama ega tegema. Mul on need asjad nagunii arvutis juba. Ma lihtsalt kopeerin ta sinna, natuke kohendan ringi ja ongi kõik.

Veebilehe haldamisega seonduvad teadmised ja kogemused on infotöötajad omandanud valdavalt iseõppimise ja katse-eksituse teel.

I2: ma ütleksin, et eks ta sellisest loomulikust intelligentsist, mis on niimoodi aja jooksul kogunenud, et sa pead nagu mingeid sõnumeid kogu aeg koostama uudist. /.../ see on mul vist lihtsalt kuskilt elu jooksul kogunenud.

Lisaks ise õppimisele töid infotöötajad välja ka internetist veebilehe haldusega seonduvate teadmiste saamise võimaluse ning ka sotsiaalse toe, see tähendab sageli sõprade abi.

I4: Otsest nõustamist nagu ei olegi kellegi poolt, kui mul on mingi probleem - internet on selline koht, et kui sa kuskil jänni jääd, siis tegelikult internetist kuskilt sa selle vastuse leiad. Iseennast aidanud ja kui noh, kui midagi süsteemset on paigast ära, siis ma saan ikkagi mõne sõbra, tuttava käest ka küsida, kes siis haldavad ka samamoodi veebilehti. Aga otseselt sellist juhendamist nagu ei olegi olnud.

Vähesel määral on toimunud ka pealiskaudset juhendamist töökohal, seda põhiliselt töötaja vahetumisel. Samuti on veebilehe haldamisel kasutajatele abiks infojuhi poolne kasutajatugi.

I7: Poisid näitasid, et see käib sealt ja see käib sealt ja millega ma hätta jään, siis ma helistan ja palun abi, siis nad jälle juhendavad, nii palju küll, jah.

Konkreetselt veebilehe haldamisega seotud eriala omandamist või täiendkoolituste läbimist töid intervjueeritavatest välja peamiselt vaid infojuhid, kes tegelevad koolis ise ka veebilehe haldamise tehnilise poolega. Näiteks on infojuhtidest üks õppinud kutsehariduskeskuses arvutite ja arvutivõrkude erialal, kaks nimetasid erinevaid täiendkoolitusi, nagu näiteks HTML koolitus ning programmeerimisega seoses PHP koolitusi. Lisaks mainiti ka veebilehe turvalisusega seotud koolitusi:

I4: Muidugi interneti turvalisuse koha pealt on ikka olnud üks hea koolitus /.../ see koolitus oligi konkreetselt häkkimise koolitus, mis teisest küljest õpetab sind läbi selle, et sa näed, kus need augud on, neid auke ka lappima, siis saad aru, kuidas teiselt poolt asi paistab.

Koolitusvajaduste osas jäid infotöötajad üsna üldsõnaliseks. Nad küll leidsid, et igasugune koolitus tuleb ainult kasuks, kuid konkreetseid soovet ei osanud välja tuua. Veebilehe administreerimisega seoses paljud kasutajana tegutsevad infotöötajad koolitust ei vajanud, sest info sisestamine on tehtud äärmiselt lihtsaks. Siiski selgus intervjuudest ka konkreetsemaid koolitussoovet ja need vajadused puudutasid väga erinevaid veebilehe haldusega seotud töös esinevaid valdkondi.

18: Jah oleks seda aega rohkem, siis ma tegeleks jah, selle programmeerimise poolega rohkem. Et kui haldussüsteem on olemas ei ole probleemi, aga kui on vaja mingisugust PHP skripti sinna juurde kirjutada, üks ole ja mingisugust funktsionaalsust sinna juurde tekitada, siis jääb oskustest puudu küll. See oleks muidugi huvitav ka ja vajadus, seda saaks ka ise õppida, aga jälle see ajafaktor, see on paratamatu.

Lisaks toodi mitmel korral välja, et soovitaks üldisemaid koolitust, mis puudutaks veebilehe üldise ülesehituse loogikat, igapäevatoos vajaminevaid seaduseid ja määruseid ning infoedastamisega seonduvast info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rohkem tänapäeval.

3.2. Koolide veebilehtedel avalikustatava teabe liikumine

Koolid avaldavad veebilehtedel väga erinevat teavet. Ühe olulisema infogrupina nõ põhiuudisena on infotöötajad välja toonud koolis toimuvate ja kooliväliste ürituste kajastamise. Esilehel tuuakse välja eelreklaam ning ürituse järgselt kajastatakse toimunut lühiajaliselt ning eraldi tuuakse välja õpilaste saavutused.

Teiseks infogrupiks, mida infotöötajad edastavad, on elukorralduslik info koolis, mis hõlmab kontaktandmeid, õpetajate nimekirju ja nende konsultatsiooniaegu, koolivaheaegade ja eksamite aegu, tunniplaani, huviringide aegu, söökla infot, bussiaegu jms. See on otseselt lapsevanemale ja õpilasele mõeldud info.

Lisaks on veebilehel põhiliselt kooli juhtkonna poolt edastatud ning suhteliselt staatiline teave, milleks on igasugune kooli dokumentatsiooniga seonduv info – põhimäärus, arengukava, õppekava ja sellega seotud hindamisjuhend, kodukord, kooli vastuvõtu kord jms.

Eraldi on infotöötajad maininud kooli veebilehel fotogaleriid. Mõned koolid on veebilehega sidunud ka kooli Facebooki lehekülje, kus toimub rohkem igapäevase koolielu ja pildimaterjali kajastamine ning sel juhul on veebilehele jäänud püsivam teave.

I5: Jah, pigem levitame nagu Facebookis ja siis sinna veebilehele jäävad püsivamad asjad, või siis suuremad üritused, kooli suur sünnipäev, või kooli mingid traditsioonilised üritused ja siis saavutused, mis on tehtud, need nagu jäävad sinna alles ka. /.../ kõik mis sinna tuleb, et see ei ole nagu selline info, et ma peaksin seda kogu aeg kustutama ja jälle nagu maha võtma. Mõnikord muidugi tuleb maha võtta aga uus info tuleb peale ja vanad asjad jäävad nagu arhiivi.

Teave veebilehel avaldamiseks jõuab infotöötajani erinevaid infokanaleid pidi, kasutatakse siseveebi, kuhu erinevad töötajad on lisanud informatsiooni, e-posti, aga samas on ka palju suulist suhtlemist. Mõnel juhul omab infotöötaja vajalikku teavet juba seoses oma põhitöökohustustega. Teave laekub infotöötajale põhiliselt eelnevate suuliste kokkulepete alusel, vajadusel peab ta ka veebilehel avaldamiseks infot taotlema.

I2: Sõltub nagu inimestest. Reeglina olen ma välja dresseerinud, et need ikka saadavad, sest see info tuleb nagunii ju majja.

I8: Et see asi on vaja teha, aga siis läheb ta meelest ära, no ja siis pöördud ise, palud, et me pidime selle asja üles panema.

Koolis tekib veebilehel avaldatavat informatsiooni oma tegevuse käigus juhtkonnal, õpetajatel, õpilasesindusel ja nemad edastavad teabe infotöötajale, kelleks on näiteks infojuht või sekretär. Kooli söökla personal edastab toitlustamisalase teabe veebilehele vahetult kasutajana või siis infotöötaja kaudu. Huvijuht omab igapäevase töö käigus rohkelt koguneva informatsiooni tõttu kasutajaõigusi ning saab otse teavet veebilehele sisestada:

I2: Osa koguneb mulle juba sellepärast, et ma olen õnnelikul kombel huvijuht. Et ma nagu neid asju korraldan ise ja selles mõttes minu vastutus ongi, et see asi saaks alguse ja see asi saaks lõpu, ehk ma panen sinna eelreklaami ja panen sinna järelreklaami ja panen sinna kokkuvõtte. Et paljudest asjadest teen ma asju ise.

Mõningal juhul saab õpetajatelt ja õpilasesinduselt saabunud informatsioon eelneva kooskõlastuse kooli juhtkonnalt, näiteks annab õpilasesindus õpilastelt saadud info õppealajuhatajale, kes selle omakorda infotöötajale edastab.

Sihtgruppidest, kellele veebilehel olev info on suunatud, töid intervjueeritavad esile peamiselt lapsevanemaid ja õpilasi ning vähesel määral ka õpetajaid. Õpetajate puhul märgiti, et nad kasutavad pigem teisi infokanaleid (siseveeb, e-post, teadetetahvel, e-kool) ning seetõttu toimub osaliselt ka info dubleerimine erinevate infokanalite kaudu.

I2: Oma töötajad ka. Kuigi oma töötajad ma ise nagu kahtlustan, et nemad loevad seda infot nagu vähem, et nemad saavad selle majasisese info nagu teisi kanaleid pidi kätte, sest kõik need asjad on enam vähem dubleeritud.

Õpilaste jaoks on infotöötajate sõnul veebilehel oluline üritustel osalemise ja saavutatud tulemustega seonduv teave ning igapäevane info, näiteks tunniplaan, bussiinfo. Info edastamisel õpilastele peetakse olulisemateks infokanaliteks sotsiaalmeediat ja vahetut suhtlemist.

I5: Õpilastele on parem pigem käia nagu rääkimas kui läbi veebilehe, ja läbi sotsiaalmeedia. Veebilehte nemad niimoodi, ma arvan, et nad kasutavadki siis, kui nad tahavad põhikooli lõpus valida omale kooli või, et siis nad vaatavad teiste koolide lehekülgi ja seda mis seal on. Jooksvalt, nagu igapäevaselt, kasutavad nad võib-olla tunniplaani /.../ Kui ma kuulen, kuidas nad räägivad, kust nad infot saavad, siis nad ei räägi, et kodulehelt vaatasin.

Väliskommunikatsiooni osas toodi eraldi sihtgrupina välja vilistlasi.

I7: Mõni vilistlane tahab lugeda ajalugu näiteks /.../vilistlaste nimekirjad ja nii edasi, et mis jälle nende jaoks on väga oluline.

Vähesel määral mainiti sihtgrupina ka koostööpartnereid, kogukonda ja laiemat avalikkust. Samas pole infotöötajad alati päris kindlad, kes on see sihtgrupp, kellele on info suunatud ning kas kooli veebilehte üldse loetakse.

I2: Teema, mida peaks uurima, et mida see sihtgrupp üldse ootab kodulehelt. /.../mul on küsimus, et kes seda loeb, kellele suunatud, kas inimene saab sealt kätte, mida ta vajab. Kas seda üldse keegi loeb, tundub mulle mõnikord.

Kooli välistest sihtgruppidest edastavad vilistlased ja lapsevanemad hoolekogu kaudu teavet infotöötajale kooli veebilehel avaldamiseks. Kooli veebilehte kui organisatsiooni väliskommunikatsioonivahendit pidasid infotöötajad reeglina siiski oluliseks:

I4: No ikka on oluline ilmselt, sest et see on see, mis paistab ka nendele, kes siin ümber maja ei käi eriti tihti. See on kindlasti oluline, selle veebilehe olemasolu ja tema ütleme siis mõju. See on võib-olla isegi suurem kui arvata oskaks. See loob, see on nagu visiitkaart./.../ see mulje, mis koolist on, see on oluline veebis, et ta oleks olemas ja nähtav.

Samuti on koole, kes kasutavad veebilehte kooli maine tõstmisel asutuse reklaamimise ja uute õpilaste kooli meelitamise võimalusena.

I8: Koolid tegelevad promomisega, on ju see kooli püsima jäämine oluline, siis on vaja, et õpilasi siia tuleks ja noh nii mõnigi kool on asju siis niimoodi promonud, et kõikvõimalikest asjadest info, absoluutselt kõikvõimalikest asjadest läheb üles.

Infotöötajad peavad probleemiks, et kooli veebileht kui oluline infokanal kipub jääma asutuse igapäevatöös teisejärguliseks, vähe tegeletakse arendustööga ning veebilehel olev teave pole suunatud konkreetsele sihtgrupile.

Üldiselt leiavad infotöötajad, et veebilehel on kõik vajalik info olemas ning lihtsa struktuuri tõttu hästi leitav.

3.3. Infotöötajate igapäevatööga seonduvad praktikad ja põhimõtted

Õigusaktidest, millest veebilehel teabe avalikustamisel lähtutakse, tõid infotöötajad välja enim isikuandmete kaitse seaduse ja seda peamiselt õpilaste piltide ning nimede avaldamisega seoses. Isikuandmetest, mida kooli veebilehel avalikustatakse, ongi peamiselt õpilaste nimed ja pildid.

I6: Õpilaste tulemustest lähevad ainult õpilaste nimi ja nende koht. Üldiselt isikuandmeid me ei riputa infona üles kodulehele./.../Kui õpilased tulevad kooli, siis klasside nimekirjas on nende nimed kooli kodulehel olemas.

Enamikes koolides on lastevanematelt võetud nõusolek lapse nime ja piltide veebilehel avalikustamise kohta, millest on infotöötajad teadlikud.

I7: Meil on võetud lastevanematelt nõusolekud, et me võime laste, nende lastest teha pilte ja edastada kooli vallalehes ja ütleme koolilehes ja veebilehel niimoodi, et me päris vastuollu ei läheks kui tõesti mõni lapsevanem ei luba seda, siis me seda ka järgime.

Probleeme võib tekkida veebilehel õpilaste tunnustamise ja kooli ürituste piltide avaldamisega seoses. Infotöötajatel on tekkinud küsimus, kas sel juhul ikka täpselt järgitakse, et need lapsed, kelle vanematelt vastavat luba ei saadud, veebilehel piltidel ja tunnustamisnimekirjades ei esineks.

I2: Tunnustamise osas oleme siia maani kõik avaldanud ja keegi ei ole protesteerinud ka, et neid kiidetakse.

I4: Nii et nüüd ongi, üks huvitav koht on see, et kui üritus pannakse sinna üles ja siis see õpilane, keda ei tohiks kooli veebilehel avalikustada, et seda kontrolli on üsna keeruline teha, aga me üritame ka seda jälgida, et ei satuks inimese nimed sinna, mis ei tohiks.

Õpilaste nimekirjade avaldamisel on koolid käitunud erinevalt, mõned pole üldse nimekirju avalikustanud, mõned on seda teinud vaid osaliselt. Koolides, kus üksikute õpilaste nime avaldamiseks pole luba saadud, on see õpilane nimekirjas märgitud x-ga. Samas on ka koole, kus kõik nimekirjad on veebilehel avaldatud väitel, et vastav luba vanematelt on ka olemas.

I4: Meil kooli sisseastumise avalduse rida, et kas olen nõus, et minu lapse nimi avaldatakse sellel veebilehel. Ja kui nõusolek on olemas, siis me paneme nime kirja. Kui seda ei ole, siis me näitame küll ära, et ta on klassis, aga seal nime ei näe, x on lihtsalt ja see tekib nimekirja automaatselt lõppu. Et õpilane on olemas, aga nime ei ole näha.

Õpilaste nimede osalisel avalikustamisel võib olla samuti probleemiks, kas õpilase liikumisel järgmistesse klassidesse läbi aastate ikka järgitakse nime avalikustamise keeldu.

I4: Ma uuendan neid nimekirju aasta-aastalt ja personalijuht, siis need nimed edasi ei tohiks nagu tulla. Ma ei ole seda nagu jälginud. Kas õpilane, kas ta enne oli peidetud olekus, see nimi ja kas uuel aastal on.

Üldiselt hoiduvad koolid isikuandmeid sisaldava informatsiooni avaldamisest veebilehel ning avaldavad teavet pigem vähem kui rohkem.

I4: Me ei ole ise seda piiri ka ületanud, me oleme hästi vaikselt seda rida ajanud ja võib-olla on tänu sellele meie koolileht igavam, noh tõesti nimede poolest, et minu meelest ei tohiks sealt sellist, nii öelda kuritahtlik element ei tohiks saada kätte mingit infot, mis kahjustaks.

Konkreetsed probleemseid juhtumeid infotöötajad seoses isikuandmete avaldamisega välja ei toonud. Kui keegi soovis oma lapse pildi või nime veebilehelt eemaldamist, siis see nõue infotöötaja poolt kohe rahuldati. Ühes koolis oli õigusaktide täitmist kontrollinud Andmekaitse Inspeksioon ning teinud märkuse piltide avaldamise kohta. Tartu linna koolide veebilehti on kontrollinud omavalitsus ja saatnud haridusasutustele vastavad juhiseid veebilehel teabe avalikustamise kohta.

Peamise probleemina veebilehe haldamise töös tõid infotöötajad kõige enam esile just ajapuuduse. Veebilehele info laadimisel toodi aega nõudvatena esile piltide ja tabelite laadimise.

I7: Näiteks ütleme piltide laadimisel, /.../ see on hästi ajamahukas, võtab palju aega ära, et ükshaaval neid laadida. Oleks kaustadena parem laadida üles ja efektiivsem ja kiiremini saaks. See on praegu selline miinus pool, mis ma tunnen, et selles töös, et see on nii ajamahukas, et on vaja muud ka teha.

Ajamahukaks on osutunud veebihalduse töös see, et teave, mis infotöötajale edastatakse, on sageli avaldamiseks sobimatul kujul. Enne veebilehele üles laadimist peab infotöötaja tihti informatsiooni täiendavalt juurde koguma, terviklikuks artiklikuks sõnastama ja vajadusel tehniliselt töötleva.

I2: See info ei tule minuni nagu mugava valmispaketina, et ma lükkan valmis kanakarbi ahju ja võtan tunni aja pärast välja, vaid ma pean sinna juurde otsima tihtipeale lisainfot, täpsustusi, inimese käest välja pressima seda lisainfot ja seda ringi sõnastama ja et see võtab aega lihtsalt. /.../ ikka jah, sinna läheb ikka aega küll. Jah, et seda ma ei saa ikka plärtsi copy paste panna, et ma pean natukene sõnastust muutma ja pilti otsima, ta ikka võtab päris kenasti aega.

Kooli kommunikatsioonisüsteemis on kasutusel palju erinevaid infokanaleid ning kohati nende kaudu edastatavat teavet ka dubleeritakse. Infotöötajatel on probleemiks, lisaks erinevate tööülesannete täitmisele, edastada sihtrühmadele vajalik teave õigeaegselt erinevate kanalite kaudu, millest üks on ka kooli veebileht.

I2: Mul peab silm peal olema, et ma ei tohi ära unustada, et peale Stuudiumi ja peale seinaga ja peale õpetajate listi ja peale veel kanalite, panen ma ta ka kindlasti sinna.

Koolis liigub erinevat informatsiooni ning infotöötajatel on tekkinud küsimusi, mida sellest teabest avaldada ja kuidas selles infotulvas üldse otsustada, missugune informatsioon ning kui kaua peaks veebilehel kättesaadav olema.

I2: On päris mõistlik, et mõelda läbi, mis väärib olemast just ilmtingimata kodulehel, mille ma võin anda mingisuguse Stuudiumi kaudu, /.../ Et kas ta peab seal rippuma nii kaua ja olema seal kättesaadav, see on ka alati küsimärgi koht, et mis kus peab olema.

I2: Kuidas see tänapäeva inimene üldse info kätte saab/.../, kui seda tuleb igast kanalist. /.../ Ja mis on siis see info, et kas inimest säästa müra eest ja mis hetkel ma siis otsustan, et see on nüüd müra ja see ei ole müra.

Infotöötajad peavad seega tegema oma igapäevatöös pidevalt otsuseid, milline info millises kanalis avalikustada ning järgmises alapeatükis kirjeldatakse, milliste põhimõtete alusel seda tehakse.

3.4. Õigusaktidega sätestatud teabe avalikustamisega seotud põhjendused

Koolide veebilehtedel on autori seminaritööst tulenevalt osaliselt avaldamata jäänud õppenõukogu tegevusega seotud info ning avaliku teabe seaduse nõuetest tulenev teave nagu näiteks õpetajate haridus ja eriala ning erinevad kooli tegevust kajastavad aruanded. Teabe üheks avaldamata jäämise põhjuseks on kommunikatsiooniprobleemid. Sisekommunikatsiooni korraldamisel koolis pole info liikumise ja veebilehe halduse reguleerimiseks ametlikke kirjalikke juhendeid koostatud. Infotöötajate seas enam vähem küll teatakse, kuidas teabe edastamisel toimida, kuid süsteemne lähenemine infokorraldusele puudub.

I3: Ma arvan et seda kuskil ametlikult ei olegi paika pandud, et mida või kellelegi kirjalikult. See on selline suuline asi, et leht on nüüd selline ja üks paneb ühte ja teine paneb teist.

I1: Ega meile tegelikult ei olegi tulnud mingeid juhiseid, mida me sinna tohiksime panna ja mida mitte. Sellepärast, et alguses, kui me seda lehte hakkasime tegema, siis oli küll, et mis meil peab olema, direktor ütles, aga kes temale seda ütles.

Veebilehe haldust peetakse koolides meeskonnatööks ning infokorralduses kasutatakse peamiselt mitteformaalseid suulisi kokkuleppeid ja ühiseid arutelusid, milles osaleb kooli

juhtkond, infotöötaja ning mõningal juhul ka majandusjuhataja. Veebilehel info edastamise korraldajaks ja kontrollijaks on kooli juhtkond. Mõnedes koolides on veebilehe haldaja jäetud otsustusprotsessist kõrvale ja täidab seetõttu vaid juhtkonna korraldusi.

I6: See info, mis jõuab minuni, selle ma panen, see on nagu käsk kuskilt ülevalt minule, mina ise ei otsusta seda. /.../ Üldiselt sellised keerulisemad teemad, kus peaks olema läbi arutamist, sellega ilmselt tegeleb siiski juhtkond, enne kui see info minuni jõuab. Mitte ainult õppealajuhataja, vaid terve juhtkonnaga arutatakse see läbi.

Infotöötajate jaoks omavad olulist tähtsust veebilehe haldusega seotud koostöö ja arutelud, mis toimuvad infominutitel, õppenõukogu või juhtkonna koosolekutel. Kõigist intervjuudest selgus teabe avaldamisel arutelu ja info kooskõlastuse vajadus. Positiivsena toodi välja kommunikatsiooniprotsessis osalemise ja ettepanekute tegemise võimalust, aga ka oma pädevuse piires ise otsustamise võimalust.

I2: Ma ise otsustan nende asjade üle, /.../ mulle ei ole nagu öeldud, et ma pean nagu kõike niimoodi läbi rääkima./.../ ma arvan, et mul on selles suhtes hea koostöö juhtkonnaga, et meil on enam vähem ühesugune arusaamine asjast, nad usaldavad niimoodi.

I7: Jah, just, me oleme nagu kooskõlastanud ja läbi arutanud need asjad ja siis ma sisestan nad, sellepärast ma ei näe mingeid probleeme siin praegu hetkel. /.../ kui keegi leiab, siis arutame selle läbi, et see võiks seal olla või mitte olla, vaatame seadused üle, kas see peab olema või ei pea olema ja nii ongi.

Veebilehel teabe avalikustamine on reguleeritud õigusaktidega ning selles osas oli koolide veebilehtedel info avaldamisel mitmeid vajakajäämisi. Õigusaktide tundmise osas, mis reguleerivad veebilehel teabe avalikustamist, viitasid infotöötajad pigem ebamääraselt mingitele reeglitele, seadustele ja nõuetele, kuid täpsemalt nimetada ei osatud.

I4: Ma nagu väga ei oskagi öelda, me lähtume oma infopanekul ikka nendest, noh mingisugustest reeglitest või seadustest. /.../ ja see informatsioon, mis seal üleval on, see peab vastama igasugustele nõuetele.

I5: Ma ei ole nii teadlik nendest õigusaktidest, võib-olla mis nagu on. Ma võib-olla järgin alateadlikult neid.

Tegelikus infotöös lähtuvad infotöötajad õigusaktidest enam teabe avaldamisel konkreetsetest korraldustest, mis on saadud peamiselt kooli juhtkonnalt ja mõnikord ka omavalitsuselt. Omavalitsus on kontrollinud veebilehti ja jaganud nõuandeid vaid linna koolide osas. Tartu linna koolide veebilehti kontrollinud linnavalitsus on saatnud haridusasutustele ka vastavad märgukirjad veebilehel teabe avalikustamise kohta. Maakonna koolide infotöötajad lähtuvad pigem kooli juhtkonna korraldustest.

I6: Mul väga suurt tööalast kogemust ei ole ja hetkel ma töotan ka nii öelda käskude järgi, ma usaldan, et see info, mis mul kästakse üles panna, on ikkagi targemate ja kõrgemate inimeste poolt läbi töötatud, siis ma tõesti ei ole kursis nendega.

Infotöötajad ise lähtuvad teabe avaldamisel oma sisetundest ja sellest, et sõnum oleks positiivne. Nad rääkisid veebilehel teabe avaldamise osas pigem ühiskonnas eksisteerivatest väärtustest, kirjutamata reeglitest ja hea tava järgimisest.

I8: Ma ei tea ilmselt on ühiskonnas mingisugused väärtused, mille järgi tuleb ikkagi käia, nii et kui nendele väärtustele mõned asjad ei vasta, siis ilmselt neid asju üles ei pane ka. Nii et siin on mingisugused reeglid, on sisuliselt kirjutamata reeglid ju olemas /.../ Üldinimlikud väärtused, ma ei oska niimoodi välja tuua, ei ole sellepeale kunagi mõelnud ja ei ole kokku puutunud ka, et oleks mingit probleemi selle koha pealt.

Veebilehel info avaldamata jäämise põhjendustena toovad mõned infotöötajad esile veebilehelt info leitavuse probleemi. Hea halduse tava kohaselt veebilehe ehitamisel kasutajasõbralikkuse austamisele on oma märgukirjas haridusministeeriumile viidanud ka õiguskantsler.

I3: See lehekülg ise, minu meelest see vajaks kuidagi nagu kohendamist/.../ Ise ka ükskord otsisin hulga aega, ei leidnud seda õiget kohta kätte, mille all midagi võiks seal olla. Võib-olla see sättimine peaks kuidagi teisem olema. Natuke peaks ümber kohendama, osasid asju on raske leida, mis seal millegi all on.

Info liikumise konkreetse regulatsiooni puudumise tõttu koolides on infotöötajad probleemidena maininud tõrkeid, mis esinevad teabe jõudmisel veebilehe haldajani. Teabe avalikustamisel esineb puudusena ka veebilehel teabe uuendamata jätmist.

I2: Seal on ka küllalt palju selliseid läbi käimata nurgataguseid, et need muudatused on jäänud ripakile, et kui mingi asi jälle muutub siis, kui praegu võtta näiteks lahti see

sama huvitegevuse tundide ajad, siis seal on kindlasti jälle mingi viga sees. Ega selles mõttes ta ajakohane alati ei ole.

Teabe avaldamisel tuleb infotöötajate väitel jälgida, et info jõuaks veebilehele just õigel ajal ning oleks seal piisavalt kaua ja ei läheks üldises infotulvas kaduma. Muude tööülesannete tõttu ei saa infotöötaja info laadimisega veebilehele iga kord koheselt tegelda. Tegevusi planeerides tuleb kommunikatsiooniprotsessis mõelda, millal on õige aeg lähenevast sündmusest veebilehe kaudu teavitada, et info jõuaks sihtgrupini õigeaegselt.

I2: Et sa juba jaanuaris mõtled, mis asi toimub märtsis, et see asi oleks juba, et see eelinfo oleks nagu loogilises astmes. Samas ma olen ka kogenud seda, et kui mõni asi antakse liiga vara, siis ta haihtub./.../ Aga just see hirm, et kui info tuleb liiga vara, siis ta kaob ka ära. See kogemus ka, et millal teda saata nii, et oleks täpselt õige aeg, et inimene märkaks seda, see on ka üks, üks omaette teema.

Kõik infotöötajad täidavad veebilehe haldamise ülesandeid oma põhitöö kõrvalt ning teabe avaldamisel puuduste esinemise peamise põhjusena tuuakse esile just ajapuudust ning et veebilehe haldus peaks lihtsalt tööülesande asemel olema osalise koormusega töökohaks. Infotöötajad sooviks veebilehe haldusesse rohkem panustada ja juurde õppida, kuid aja puudusel tuleb teha valikuid.

I8: Oleks rohkem aega, võib-olla tegeleks sellel ajal, suunaks nagu oma aega siia palju rohkem ja vaataks ja katsetaks neid uusi süsteeme ja noh, nii või teisiti tuleb seda ka mingil hetkel teha, aga, et ta ei oleks siis nagu tulekahju kustutamine.

Koolides, kus infotöötajatel on palju erinevaid töökohustusi ja vaevab pidev ajapuudus, on seetõttu üheks teabe avaldamata jäämise põhjuseks lihtsalt inimlik unustamine.

I5: Ja midagi kindlasti on, mul on niipalju asju, et ma unustasin ära. Ausõna.

4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON

Käesoleva töö eesmärk oli uurida koolide veebilehtedel teabe avalikustamise valikuid tegevate töötajate ehk infotöötajate valikute tegemise, tähenduste loomise ning käitumise erinevaid aspekte. Alljärgnevalt toob autor uurimisküsimuse kaupa välja peamised uuringu tulemused ning seejärel arutleb tulemuste üle laiemas kontekstis.

4.1. Järeldused

Kuidas on Tartumaa põhikoolides korraldatud veebilehtede haldamine?

Intervjuude analüüsist selgus, et koolides tegeleb veebilehe haldusega mitu inimest. Põhiliselt on veebilehe tehniliseks haldajaks kooli infojuht või kasutatakse koolivälist teenust. Lisaks on veebilehele info laadimise õigustega kasutajad, kelleks on huvijuht, sekretär ning mõningal juhul ka keegi kooli juhtkonnast. Mõnedes koolides on eraldi kasutajaõigused antud ka kooli sööklale veebilehel toitlustamisalase teabe avaldamiseks.

Veebilehe haldusega tegelevad töötajad spetsiaalset täiendkoolitust enamasti saanud ei ole. Rohkem on olnud lühiajalist kohapealset juhendamist ning kõige enam mainisid töötajad iseõppimist läbi praktilise tegevuse ja interneti abil. Mõned infojuhid on läbinud veebilehe halduse tehnilise ja turvameetmete täiendkoolituse. Omandatud eriala poolest, mis oli seotud rohkem põhitöökohaga, olid infotöötajad väga erinevad (näiteks raamatupidamine, sotsiaaltöö, füüsika, info- ja dokumendihaldus).

Veebilehtedel avaldatavast teabest on infotöötajad välja toonud peamiselt koolis toimuvate ja kooliväliste ürituste kajastamise ning lisaks edastavad nad otseselt lapsevanemale ja õpilasele mõeldud elukorralduslikku infot. Veel on veebilehel põhiliselt kooli juhtkonna poolt edastatud ning suhteliselt staatiline kooli dokumentatsiooniga seonduv teave.

Koolis tekib veebilehel avaldatavat informatsiooni oma tegevuse käigus juhtkonnal, õpetajatel, õpilasesindusel ja kooli hoolekogul ning nemad edastavad teabe infotöötajale kas siseveebi või e-posti kaudu, aga samas on ka palju suulist suhtlemist. Teave laekub infotöötajale põhiliselt eelnevate suuliste kokkulepete alusel, vajadusel peab ta ka veebilehel avaldamiseks infot taotlema. Veebilehel avaldatava info sihtgruppideks on infotöötajad nimetanud peamiselt õpilasi ja lapsevanemaid, vähesel määral ka vilistlasi, hoolekogu, koostööpartnereid ja laiemat avalikkust. Õpetajad ja teised kooli töötajad kasutavad veebilehte infoallikana vähem, nende teave liigub e-posti, siseveebi ja muude kanalite kaudu.

Millised on infotöötajate igapäevatööga seonduvad praktikad ja põhimõtted?

Intervjuude analüüsist selgus, et veebilehel isikuandmeid sisaldavat teavet enamasti ei avaldata ning probleeme võib esineda vaid õpilaste nimede ja piltide avaldamisega seoses. Valdavalt küsitakse koolides teabe avaldamiseks lapsevanematelt luba ning konkreetseid probleemseid juhtumeid seoses isikuandmete avalikustamisega infotöötajad välja tuua ei osanud. Rangemalt jälgitakse ning küsitakse lapsevanematelt luba veebilehel isikuandmeid puudutava teabe avaldamise osas, samas sotsiaalmeediat, näiteks kooli Facebooki lehekülge tajutakse privaatsemana ning seal piltide ja nimede avaldamisse ei suhtuta enam nii tõsiselt. Intervjuude analüüsist selgus, et probleeme võib tekkida laste puhul, kelle piltide ja/või nimede avaldamiseks nõusolekut lapsevanematelt pole saadud, koolielus erinevate tegevuste kajastamise, õpilaste tunnustamise, piltide ja nimede avaldamise käigus järjepidevalt läbi aastate jälgida, et need õpilased mingil moel veebilehel ei esineks.

Infotöötajad tõid välja oma igapäevatöös esinevate potentsiaalsete probleemidena enese jagamise väga paljude erinevate töökohustuste vahel ja sellest tuleneva ajapuuduse. Veebilehele info edastamisel on ajamahukaks peetud suuremate tabelite ja pildikogumike laadimist ning artiklite korrigeerimist ja täiendavate materjalide hankimist. Koolides kommunikatsioonis kasutavate erinevate infokanalite (e-Kool, teadete tahvel, siseveeb, veebileht, sotsiaalmeedia) tõttu toimub osaliselt info dubleerimine, mis nõuab infotöötajatelt täiendavalt aega ja tähelepanu.

Intervjuude analüüsist selgus, et infotöötajate igapäevatöös esineb kommunikatsiooni-probleeme, mil pole päris selge, kes infot peaks edastama, lisaks toodi esile infoküllust, kus vajalik teave võib jääda avaldamata. Teabe avaldamise osas toodi probleemina välja mõningast selgusetust missugust teavet, missuguse kanali kaudu oleks õigem avaldada ja kui kaua peaks

informatsioon kättesaadav olema. Kõik infotöötajad täidavad veebilehe haldamise ülesandeid oma põhitöö kõrvalt ning teabe avaldamisel puuduste esinemise peamise põhjusena tuuakse esile just ajapuudust ning et veebilehe haldus peaks lihtsalt tööülesande asemel olema osalise koormusega töökohaks. Infotöötajad sooviks veebilehe haldusesse rohkem panustada ja juurde õppida, kuid aja puudusel tuleb teha valikuid.

Millistel põhjustel on Tartumaa põhikoolide veebilehtedel jäänud osaliselt avalikustamata õigusaktidega sätestatud teave?

Intervjuude analüüsist saab järeldada, et õigusaktidega reguleeritud teabe veebilehel avaldamisega seonduvad probleemid tulenevad peamiselt seadustega mitte kursis olemisest. Õigusaktide tundmise osas, mis reguleerivad veebilehel teabe avalikustamist, viitasid infotöötajad pigem ebamääraselt mingitele reeglitele, seadustele ja nõuetele, kuid täpsemalt nimetada ei osatud. Õigusaktidest teati isikuandmekaitse seadusega nõuetega seonduvat, kuid põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning avaliku teabe seaduse nõuetest lähtumist intervjuueeritavad ei maininud.

Intervjuude analüüsist selgus, et tegelikus infotöös lähtuvad infotöötajad teabe avaldamisel õigusaktide asemel pigem konkreetsetest korraldustest, mis on saadud peamiselt kooli juhtkonnalt ja mõnikord ka omavalitsuselt. Infotöötajad ise lähtuvad teabe avaldamisel rohkem oma sisetundest ja sellest, et sõnum oleks positiivne. Veebilehel teabe avaldamisel lähtutakse pigem ühiskonnas eksisteerivatest väärtustest, kirjutamata reeglitest ja hea tava järgimisest.

Info liikumise konkreetse regulatsiooni puudumise tõttu koolides on infotöötajad probleemidena maininud tõrkeid, mis esinevad teabe jõudmisel veebilehe haldajani. Teave veebilehele liigub läbi mitme töötaja ning nii võib tekkida infosulge ning probleeme teabe õigeaegse avalikustamisega.

Teabe avalikustamisel esineb puudusena ka veebilehel teabe uuendamata jätmist. Intervjuude analüüsist selgus, et erinevaid tööülesandeid täitvad infotöötajad ei jõua alati veebilehel oleva teabe ajakohasust jälgida ning teabevaldajatelt uut teavet hankida.

4.2. Diskussioon

Koolide veebilehed on olulised infokanalid, kust lapsevanemad, ametnikud, aga ka laiem avalikkus otsib neile vajalikku teavet. Haridusasutustes kasutusel olevate mitmete teabekanalite seas on veebileht mõneti kõrvaliseks jäänud, määratlemata on sihtgrupid, kellele teave on suunatud ning seetõttu ei täida see kanal informeerimise funktsiooni täiel määral.

Uurimuse tulemused näitavad, et veebilehtedel teabe avalikustamata jätmise üheks põhjuseks on kommunikatsiooniga seotud probleemid haridusasutustes. Tähelepanuta on jäänud, et väliskommunikatsiooni toimimiseks on vaja hästikorraldatud sisekommunikatsiooni. Cornelissen (2008) on rõhutanud organisatsiooni kommunikatsiooni olulisust asutuse maine tagamisel ja selle toimimiseks töötajate otsustusprotsessi kaasamise tähtsust. Autor leiab, et haridusasutustes on väliskommunikatsioon ja kooli maine hoidmine organisatsiooni tegevuses asutuse püsima jäämisel, uute õpilaste kooli meelitamisel ja selleks ka lastevanemate ning kogukonna tähelepanu püüdmisel määrava tähtsusega.

Intervjuude analüüsist saab järeldada, et veebilehe halduse ja väliskommunikatsiooni teemaline koolituste ja juhendamiste läbiviimine on vähene ja sageli on töötajad jäetud omapäi lahendusi leidma. Samas on aga infotöötajad ise väga huvitatud koolitustest ja ühistest aruteludest meeskonnas. Cornelissen (2008) järgi kui töötajad peavad korraldusi juhtkonnalt usaldusväärseteks, siis samastuvad nad ka organisatsiooniga paremini ning on seetõttu rahulolevamad, koostöövalmivad ning rohkem valmis organisatsiooni eesmärkide nimel töötama. Sellest lähtuvalt vajavad infotöötajad kommunikatsiooniprotsessis täiendavat juhendamist ja koolitust, et nad teaksid oma tegevuse eesmarke, omaksid oskusi teabe leidmisel ja edastamisel ning mõistaksid paremini organisatsiooni eesmärkidest tulenevaid juhtkonna korraldusi. Lisaks on vaja korraldada töötajatele ka üldisemaid koolitusi nagu näiteks meediakoolitusi õpetajatele, et nad oskaksid üldse märgata tähelepanuväärset infot, mis sobiks avalikku uudisvoogu. See omakorda lihtsustaks infotöötaja tööd teabe hankimisel ja taotlemisel.

Uurimuse tulemusel selgus, et teabe avaldamisel üheks oluliseks probleemiks on infotöötajate ajanappus, sest veebilehe haldamine on kõigile töötajatele lisaülesanne, milleks tuleb aega leida põhitöökohustuste kõrvalt. Info hankimine, enne veebilehel avaldamist korrigeerimine ning erinevate infokanalite kaudu teabe edastamine nõuab infotöötajatelt organisatoorseid võimeid, aga ka täiendavalt aega ja tähelepanu. Wade ja Parent (2002) leidsid oma uuringu tulemusel, et

veebilehe haldajatel on olulised tehnilised oskused, kuid sellest enam peeti vajalikuks töötajate organisatoorseid võimeid. Käesoleva uuringu tulemusel võib järeldada, et ka haridusasutuste infotöötajatel on vajalikud infovahetusprotsesside juhtimisel ennekõike korralduslikud oskused.

Intervjuude analüüsist selgus, et infotöötajad ei osanud päris täpselt selgitada, mis on teabe avalikustamisel valikute aluseks. Samas on töötajal keeruline oma töös orienteeruda, kui teadmised veebilehel teabe avalikustamise aluseks olevatest õigusaktidest on vähesed. Intervjuude analüüsist saab järeldada, et õigusaktide tundmise ja teabe avalikustamisel valikute tegemise osas usaldatakse juhtkonda ning sageli ei ole otsustusprotsessidesse kaasatud töötajaid, kes igapäevaselt info edastamisega tegelevad. Autor leiab, et aruteludesse on vajalik rohkem kaasata töötajaid, sest Cornelisseni (2008) järgi, kui inimesed saavad otsustusprotsessides kaasa rääkida ja nende arvamust arvestatakse, siis on nad ka oma töös pühendunumad.

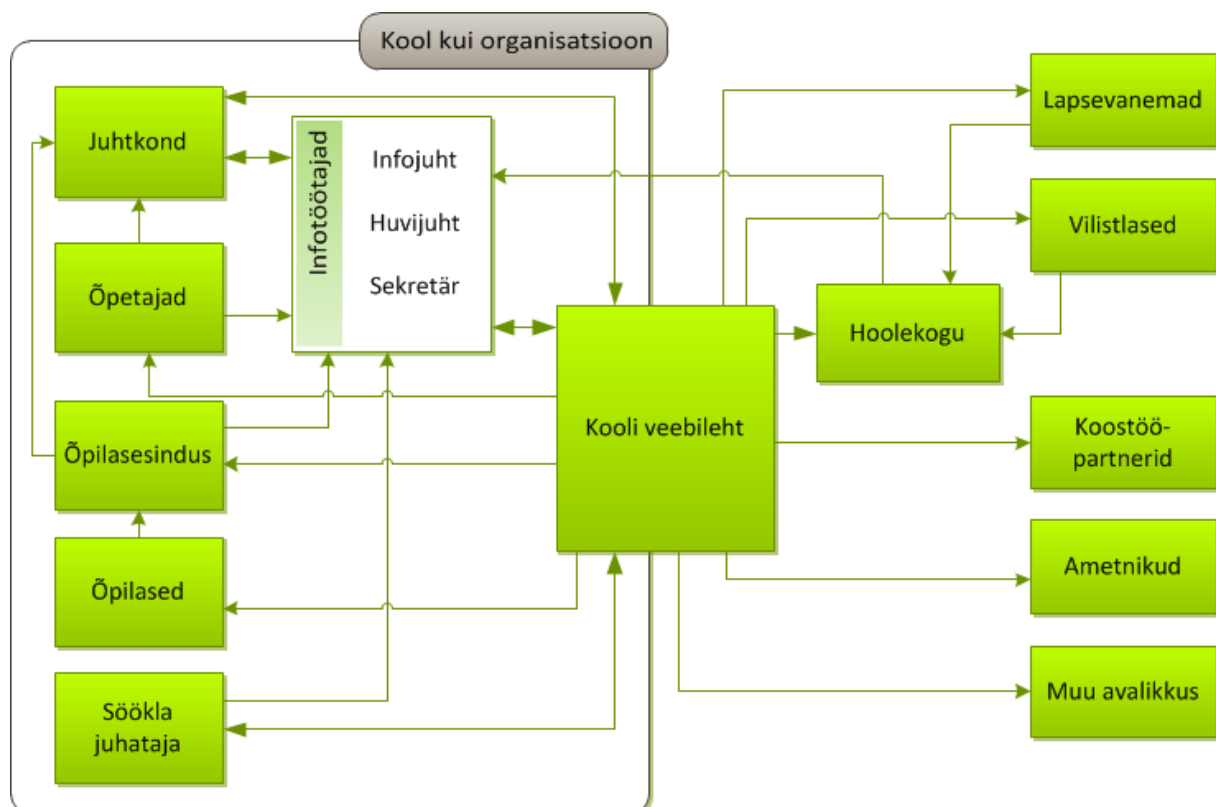
Intervjuude analüüsist selgus, et teabe avalikustamisel infotöötajad lähtuvad rohkem ühiskonnas eksisteerivatest normidest ja väärtustest. Samas võib juhtuda, et kui organisatsioonis pole need väärtused üheselt mõistetavana kehtestatud, lähtub igaüks oma väärtustest, mis ei pruugi aga teenida ettevõtte huve ning on seetõttu potentsiaalne oht konfliktideks.

Kooli veebilehel avaldatavateks isikuandmeteks on peamiselt õpilaste nimed ja pildid. Nende õpilaste osas, kelle vanematelt pole veebilehel isikuandmete avaldamiseks luba saadud, püütakse koolides jälgida nõude täitmist, kuid intervjuude analüüsist selgus, et järjepidevuse tagamine ei ole asutuses läbi mõeldud. Siit saab järeldada, et isikuandmete kaitse nõuete tagamiseks oleks ehk koolides suurte andmemahutude tõttu vajalik kasutusele võtta infotehnoloogiline rakendus nimede ja piltide tuvastamiseks, mida koolid veebilehtedel ja sotsiaalmeedias avalikustada ei tohiks.

Käesoleva uuringu tulemused näitavad, et teabe avaldamisega seoses on probleeme infovahetuses, näiteks teabe hankimisel ja edastamisel veebilehele, mis näitab, et organisatsiooni sisekommunikatsioonis pole protsessid läbi mõeldud ning kõikidele osapooltele ühtselt selgitatud. Toimitakse mingi välja kujunenud rutiini ajel, kus info edastamisel esineb nii infosulge kui unustamisi. Seetõttu pidasid mitmed intervjuueeritavad vajalikuks asutusesisese kommunikatsiooniprotsessi reguleeriva juhise olemasolu.

Past (2008) on välja toonud, et kommunikatsiooni efektiivsuse mõjutajaks on kommunikatsioonivõrgustik, mis näitab, kuidas sõnumeid levitatakse – kas võrgustik on funktsionaalne või disfunktsionaalne, milliseid norme ja reegleid kasutatakse, kas sõnumeid segab tugev müra. Sellest tulenevalt vajab informatsiooni külluse ning mitmete erinevate teabekanalite kasutamise tõttu töötajate vahelise suhtluse ning info liikumise korraldamine organisatsioonis erilist tähelepanu. Autor leiab, et haridusasutustes oleks infotöötajatele nende igapäevatoos abiks koolisisese ühiselt mõeldud ja läbiarutatud kommunikatsioonipõhimõtete vastuvõtmine, mis omakorda toetab organisatsiooni eesmärkide saavutamisel.

Intervjuude analüüsi tulemusel ning Puskari (2008) bakalaureusetöös esitatud kooli ja tema sihtgruppide vahel läbi e-Kooli toimuva kommunikatsiooniskeemi edasiarendamisel kooli veebilehe kaudu toimuvatest kommunikatsiooniprotsessidest lähtuvalt selgus, et veebikommunikatsiooni hõlmavad protsessid haridusasutustes on tunduvalt ulatuslikumad. Haridusasutuste veebilehtede kaudu toimuv sise- ja väliskommunikatsioon on kujutatud Joonisel 2.

Joonis 2 Sise- ja väliskommunikatsioon erinevate sihtgruppide vahel kooli veebilehe kaudu

Intervjuude analüüsist selgus, et koolide sisekommunikatsioonis toimuvad õpilaste, õpetajate kui infotöötajate poolseid juhtkonnaga kooskõlastamised enne veebilehel teabe avaldamist.

Paljuski liigub teave veebilehele läbi infotöötajate, kuid on ka otsekanaleid, milleks on kooli juhtkond ja mõnedes koolides ka söökla juhataja. Välistest infogruppidest osalevad kommunikatsioonis lapsevanemad, ametnikud, hoolekogu, vilistlased, koostööpartnerid ja muu avalikkus. Hoolekogu, kuhu kuuluvad näiteks lastevanemate ja vilistlaste esindajad on kooli ja välisgruppide vahel teabe vahenda rollis. Lapsevanemad ja vilistlased saavad teavet veebilehele edastada hoolekogu ja sealt edasi infotöötajate kaudu.

Joonisel 2 kujutatud kommunikatsiooniprotsessiskeem on erinevate koolide praktikate kogum, mille alusel saaksid koolid täpsemalt kaardistada just nende organisatsioonis toimuvad kommunikatsioonipõhimõtted, et tagada sujuv info liikumine ning tõrgeteta infovahetus kõigi sihtgruppide vahel, mis omakorda tagab ka õigeaegse teabe edastuse veebilehe kaudu.

Käesolevat tööd edasi arendades on võimalik uurida üldhariduskoolides toimuvaid sise- ja väliskommunikatsiooni protsesse laiemalt. Samuti on küsitluste kaudu võimalik uurida üldhariduskoolide veebilehtede sihtgruppidele, missugust teavet nad otsivad, ning selgitada välja avalikkuse huvi.

Teema jätkuv uurimine on oluline, et parandada haridusasutustes kommunikatsiooni erinevate sihtgruppide vahel ja ühtlasi tagada avalikkuse igakülgne informeerimine üldhariduskoolide veebilehtede kaudu.

4.3. Meetodi kriitika

Lõputöö eesmärkide saavutamiseks valitud meetod sobis, sest erineva põhikohaga ning veebilehe haldamises erinevaid rolle täitvate töötajatega läbi viidud intervjuudest selgus laiaulatuslikum vaade põhjustest ja põhjendustest ning protsessidest veebilehel teabe avalikustamisega seoses.

Raskuseks valitud meetodi puhul oli valimisse intervjueeritavate leidmine, sest koolide veebilehtedel puudus veebilehe haldajate kohta informatsioon ning koolijuhtidelt selle kohasele teabenõudele vastuseid ei saanud. Seetõttu soovitab autor sarnast sihtgruppi intervjueerivatele tudengitele suhelda koolidega rohkem suuliselt ning telefoni teel, kirjalikult esitatud teabenõue võib jääda märkamatuks.

Intervjuudes oleks tulnud rohkem tähelepanu pöörata kommunikatsiooni ja info liikumisega seotud küsimustele, et probleemsed kohad uurimuses paremini esile tuua.

Üldiselt aga osutus valitud kvalitatiivne meetod õigustatuks, sest andmete kogumiseks kasutatud semistruktureeritud intervjuu paindlikkus võimaldas varieerida käsitletavate teemade järjekorda ning esitada intervjuueeritavatele täiendavaid küsimusi, et kätte saada võimalikult palju olulist informatsiooni.

KOKKUVÕTE

Käesolev lõputöö on edasiarendus autori seminaritööst, mille tulemusel selgusid põhikoolide veebilehtedel õigusaktidega sätestatud teabe avaldamise osas vajakajäämised. Lõputöös tuuakse välja infotöötajate põhimõtted ja põhjendused veebilehel teabe avaldamisel.

Lõputöö eesmärgiks oli uurida koolide veebilehtedel teabe avalikustamise valikuid tegevate töötajate – veebilehtede haldajate – valikute tegemise, tähenduste loomise ning käitumise erinevaid aspekte, nagu näiteks koolide veebilehtede halduse üldine korraldus, igapäevatoos esinevad praktikad ja põhimõtted ning probleemid tööülesannete täitmisel.

Uurimisküsimustele vastuste leidmiseks ning eesmärgi saavutamiseks viidi läbi semi-structureeritud intervjuud kaheksa põhikooli töötajaga, kelle töökohustuste hulka kuulusid veebilehele info edastamise ja veebilehe haldamisega seotud ülesanded. Kolm intervjuueeritavat töötasid põhikohaga sekretärina, kolm infojuhina ning kaks huvijuhina.

Intervjuude analüüsist selgus, et veebilehe haldusega tegeleb koolis mitu erineva põhitöökoha ja ettevalmistusega töötajat. Infotöötajad pidasid oma ettevalmistust veebilehe haldamisega seotud ülesannete täitmiseks piisavaks, kuid olid valmis ka täiendavateks koolitusteks.

Uuringu tulemustele toetudes saab väita, et infotöötajad vajavad kommunikatsiooniprotsessis täiendavat juhendamist ja koolitust, et nad teaksid oma tegevuse eesmärgi, omaksid oskusi teabe leidmisel ja edastamisel, orienteeruksid teabe avaldamise aluseks olevates õigusaktides ning mõistaksid paremini organisatsiooni eesmärkidest tulenevaid juhtkonna korraldusi.

Õigusaktidega sätestatud teabe koolide veebilehtedel vaid osalisel avalikustamisel on erinevaid põhjuseid, mida autori hinnangul saab seostada peamiselt seadustes vähese orienteerumisega, aga ka põhjustega, et organisatsioonides pole toimunud arutelusid, missugune avalik teave haridusametuse tegevuse käigus tekib. Tulemuste analüüsist selgus, et õigusaktidest pööratakse enim tähelepanu isikuandmete kaitse seaduse järgimisele, õpilaste piltide ja nimede veebilehel

avalikustamise osas küsitakse lapsevanematelt luba, kuid nõusoleku saamata jäämise korral on infotöötajatel raskusi jälgida, et läbi aastate nende õpilaste kohta isikuandmeid puudutav teave kooli veebilehele ja sotsiaalmeediasse ei jõuaks. Autor leiab, et siinkohal võiks koolidele abiks olla infotehnoloogiline rakendus nimede ja piltide tuvastamiseks, mida veebilehel ja sotsiaalmeedias avalikustada ei tohiks.

Haridusasutustes liigub veebilehega seonduv teave mööda erinevaid infokanaleid (e-kool, teadete tahvel, siseveeb, e-post, suuline suhtlus) ning kommunikatsiooniprotsessi on kaasatud nii sise- kui välisgrupid. Autor leiab, et peamiseks põhjuseks teabe avaldamata jäämisel on see, et haridusasutustes pööratakse kommunikatsiooniprotsessidele liiga vähe tähelepanu. Uuringust selgus, et kommunikatsioonivõrgustikus info edastamise protsessi reeglendamise järele tunnevad vajadust ka infotöötajad. Informatsiooni külluse ning mitmete erinevate teabekanalite kasutamise tõttu vajab töötajate vahelise suhtluse ning info liikumise korraldamine organisatsioonis erilist tähelepanu. Veebileht infokanalina täidab olulist rolli asutuse väliskommunikatsioonis, aidates kaasa kooli maine kujundamisele ning seega ka organisatsiooni tulemustele ja püsima jäämisele.

Lõputöö raames läbiviidud uurimuse tulemusel kaardistas autor koolide veebilehtede kaudu toimuva kommunikatsiooni protsessid. Koostatud kommunikatsiooni skeem on erinevate koolide praktikate kogum, mille alusel saaksid haridusasutused täpsemalt kaardistada just nende organisatsioonis toimuvad kommunikatsioonipõhimõtted, et tagada sujuv info liikumine ning tõrgeteta infovahetus kõigi sihtgruppide vahel, millega kaasneb õigeaegne teabe edastamine veebilehe kaudu.

Lõputöö raames läbiviidud uurimus ja autori poolsed lahendused pakuvad haridusasutustele näiteid erinevate koolide veebilehtede haldamisega seonduvatest praktikatest, mida saab ühtlasi kasutada organisatsiooni töö tõhustamiseks. Käesolev lõputöö edastatakse ka intervjuueeritavatele.

Käesolevas lõputöös välja toodud kommunikatsiooni skeemi ning uurimuse tulemusi saab kasutada haridusasutuste organisatsiooni kommunikatsiooni käsitlevates tuleviku uurimustes.

SUMMARY

Title: The principles and experiences of basic schools information managers of Tartu County in disclosing information on the school websites

The present thesis is an expansion from the author's survey research which showed shortcomings in the disclosure of information required by law on websites of basic schools. The principles and justifications of information managers about the information disclosed in websites are described in the thesis.

The purpose of this thesis was to study the employees, who make choices about the information disclosed on websites – website administrators – how they make choices, different aspects of creating meaning and behaviour, for example, the general managing of school websites, daily practice and principles used and also problems arising with work assignments.

Eight interviews were carried out with employees of basic schools to find answers to research questions and achieve the purpose of the thesis. The work assignments of the employees interviewed included the information forwarding to websites and other tasks related to the website managing. Three interviewed employees worked as secretaries, three as information managers and two as activity leaders.

Based on the analysis of interviews, it turned out that several employees with different work assignments and professional training were dealing with the managing of school websites. Information managers regarded their professional training to be sufficient but they were also ready for further training.

Based on the results of the studies, it can be said that information managers need further guidance and training in the communication process to know better the purpose of their activities, to have better skills in finding and forwarding information, to orientate in the legislation which is the basis for information disclosure and to understand better the management orders arising from the objectives of the organization.

There are different reasons why school websites disclose only partly the information required by legislation. In the author's opinion this can be linked with little orientation in the law, but also with the reason that organizations haven't had discussions about the public information that arises in the educational institution. The research analysis shows that most attention is paid for personal data protection act. Schools ask permission from the parents to publish the pupils photographs and names on the website. When they don't get this permission, it is difficult for the information manager to be sure that the personal data of these pupils would not appear on the school website and in social media. The author finds that an IT application for recognizing names and photographs that cannot be published in the website could help schools.

Website information moves via different channels of the educational institutions (e-school, notice-boards, intranet, e-mail, verbal discussion) and both - internal and external groups are involved in the communication process. The author finds that the educational institutions pay too little attention to the communication processes and this is the main reason why information is not disclosed. This research shows that information managers need more regulations in the process of forwarding information in the communication network. Special attention must be paid to the communication between employees and the managing of information flow in the organization because of the abundance of information and the use of the several different communication channels. The website as an information channel fulfills an important role in the external communication of the institution. It helps to improve the school image and also to the results and stability of the organization.

As a result of the research conducted for the thesis the author mapped the communication processes transpiring through schools websites. The communication scheme is an aggregate from the practices of different schools which would help the educational institutions to map the communication principles specific to their organization to ensure the smooth information flow and information exchange without failures between all the target groups, which will result in a timely forwarding of information via the website.

The research conducted for the thesis and the author's solutions propose examples of the management practices of different school websites for educational institutions which can also be used for the work improvement in the organization. The current thesis will be forwarded to the interviewees as well.

The communication scheme described in the current thesis and the research results can be used in future researches about the communication in educational institutions.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

Alas, R. (2001). *Juhtimise alused*. Tallinn: Külim.

Cornelissen, J. (2008). *Corporate Communication. A Guide to Theory and Practice*. SAGE Publications Inc.

Hirsjärvi, S., Remes, P. ja Sajavaara, P. (2010). *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Medicina.

Johani, A. (2006). *Avaliku teabe seaduse täitmine riiklike rakenduskõrgkoolide veebilehtedel*. I seminaritöö. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.

Kilk, I. (2011) Isikuandmete kasutamisest õppeasutuses. Voolaid, H.(toim.). *Järelevalve korraldusest õppeasutustes 2011 II osa Kommentaare õigusaktidele*. 14-16 Tartu. Kasutatud 14.02.2015 www.hm.ee/index.php?popup=download&id=11198.

Kotchubei, A. (2006) Info liikumise juhtimine. *Juhi käsiraamat 2*. Peatükk 10.2 Tallinn: Äripäev.

Laanest, K. (2011). Andmekaitse: videovalve koolis peaks olema viimane abinõu. *Õpetajate Leht*, 11. märts 2011.

Laanoja, P. Üldhariduskoolide uue rahastamismudeli põhimõtted. Kasutatud 14.01.2015 <http://www.hm.ee/index.php?popup=download&id=6467>

Laherand, M-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: Infotrükk OÜ.

Oppar, M. (2013). *Isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisest õpilase individuaalse arengu jälgimise kaartide täitmisel*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Ots, L. (2005). Eesti koolide virtuaalne keskkond: kodulehed internetis. *Haridus*, 6-7, 37-41.

Palmaru, R. (2003). *Juhatus kommunikatsiooniteooriasse*. Tallinn: Akadeemia Nord.

Past, A. (2005). *Juhtimine ja suhtekorraldus: meespealilledega tass*. Tallinn: Kirjastus Pegasus.

Peep, V. (2014). Avaliku teabe seaduse üldjuhend. Kasutatud 15.12.2013 <http://www.aki.ee/et/juhised/avaliku-teabe-seaduse-uldjuhend>.

Puskar, B. (2008). *eKooli kasutuspraktikad: koolijuhtide, õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate vaatenurk*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Schaar, P. (2007). Arvamus 4/2007 isikuandmete mõiste kohta. *Direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel asutatud* andmekaitse töörühma kokkuvõte. Kasutatud 19.05.2015.
http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_et.pdf.

Senge, P., Cambron-McCabe, N., Lucas, T., Smith, B., Dutton, J. ja Kleiner, A. (2009). *Õppiv kool*. Tartu: Atlex.

Siimon, A. ja Vadi, M. (1999). *Organisatsioon ja organisatsioonikultuur*. Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus.

Steinerova, J. (2001). Human issues of library and information work. Kasutatud 31.03.2015
<http://InformationR.net/ir/6-2/paper95.html>.

Tammar, K. (2014). *Kooliraamatukoguhoidja rollid ja hoiakud üldhariduskoolis infokirjaoskuse arendamises Tallinna üldhariduskoolide näitel*. Lõputöö. Tartu Ülikool.

Teder, I. (2012). Märgekiri. Põhikooli ja gümnaasiumi sisseastumisavaldused. Kasutatud 03.02.2015 <http://oiguskantsler.ee/et/seisukohad/seisukoht/margukiri-pohikooli-ja-gumnaasiumi-sisseastumisavaldused>.

Tuuling, T. (2006). *Avaliku teabe seaduse täitmine kutsekoolide veebilehtedel*. Seminaritöö. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.

Tuuling, T. (2007). *Avaliku teabe seaduse täitmine riiklike kõrgkoolide veebilehtedel*. Lõputöö. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.

Türk, A. (2009). Arvamus nr 2/2009 laste isikuandmete kaitse kohta „Üldised suunised ja erijuhtum koolide kohta“. *Direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel asutatud* andmekaitse ja eraelu puutumatuse kaitsega tegeleva töörühma kokkuvõte. Kasutatud 03.04.2015 http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2009/wp160_et.pdf.

Wade, M ja Parent, M.(2002). Relationships Between Job Skills and Performance: A Study of Webmasters. Kasutatud 14.02.2015
<http://eds.b.ebscohost.com.ezproxy.utlib.ee/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=c23ec1ac-38df-4133-a04e-efb75d7aa1f2%40sessionmgr111&vid=1&hid=126>.

Andmekaitse Inspeksioon (2008) Õpilaste ja vilistlaste nimekirjade avaldamise juhend, Kasutatud 15.01.2015
http://www.aki.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/pilaste%20ja%20vilistlaste%20nimekirjade%20avaldmise%20juhend_0.pdf.

Avaliku teabe seadus (01.01.2015), RT I, 2000, 92, 597. Kasutatud 15.05.2015
<https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014033>.

Eesti Vabariigi haridusseadus (01.09.2014), RT I 1992, 12, 192. Kasutatud 15.05.2015
<https://www.riigiteataja.ee/akt/120062014005>.

Eesti Vabariigi põhiseadus (22.07.2011), RT I 1992, 26, 349. Kasutatud 15.05.2015
<https://www.riigiteataja.ee/akt/127042011002>.

EHIS. Eesti Hariduse Infosüsteem, Kasutatud 15.05.2015
<http://www.hm.ee/ehis/statistika.html>.

Elitec Group kodulehekülg, Kasutatud 22.04.2015 <http://www.elitec.ee/kodulehe-eesmargid>.

Isikuandmete kaitse seadus (01.01.2015), RT I 2007, 24, 127. Kasutatud 15.05.2015
<https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014051>

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (22.03.2015), RT I 1993, 37, 558. Kasutatud
15.05.2015 <https://www.riigiteataja.ee/akt/112032015023>.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (21.03.2015), RT I 2010, 41, 240. Kasutatud 15.05.2015
<https://www.riigiteataja.ee/akt/111032015016>.

Lisa 1 Valik AvTS-s teabevaldajale kohustuslikust veebilehel avalikustamisele kuuluva teabe loetelust

Veebilehtede vaatlemisel ja analüüsimisel on käesolevas uurimuses avaliku teabe seaduses teabevaldajale kohustuslikust veebilehel avalikustamisele kuuluva teabe loetelust tehtud valik lähtudes otseselt põhikoolide valduses olevast ning nende ülesannetega seotud teabest. Välja on jäetud alapunktid, mis ei puuduta põhikooli tegevust, on seotud rohkem kohaliku omavalitsuse tegevusega või koosnevad infost, mida on raske analüüsida.

Avalikustamisele kuuluva teabe loetelust uuringu teostamiseks valitud punktid, milles esitatu puudutab otseselt põhikoolide valduses olevat ja nende ülesannetega seotud teavet, on avaliku teabe seaduse (2000) § 28 lõikes 1 järgnevad:

1. Punkt 3 riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning nende struktuuriüksuste põhimäärused. Põhimäärus on üldhariduskooli tegevuse alusdokument. Kooli veebilehel põhimääruse avaldamise nõue tuleneb lisaks AvTSle ka põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (PGS).

2. Punkt 4 riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele esitatavate avalduste ja muude dokumentide vormid ning nende täitmise juhendid.

Avalikkuse jaoks vajalike dokumentide vormidena on üldhariduskoolides kasutusel erinevad avalduste plangid, näiteks kooli astumise ja kooli nimekirjast kustutamise, õpilaspileti duplikaadi väljastamise ning pikapäevarühma võtmise kohta.

3. Punkt 6 riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste koosseisud ja neis asutustes ettenähtud ametikohti täitvate ametnike ees- ja perekonnanimed, hariduse ja eriala, telefoninumbrid ning elektronpostiaadressid.

Koosseisu osas on koolides konkursi korras täidetavate ametikohtade – direktori, õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ees- ja perekonnanimed, haridus ja eriala, telefoninumbrid ning elektronposti-aadressid oluline avalikkust huvitav teave (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, 2010). Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded, milles väljendub ka nõutud haridustase on kehtestanud haridus- ja teadusminister 29.08.2013 määrusega nr 30. Haridus- ja erialaandmete avalikustamise kohta on Andmekaitse Inspeksiooni (2008) juhises kirjas, et ametnike haridus ja eriala näidatakse haridusseaduses nimetatud haridustase või riiklikult tunnustatav kraad ning diplomil märgitud eriala.

4. Punkt 8 riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste töötulemuste ja ülesannete täitmise aruanded.

Asutuse töötulemuste ja ülesannete täitmise aruande mõistes käsitletakse käesolevas töös koolide sisehindamise aruandeid. Sisehindamist tehakse üldhariduskoolis põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (2010) alusel vähemalt üks kord kooli arengukava perioodi jooksul.

5. Punkt 11 riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste ning kohaliku omavalitsuse asutuste eelarvete eelnõud ja eelarved ning nende täitmise aruanded.

Valla eelarve võetakse vastu tervikdokumendina, millest hariduse ja sealhulgas hallatava kooli eelarve moodustab ühe osa. Haridusasutuste eelarvete avaldamine pakub avalikkusele huvi, sest näitab mil määral omavalitsused haridusse panustavad.

6. Punkt 14 riikliku või teenistusliku järelevalve ettekirjutused või otsused nende jõustumisest alates.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (2010) kohaselt teostab kooli asukohajärgne maavanem haridus- ja teadusministri ülesandel riiklikku järelevalvet kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle. Avalikkusel on õigustatud huvi olla kursis koolides läbiviidud riikliku järelevalve tulemustega.

7. Punkt 19 andmed riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste täitmata ametikohtade kohta.

Õpetajate täitmata ametikohtade andmed peavad haridusasutused avalikustama EHISes (Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määrus nr 265) ning on vajalik informatsioon kooli veebilehe külastajale.

8. Punkt 22 avalike ürituste kavad.

Avalike ürituste kavadena on käesolevas töös käsitletud ülekooliliste üritustega seonduvat informatsiooni, mis on suunatud laiemale avalikkusele.

9. Punkt 24 andmed riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste juhtide vastuvõtuaegade kohta.

Asutuse juhtide vastuvõtuaegadena käsitletakse andmeid koolide direktorite vastuvõtuaegade kohta. Paljud koolijuhid töötavad lisaks õpetajana ning seetõttu jälgitakse veebilehtedel ka õpetajate vastuvõtu- ehk konsultatsiooniaegade teabe avalikustamist.

10. Punkt 31 asutuse dokumendiregister.

Dokumendiregister annab ülevaate asutuses ülesannete täitmisel loodud ja saadud dokumentidest. Väikekoolidel on võimalus oma dokumendiregistrit pidada omavalitsusega ühes süsteemis, mis on majanduslikult kasulik.

Haridusministeerium on loonud võimaluse koolidel dokumendihalduseks kasutada Eesti koolide haldamise infosüsteemi (EKIS), mis on suunatud kõigile Eesti hariduse infosüsteemis registreeritud haridusasutustele. EKIS (Eesti koolide haldamise infosüsteemi ..., 2014) sisaldab dokumendihalduse, finantsarvestuse, personalihalduse, varahalduse, raamatukogu, kooli töö, intraneti ja kommunikatsiooni-mooduleid ning on liidestatud DVK ja avaliku veebiga, võimaldades koolidel täita kõiki dokumendihaldusega seotud nõudeid.

11. Punkt 31¹⁾ isikuandmete töötlemise eesmärk, ulatus ja viis, kolmandatele isikutele, sealhulgas teisele asutusele, isikuandmete edastamise ja avalikkusele kättesaadavaks tegemise ning isiku poolt enda andmetega tutvumise õigus ja kord.

Koolid töötlevad ja koguvad isikuandmeid ja seega on lapsevanemate teavitamine õpilase kohta kogutavatest andmetest ja nende töötlemise eesmärgist vajalik.

Lisa 2 Tartumaa põhikoolide veebilehtede vaatluse tulemused

Kooli nimetus	Põhimäärus	Arengukava	Õppekava	Kodukord	Vastuvõtu kord	ÕN koosoleku info	Dokumendiregister	Blanketid	Koosseis ja kontaktandmed	Aruanded	Eelarve	Järelevalve dokumendid	Järelevalve kontaktid	Täitmata ametikohad	Avalike ürituste kavad	Vastuvõtuajad	Isikuandmete töötlemisest	Kokku
Ilmatsalu Põhikool	100	100	100	100	100	0	0	0	50	0	0	0	100	100	0	0	0	44
Kambja Põhikool	100	100	100	100	0	20	0	0	80	0	0	0	0	0	100	50	0	38
Kolkja Põhikool	100	100	100	100	0	0	80	100	20	100	0	0	0	0	100	50	0	50
Kõrveküla Põhikool	100	100	100	100	0	0	0	100	40	0	0	0	0	0	100	50	0	41
Laeva Põhikool	100	100	100	100	100	0	0	0	40	0	0	0	100	100	100	100	0	55
Mehikoorma Põhikool	100	100	100	100	100	0	100	100	20	0	0	0	100	0	0	50	50	54
Nõo Põhikool	100	100	100	100	100	0	0	0	50	0	0	0	0	100	0	50	0	41
Vara Põhikool	100	100	100	100	0	0	0	100	50	0	0	0	0	0	0	50	50	38
Rannu Kool	100	100	100	100	0	0	100	0	50	0	0	0	0	0	100	0	0	38
Tartu Variku Kool	100	100	100	100	100	0	100	100	50	0	0	0	100	100	100	100	50	71
Tartu Kesklinna Kool	100	100	100	100	100	100	100	100	100	20	20	0	100	100	100	100	50	82
Tartu Raatuse Kool	100	0	100	100	100	0	100	100	50	0	0	0	0	100	100	100	50	59
Tartu Forseliuse Kool	100	100	100	100	100	0	100	100	50	0	0	0	100	100	100	100	50	71
Tartu Kivilinna Kool	100	100	100	100	100	100	0	100	50	0	0	0	100	100	100	0	100	68
Tartu Descartes'i Kool	100	0	0	100	100	0	100	0	25	0	0	0	0	0	100	0	0	31
Tartu Mart Reiniku Kool	100	100	100	100	100	0	100	100	50	0	0	0	100	100	100	0	50	65
Tartu Karlova Kool	100	100	100	100	100	100	100	100	50	0	0	0	100	100	100	100	50	76
Tartu Hansa Kool	100	100	100	100	100	0	100	100	50	0	0	0	100	100	100	100	50	71
Tartu Veeriku Kool	100	100	100	100	100	100	100	0	50	100	0	0	100	100	100	100	0	74
Teabeliigi avaldamise % koolide veebilehtedel	100	80	90	100	100	40	90	80	53	12	2	0	80	90	100	70	45	

Lisa 3 Intervjuu kava

Siia enesetutvustus, sissejuhatus uuringust (mida ja miks), intervjuueeritava ja kooli anonüümsuse tagamisest ning heameel, et inimene on valmis vastama.

1. Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Millal asusite tööle veebilehe haldajana?

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Kas oli ka eelkäija, kellelt saada kogemusi?

2. Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Kes on koolitaja olnud?

Milline on olnud teie arvates selle koolitamise/juhendamise kvaliteet?

Kas olete senise juhendamise ja koolitusega rahul?

Millest puudust olete tundnud?

Mida te olete erialana õppinud?

3. Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev teave peamiselt suunatud?

4. Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Kas informatsioon laekub teile või peate ise seda taotlema?

5. Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate? Millist veel?

6. Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Millist infot Te põhimõtteliselt veebilehele üles ei pane?

Kas saate vastava korralduse või otsustate ise?

7. Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

8. Kas teie koolis on olemas mingi juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

9. Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Missuguseid õpilaste kohta käivaid isikuandmeid veebilehel avaldatakse?

Mida kindlasti ei avaldata?

10. Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud?

11. Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

Või teate juhtumeid mõne kolleegi tööst?

12. Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

13. Mil määral võib olla veebilehel teabe avaldamisel takistuseks

- ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas?
- veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus?
- IT-teenuse tsentraliseeritus ja juhendaja puudumine kohapeal?
- andmete sisestamise ajamahukus?
- internetiühenduse kvaliteet?

14. Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht?

Millised on tugevused?

Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega, rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata (siinkohal toon välja konkreetse kooli vajakajäämised)

15. Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

16. Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös?

17. Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondvalt Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 4 Intervjuu (I1)

Mina olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse eriala üliõpilane ning kirjutan lõputööd teemal Põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel. Vestluse ma salvestan ja pärast lõputöö kaitsmist kustutan. Töös Teie ja kooli andmeid ei avalikustata, jäävad anonüümseks. Mul on väga hea meel, et olete nõus minu küsimustele vastama.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Et kuna koolile tehti veebileht ja ma vaatasin, et ma saan ise selle haldamisega hakkama. Ainult, et struktuuri ehitas meil üles IT juht. Ja sellise väga lihtsa süsteemiga. See on üks tasuta, tasuta, niisugune teenusepakkuja, kes siis, ma näitan seda teile ka, kas te eelnevalt tutvusite kus kesklinna kooli veebileht asub?

Jah.

(otsib arvutist) See on, mis see nimi nüüd oli siis, peaks näha olema, see teenusepakkuja. Kes ta oli Ühesõnaga leidis sellise tasuta teenusepakkuja JavaScripti põhimõttel siis ja kus siis mina ainult ise saan, noh ma praegu siin ka administratsiooni selles, administraatori õigustes siis. Siin ma muudan ja tuleb uus lehekülg ja ainult kirjutan siis midagi ja salvestan, ise saab pilte lisada ja noh nagu see, HTML keelt nagu üldse valdama ei pea. Selles suhtes hästi selline mugav kõik käib Wordis kohe otse see panemine ja kuna siis, muidu läheb väga keeruliseks. Seda IT-meest on alati raske leida, ta on hästi palju väljas ja siis kohe saadetakse info mulle, ma klõpst panen kohe üles, olen laua taga kogu aeg olemas ja sellepärast oli nii kõige mugavam.

Aga millal Te asusite tööle veebilehe haldajana?

Ma olen ikka juba hästi pikka aega seda tööd teinud, olen siin koolis 97-ndast aastast alates töötanud ja veebilehte olen haldanud kuskil 2001-st on kooli veebileht, jah.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Ei võta palju, kui juba struktuur on ees. Alguses on raske kui tuli tabelid sinna sisestada, välja mõelda see struktuur, kuidas üldse teha, siin ma ikka andsin nõu, ega tema üksi ei teinud. Siis kui nüüd on ära täidetud, on ainult sellised pisikesed muutused. Et noh päevas, võib-olla ainult pool tundi kulutan selle veebilehe peale, mitte rohkem.

Kas teil oli ka eelkäija, kellelt saada kogemusi?

Ei olnud, ma tulingi koolist üldse, kes hakkas esimesena arvutit kasutama. Mitte keegi ei kasutanud arvutit alguses, ma olin nagu esimene, jah.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Koolis, ülikoolis samal, täpselt sama eriala, kus teiegi, seal olid hästi põhjalikult.

Andre Säask?

Andre Säask oli ka siis, algul andis arvutiõpet veel see heleda peaga mees, üks teine mees oli ka alguses, tema nagu alustas ja siis olid ka veel floppid ju kasutusel ja sihukesed asjad.

Aga selle koolituse kvaliteediga olete rahul?

Ja, täiesti, ikka jah, jah, see on ikka väga kõva.

Siin on meil nõuded kooli veebilehele, ma annan need teile kaasa, et mis peab olema kindlasti kooli veebilehel, sest me oleme Tartu linna hallatav struktuuriüksus. Ja siis on kindlad nõuded, mitte nii et igaüks vaatab ise, kuidas ilm on või mis pildikesi siia üles paneb, vaid on kindlad asjad, mis peavad olema kooli kodulehel.

Aga need nõuded tulevad kellelt?

Tartu linnavalitsus on selle kehtestanud.

Aga millest te olete veel puudust tundnud koolituse osas?

Võib-olla hea oleks osata, muidugi nagu ise teha päris kodulehte, leida mingi ... päris ise otsast teha, sellest olen ehk puudust tundnud, jah.

Mida te olete erialana õppinud?

Erialana olen õppinud samuti dokumendihaldust, info- ja dokumendihaldust.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Ma järgin seda, et ei oleks mingit kordamist. Oleks hästi lühike tekst ja arusaadav, et ei oleks liiga palju, suurtähti muidugi mitte ja, ja, ja noh, et tekst oleks sihuke lihtne momokroomne, et oleks lihtsam nagu haarata, kui hästi palju on informatsiooni näiteks, siis kaob ka nagu ülevaatlikkus ära. Et siin linkidega saab juhatada pikematele tekstidele, aga sissejuhatas ja sellised asjad peaksid olema väiksemas kirjas.

Aga missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev info peamiselt suunatud?

Põhiliselt 1. – 9. klass, meil on põhikool eks ju, nendele lastele ja siis nende vanematele.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Ma saan huvijuhilt, kooli direktorilt, siis õpetajatelt, nemad ise annavad mulle. Ma küsin muidugi meili teel informatsiooni, kellegi vastuvõtuajad muutuvad ja tunniplaanid muutuvad, vot selliseid asju panen ma kodulehele ülesse.

Tulevad mil viisil?

Ise tulevad ütlema või meiliga. Jah.

Kas see informatsioon laekub teile või peate ise seda taotlema?

Jah laekub, ei pea hullumiseni taga ajama kedagi.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Millise iseloomuga? Ma võib-olla vahendangi õppetöö korraldusega seotud infot. Jah, igasugused tunniplaani muutused, kes on haige kusagil ja sellised asjad.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Ei ole olnud.

Aga kui te mõtlete, missugust infot te põhimõtteliselt ei paneks?

Aa, ei paneks või, et mida ma ei paneks. Ma ei paneks võib-olla mingeid tagasiside vorme või mingeid siisuguseid asju, et keegi saab kusagil arvamust avaldada või midagi kommentaare lisada. Meil on põhikool ja siis võib see asi kuidagi käest nagu ära kaduda, ma kardan. Et seda ma nagu ei teeks.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Vot, see ongi nüüd see väline (viitab linnavalitsuse juhendile) põhiline ja nõuded koolide veebilehtedele.

Mingeid õigusakte ise otsi?

Ei, ma olen vist ise need taha otsinud, aa, ei ole, nemad on ikka otsinud linnast selle, need taha pannud.

Et te ise ei otsi avaliku teabe seadusest või põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest, et mis peaks avaldatud olema?

Kooli veebilehele ma otsin näiteks, kui on toitlustamisega seotud küsimused, siis vastavalt aktidele, ma ei pane ju umbes mingeid hindu või midagi välja, et palju ta söök maksab,

toiduraha kogumisega seoses, seal on ikka nagu lingid, on viited taga, kus siis nagu aktidele, et asi oleks ikka tõene.

Kas teie koolis olemas mingi juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Jah, see linnavalitsuse oma on.

Mida täpsemalt juhendiga reguleeritakse?

On seal olemas.

Seda näen ma siit siis ise. Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine.

Jah

Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Veebilehel mõned soovivad, et vilistlased oleks üleval või siis klasside nimekirjad, seda me ei ole ka teinud, me ei ole pannud neid ülesse.

Kust see otsus on tulnud?

See otsus on tulnud avaliku teabe seadusest. On põhjendatud igasugu koolitustel, et hea kui ei ole nimekirju üleval, sest mõned vanemad, võib-olla mõnel isa näiteks ei teagi, kus tal laps käib, kuna teine vanem on seda niimoodi tahtnud. Igasugu probleemid võivad ka sealt tekkida.

Aga siin koolis olete otsustanud, juhtkonna poolt?

Ei, me oleme ise juhtkonnaga nagu pidanud nõu, et me ei pane üles ei vilistlasi ega mingeid nimesid, ega, noh, mõned võib-olla ei soovi seda.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud? Mida ei tohiks avaldada või mida just avaldada?

Ma ei ole niisuguseid korraldusi saanud.

Aga on kooli tulnud selle kohta näiteks mingeid õiguskantsleri märgukirju?

Ei, selles suhtes ei ole keegi selliseid asju nagu kirjutanud. Viimane märgukiri oli õiguskantslerilt, kui ta avaldas, et nüüd, kui see valimine hakkab ja poliitilised situatsioonid, et mitte kutsuda valijaid kooli, kes siis mõjutaks lapsi, kuidas nemad peavad valima. Kodulehega seondult ega me siin küll kuskil kedagi ei propageeri, kellelegi nagu promosid me ei tee, jah.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

Jah, üks vanem näiteks ükskord helistas mulle. Meil on need pildid kooli lehel olemas, näiteks huvitöö all, kui mingid igasugu üritused on. Kuigi me eelnevalt küsime lastevanemate käest, kas nad lubavad avalikustada oma laste pilte kooli veebilehel, mitte niimoodi, et seal on nimi nüüd all, et Mirjam Kaasik näiteks seal pildil on selles klassis. Lihtsalt laste näod või niimoodi. Mõned lapsevanemad, tähendab kõik on andnud nagu loa, aga üks lapsevanem pöördus, et tema ei soovi, et tema lapse pildid seal on ja siis ma võtsin need maha. Aga see toimus niimoodi rahulikult, mitte niimoodi, et appi, mis nüüd saab, mitte selles vormis.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Ei ole takistanud, ma olen kohe siin, direktoril kohe kõrval, parem käsi. Pigem kõik nagu aktsepteerivad mind ka samuti.

Kõik on õigeaegselt kohal?

Jah.

Mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks näiteks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas? Mis te arvate nagu oma töökogemuse põhjal, kui koolis puudub selline juhis?

No päris juhis meil ikka puudub, on ju. Ma ei tea, mis juhis see peaks olema, nagu ei olekski vaja sellist juhust, kuidas panna kooli kodulehele üles andmeid, mingeid kirjeid, ma ei tea.

Põhiline siin on teil õigusaktidest tulenev, aga võib-olla siis see, et mida me veel paneme.

Jah, jah, no muidugi. Me paneme seal lisaks veel, me tunnustame lapsi, käskkirjad on välja antud, et see laps sai seal või seal kiitust.

Kas tunnustus läheb laste nimedega?

Jah, aga need on ka kiitmisega positiivsed, karistuskäskkirju me ei pane ülesse, et kellelegi avaldatakse laetust näiteks, jah.

Aga veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus võib takistuseks olla?

See on hästi lihtne, see ei takista mitte mingisuguseid asju, jah.

Aga IT-teenuse tsentraliseeritus ja juhendaja puudumine kohapeal?

Ei.

Aga andmete sisestamise ajamahukus? Et selle programmiga neid andmeid sisestada?

See on hästi hea ja hästi mugav on see programm.

See ei võta palju aega?

Ma võin meiliga saata järgi, mis programmi ma kasutan.

Aga internetiühenduse kvaliteet?

See on väga hea linnas, jah

Mis Te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

Ma arvan vajalik on kõik olemas. Liialt palju igasugu linke pole ka hea panna. Et me praegu kooli kodulehel kasutame, mis meil on üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse ... üksteist linki, nagu pealink. Noh, see on ka juba piisavalt.

Ja mida Te peate selle veebilehe tugevusteks?

Just seda lihtsust, jah.

Aga kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Mm, võib-olla, jah, et see, ta on hästi lihtne, et võib-olla oleks parem, kui oleks natukene teine struktuur. Ma vahest mõtlen, et võiks olla ka siinpool menüü neid, noh need, kuidas neid kutsutakse menüüribad, kuidagi mingi teine sõna oli, ma ei mäleta kooliajast (naer). Menüüribad, et oleks ka siinpool (näitab ekraanil) kuidagi nii, vot seda ma muuta ei saa, sest see on ette antud kuju.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega. Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata aruanded, näiteks kooli sisehindamise aruanded, järelevalve tulemused?

Aa, a need ja, ja.

Mis reklaamiks nagu kooli või kooli tegevust.

Praegu tuligi meile see kooli sisehindamine, meil pole seda olnud ligi kaheksa aastat.

Järelevalve, see välishindamine?

Ja, järelevalve jah, see nagu. Kooli sisehindamine on suht edukas, see nagu lõppes 2010. Et ma ei tea, kas kuskil keegi seda esitas.

Need ei sisalda õpilaste andmeid.

Ei sisalda jah, ma ei ole mõelnud, kas reklaamiks nagu, võib-olla tõesti on ka nagu reklaamiks.

Kooli eelarvega seonduv info?

Niisuguseid asju meil ka ei ole, palju linn näiteks eraldas raha. Ma mõtlen, võib-olla tekitab küsimusi, vanemad hakkavad, täpselt ei tea asju. Hakkavad mõtlema kodus, et niipalju raha, aga võib-olla hakkavad ise seal midagi planeerima, teevad koolile mõttetuid ettepanekuid. Meil on ju ka kõik täpselt direktoril paigas, kuidas ta kooli raha on nagu jaotanud.

Näiteks õppevahenditeks on niipalju ja personalikuludeks niipalju.

Jah-jah, seda nagu ei ole.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

Ma ei oskagi öelda, mis on probleemid, mul nagu polegi probleeme(paus). Tõesti, ma ei oska ühtegi probleemi, võib-olla te ...

Veebilehe haldamisega seoses?

Veebilehe haldamisega, mul ei ole nagu. Informatsiooni ma saan hästi inimestelt ja kui neil mingid ajad on muutmata, on see nende enda süü. Keegi tuleb küsima, et täna on vastuvõtu aeg, aga õpetajal on meelest läinud ja koju läinud - tunniplaani muutusega on aeg muutunud, aga ta on jätnud muutmata, siis on see ta enda süü.

Teil on väga informatiivne veebileht seal on ehk tõesti väga raske probleeme leida.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Ikkagi jah. Meil on siin vahepeal olnud üks rubriik, mida teeb, sündmuste kuukirjad, mida haldab ka kooli huvijuht. Vot siis tema nagu, ma sellega üldse rahul pole, ta üldse ei aktsepteeri mu juttu, et ära kirjuta suurtähti, ära tee väga sinised, punased, ma ei tea kõik, mis värvid, mis tal on kirjade sees, tekstis. Ma olen tal lasknud, las ta siis kirjutab nii nagu ta tahab. Ükskõik mis asju, kõik erinevad värvid, suured tähed, väiksed tähed, nagu oleks, noh, tema ütleb, et see on tema jaoks nii oluline. No kui on, siis lase minna. Ma olen öelnud, kuidas peaks tegema, on ju mingisugused reeglid ka ju olemas.

Aga samaste leiate, et oleks hea kui oleks ühtne joon

Jah-jah, aga tema sellest aru ei saa ja ta teebki nii ja no, okei siis, las ta siis teeb, kõik asjad mis tal on siin. *(Telefonikõne...)*

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös?

Ma olen ikkagi hästi täpne, kui midagi on, hästi kiirelt siis kohe reageerin, keegi ootama ei pea.

Samas saate võtta väga palju otsuseid ise, et kuidas teha?

Jah kuidas teha, jah, ise otsustan.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondult Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Mm, ma ütlen, et vajaksin koolitust kuidas, et oskaks ise teha algusest lõpuni kooli veebilehte, luua kodulehte.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 5 Intervjuu (I2)

Olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse üliõpilane ning kirjutan lõputööd teemal põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel. Meie vestluse ma salvestan ja pärast töö kaitsmist kustutan. Teie ning kooli andmed jäävad töös anonüümseks.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

No ta ei ole ainult, ma räägin siis meie kooli eripärast – ta ei ole ainult minu kohustus, aga antud ajahetkel ta võib-olla pigem on jäänud minu kohustuseks. Et meie veebilehte nõ infotehnoloogiliselt haldab meie infojuht. Et see, milline, mis on nagu tehniline lahendus, eks ole, millised need ruudukesed, kastikesed, kirjakesed, no seda teeb tema eks ole. Mina täidan seda sisupoolt ja mitte ainult mina, vaid seda infot koguneb siin maja peal muidugi muud ka ja siis mõnede asjadega pöördub otse õppealajuhataja infojuhi poole, mida ta nagu ka üles paneb. See käib eriti õppeaasta alguses, et kui tuleb näiteks uued tunniplaanid, õpetajate uued nimed, õpetajate konsultatsiooniajad, vanematele teatised, söökla teatised. Hästi, hästi töömahukas aeg ongi just see, kui toimuvad mingid muudatused ja need toimuvad siis reeglina õppeaasta alguses või siis teise poolaasta alguses, ehk siis jaanuaris. Et seal on siis osa infot, mis on puht õppekorralduslik ja kui ta siis nende ruudukeste tabelitena on, siis näiteks mina olen infotehnoloogiliselt nii nõrk, et ma mõnede asjadega pöördun nagunii, kas läbi minu vahenduse või õppealajuhataja otse infojuhi poole.

Et see on nagu see pool. Aga mina sellepärast võib-olla rohkem, et kuna need asjad, mis meil seal kodulehel on, et need on suuresti seotud kooli kas siseste suursündmuste või väliste sündmustega. Kuna mina neid natuke nagu koordineerin või peaks nendest nagu teadlik olema, siis see nii öelda reklaamindus, üldse maja sisene ja majast välja, on osaliselt nagunii minu töökohustuste osa, nii et pigem on see lihtsalt üks kanal, mida ma kasutan paljudest kanalitest.

Millal Te asusite tegelema selle veebilehe haldamisega, kui pikka aega te olete töötanud?

Pigem, no mina töötan siin majas aastast 2008 ja mingil ajal oli see nagu vähem. Ja ütleme, et see koormus või maht on suurenenud võib-olla viimase kahe kolme aasta jooksul. Et vahepeal tegeles sellega nagu rohkem infojuht, meil on siin inimesed vahetunud. See ei ole kusagil niimoodi puust ja punaseks, et ainult mina sellega tegelen. Et kui meil tuleb nüüd sügisel, tõenäoliselt sügiseks saab valmis, aga võib-olla isegi varem, siin see uus koduleht, et siis peab jälle nagu üle vaatama, kes mida ja mis moodi seda kanalit haldama hakkab.

Kui suure osa võtab see veebilehe halduse töö Teie igapäevatööst?

Eks ta sihuke jooksev töö on, et ma ei oska seda protsenti öelda. Võib-olla, et kuna huvijuht teeb kõike ja mitte midagi, siis koguaeg mul peab silm peal olema, et ma ei tohi ära unustada, et peale Stuudiumi ja peale seina ja peale õpetajate listi ja peale veel kanalite, panen ma ta ka kindlasti sinna. Ma arvan, et võib-olla mingi 5% ajast, kui niimoodi protsendiliselt proovida välja tuua. Et kindlasti ta ei ole mu põhikohustus, aga kui ta on tegemata, siis on jama. Siis on suur jama. (Naer)

Kas oli ka eelkäija, kellelt te saite kogemusi?

Infojuhi käest ikka küsisin, kuidas. Konkreetselt mina ikka kirjutasin nagu vananimene üles, et selle kasti sisse panen selle. Ja noh et see, kuidas, mis teksti ma, kuidas ma teksti sõnastan. Seda ma ütlen ka kohe ära, et alguses ma ikkagi lasin väga palju emakeeleõpetajatel redigeerida, et punktid, komad, semikoolonid on õiges kohas. Ja oli ka mul üks kolleeg haridustehnoloog, kes meie majas enam ei tööta, kellega, kes oli lihtsalt keeleliselt, ka keeleõpetaja, inglise keele õpetaja oli ta, kellega koos me neid tekste redigeerisime, saatsime üksteisele. Ja eelmise direktori ajal saatsin ka mingeid tekste direktorile, et siis oli see nagu juhtkonna teema rohkem. Praegu, kuna meil on nagu juhtkonna vahetus olnud, siis lihtsalt ei ole nagu sellega hakanud uut inimest killustama, et võib-olla mõnes ajas küsinud nõu. Et selles mõttes ma leiangi, et see võib-olla tuleb teil uurimustöodes välja, et mõnes mõttes see sõnum, mis, noh, kui on mingi niisugune lihtsõnum, et Jaan Jalakas võitis kolmanda koha spordivõistlusel, siis sellega võin vabalt mina tegeleda. Aga kui on mingi sõnum, mis on näiteks lapsevanematele või suuremale seltskonnale, vilistlastele, et kui see sõnum, tuleks nagu hoolikalt läbi sõnastust kaaluda, et siis ma arvan on see päris adekvaatne, et sellega tegeleb mitte ainult üks inimene. Et tehniliselt võib sellega tegeleda üks inimene – ma panen selle lõpuks välja, aga see, et me selle nagu oleme koos läbi arutanud, et see on minu arvates päris asjakohane.

Aga kas te saate ka vastupidiselt mõjutada seda IT juhti just nende kastikeste ja kujunduse osas, et kui te näete, et see võiks teisiti paikneda?

Ja, ja. Ei see ei ole üldse nagu, tema on selles mõttes ka nagu, tema ütleb - öelge, mis te tahate, eks ole. See on ka nagu mitme inimese koostöö ja arutamine olnud meil. Ja praegu just eriti, kui see protsess meil just käib, et seal meil oli juures õppealajuhataja, direktor, mina ja võib-olla veel mitmed inimesed, kes oma mõtteid nagu jagavad, et kuidas ta võiks olla. Sest meil on olnud mingid probleemid, et me põhiline sõnum, on olnud see, et meie kõige lihtsam info, kuidas inimestega, inimeste kontaktid ei ole hästi kättesaadavad. Kuidas see leht oleks hästi mugavalt loetav, et selle poole me siis nagu liigume, et see uus leht tuleks nagu veel selgem. Et

seal ei oleks sellist müra ja samas oleks kõik kiiresti leitav ja oleks ka nendes uutes igasugustes iPad-ides ja telefonides loetav. Et see aina rohkem on suund sellele, et inimene läheb kodulehele mitte ainult kusagil püsiarvuti või tahvelarvuti kaudu, vaid ta lähebki läbi mingi väiksema ekraani.

Kas Te olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Eraldi niimoodi ei ole, aga kuna ma oma ajaloo vältel olen ikka mingisuguseid meediakoolitusi saanud, siis ma ütleksin, et eks ta sellisest loomulikust intelligentsist, mis on niimoodi aja jooksul kogunenud, et sa pead nagu mingeid sõnumeid kogu aeg koostama uudist. Et noh sellist koolitust on mul ikka olnud, kuidas uudise põhi-põhiosade komponendid. Et see on mul vist lihtsalt kuskilt elu jooksul kogunenud.

Tehniline osa juhendamise tuleb siis IT juhilt?

Jah, aga tehnilist osa niimoodi eraldi mitte, et sellega ma jään kohe hätta. Et kui on mingisugune teine, no näiteks arvutikeel, et kui mul on vaja näiteks praegu kusagile mingit arvuti kodeeringut sisse lüüa ja siis ma lihtsalt mehhaaniliselt kirjutasin omale üles ja teen *copy paste*, nii et seda keelt ma niimoodi ei oska.

Millest te puudust olete tundnud veebilehe haldamisel just selle koolitamise ja juhendamise osas?

Võib-olla ajast, sest tegelikult on see hästi huvitav valdkond ju iseenesest. Et kui, miks mitte, et see on selles mõttes hästi huvitav, et mis pilte sinna lisada või minu, meie uudised on ka sellised, et meil on iga uudise juures on väike pilt ja siis seal uudise sisse saab veel pilte panna, mis avanevad. Et no see on nagu huvitav, et see, kui rikas, see on terve omaette teadus eks ole. Aga kuna see on ainult üks osa mu töökohustustest, siis ma ei saa sellepeale niimoodi keskenduda.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Teie veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

No meie info on see, et kõigepealt kajastada neid sündmusi, mis meil on nii tulemas kui neid sündmusi, mis, et üks osa on siis eelinfo. Tuleb jõululaat, tuleb jõulupidu, tuleb naistepäev tuleb see info nagu kalendrina, ühelt poolt jookseb nagu see ja mis on lähiajal tulemas. Ja kui see sündmus vajab natuke lahti kirjutamist või inimesi kaasamast, et a`la jõululaadale ootame keda-keda, et siis see kirjutatakse suurema uudisena välja. See on nagu üks osa. Siis teine osa on see, et kuidas see asi meil toimus. Kes osa võtsid ja keda täname, kes saavutasid näiteks

mingisugusel konkursil esikoha, et nagu selliste koolisiseste sündmuste kajastamine. Pluss siis ka, et kui õpilased käisid kusagil koolist väljas esindamas kooli, et kuidas seal läks. See on nagu see põhiuudis, mis meil jookseb. Siis teine on puhtalt see info elukorralduse kohta. Kes on õpetajad, millal on nende konsultatsiooniajad, millal on tunniplaanid, millal toimuvad huviringid, mis on koolis sööklas süüa, kuidas söökla arvet maksta, millal on kooli arst koolis või pigem teda ei ole koolis ja millal on medõde. Vot kõik selline info, mis on nagu otseselt lapsevanemale, mis on otseselt õpilasele. Ja igasugused, kooli dokumentatsioon, et kooli põhikirjad, hindamisjuhendid, vot kõik selline materjal peaks seal ka olema.

Missugustele sihtgruppidele see info on põhiliselt suunatud?

Lapsevanem, õpilane ja ma arvan, et ka koostööpartnerid ja ütleme selles mõttes, ta on ikkagi täiesti avalik leht, kes iganes sinna tahab minna, ta peaks saama mingi ülevaate meie koolist. Aga ütleme see põhigrupp, kes me eeldame, et loeb seda, on ikkagi lapsevanem ja õpilane ja tõenäoliselt ka võib-olla mingisugune, mingil y põhjusel meist huvitunud kogukonna liige.

Aga oma töötajad, õpetajad?

Oma töötajad ka. Kuigi, oma töötajad, ma ise nagu kahtlustan, et nemad loevad seda infot nagu vähem, et nemad saavad selle majasisese info nagu teisi kanaleid pidi kätte, sest kõik need asjad on enam vähem ka dubleeritud. Ütleme see, et ma panen, et toimus mingi konkurss, ma kirjutan selle kohta ka mingisuguse lehe, see liigub meie siselistis ja võib-olla ta sinna väljapoole läheb vähem lugema. Aga kindlasti ta on sinna teretulnud ja seal on tal võimalus ka postkasti minna, kui ta läheb kuskilt majast väljas olevast arvutist, siis ta lähebki kõigepealt kooli kodulehele ja läheb sealt kaudu oma postkasti. Nii et kindlasti õpetaja ka.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Nii, osa koguneb mulle juba sellepärast, et ma olen õnnelikul kombel huvijuht. Et ma nagu neid asju korraldan ise ja selles mõttes minu vastutus ongi, et see asi saaks alguse ja see asi saaks lõpu, ehk ma panen sinna eelreklaami ja panen sinna järelreklaami ja panen sinna kokkuvõtte. Et paljudest asjadest teen ma asju ise. Siis see info, mis puudutab õppetööd, selle saan ma suures osas õppealajuhatajalt ja nagu ma ütlesingi, et mitte ainult mina ei pane sinna otse, vaid mingeid asju ta saadab kohe infojuhile, et mingid asjad lähevad nagu seda kaudu. Direktorilt üht-teist, see on nagu ka läbirääkimiste asi. Ja need asjad, mis on nüüd majast väljas, et õpetaja kuskil kellegiga käis, siis selle info, see info jõuab esiteks meile majja ja siis ma olen palunud, et see saadetakse ka mulle ja siis ma palun veel uuesti, et saatke veel seda taustainfot. Mõnikord ma uurin seda taustainfot ise. Kui ma tean, et kusagil oli keemia viktoriin, siis ma ei saa panna

sellist uudist, et 8 a klassi õpilane Jaan Jalaks sai keemiaviktoriinil 6. koha, vaid ma pean ikkagi panema, kus toimus, kus, mis koolis, mis vanuseastmele, mis kuupäeval ja palju oli osavõtjaid, et temast saaks nagu natuke uudis, et ta näeks välja nagu natuke korrektsem. Et võimalikult palju püüan ma seda pinnida õpetajatelt välja ja kui ma seda ei saa, siis pean ma külastama teise kooli kodulehte ja vaatama, mis sealt tuleb.

Kas te saate seda informatsiooni, laekub see teile või peate seda ka taotlema?

Nii ja naa. Nagu ma ütlesin, sõltub nagu inimestest. Reeglina olen ma välja dresseerinud, et need ikka saadavad, sest see info tuleb nagunii ju majja. Ega õpilane ei lähe niimoodi välja, et seda keegi ei tea. Ta läheb õpetajaga koos, ta läheb nii, et õppealajuhataja pärast ikkagi küsib, kuidas läks. Et see info jõuab meie õpetajate listi ka, et kõik olite tublid, saate kiita. Et selles mõttes ma ise pean seda natuke püüdma, ma ei tohi seda maha magada, ära unustada, et nüüd tuli sihuke uudis. Ja kui ma siis õpetajalt seda infot rohkem ei saa, siis nagu ma ütlesin, et minu vastutada on ikkagi see või ma olen endale võtnud selle nagu, et ma ei pane sihukest poolikut asja üles. Et ma olen selles mõttes ka kindlasti õppinud. Et alguses kui see mulle kaela sadas kõikide muude asjadega, siis oli hästi palju kirjavigu, oli hästi kiiresti tehtud oli kuidagi nagu midagi. Nüüd ma nagu natuke ise tunnen, et see on rohkem ikka minu peale jäänud, et ma tahaks, et see oleks võimalikult minu võimete piires nagu tõsiselt võetav.

Aga kui te seda infotulva nagu läbi mõtlete, siis missuguse iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Panen? Ikkagi uudis, ikkagi uudiskünnist ületav uudis, positiivne uudis, tunnustust vääriv uudis. Et seda, kui meil on midagi nagu, aga muidugi ka probleemsed asjad. Näiteks, no küsitlused, näiteks söökla küsitlus, kuidas ollakse rahul, pannakse üles, eks ole. Ennem oli meil eraldi infoleht paberkandjal ja lõpuks ta läks virtuaalseks ja nüüd on ta üldse välja surnud, et see läks ka kodulehele niimoodi, et ta oli kodulehe kaudu loetav. Ennekõike on see asi ikka uudis, info, tunnustus.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

On küll, kui me oleme arutanud, kas ta ikka on seda väärt, kas ta ikka peab seal olema, kindlasti on.

Aga see arutelu käib?

Arutelu käib pigem õppealajuhatajaga. Ma ütlen, see on nagu see moment, et õppealajuhataja, ütleme ikkagi siis juhtkonna tasemel, ka majandusjuhataja on sinna mõnikord kaasatud. Näiteks

meil tuli siia hoovi tõkkepuu, inimesed sõitsid mööda hoovi. Inimestele oli vaja ära seletada, miks tuli selline vastik asi, nagu tõkkepuu, kõikidele lapsevanematele. Kui on aga sellised teemad, siis on väga oluline, et kuidas me selle sõnastame. Et sellised teemad ikkagi, vastavat inimest, keda ta puudutab, me ikka katsume selle inimesega koos läbi arutada, et kuidas või mis ja kas ja kas just sellel hetkel ja mil moel sõnastada. Ma arvan, et see on üsna tähtis, et ka leht ei oleks risustatud liiga palju infoga.

Et selles mõttes ma arvan, et see on päris mõistlik, et mõelda läbi, mis väärib olemast just tingimata kodulehel, mille ma võin anda mingisuguse Stuudiumi kaudu, mis meil uuest õppeaastast nüüd algas, sellest aastast, see on ka väga tänuväärne kanal. Et kas ta peab seal rippuma nii kaua ja olema seal kättesaadav, see on ka alati küsimärgi koht, et mis kus peab olema.

Nii et kui te ei pane informatsiooni, siis seda ei otsusta mitte ainult te ise, vaid arutlete laiemalt?

Ja kindlasti.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Eks see on see andmekaitseseadus põhiline. See on nagu see vaidluse koht. Näiteks ma tean, et osad koolid absoluutselt avaldavad kõiki fotosid ja on suured galeriid. Meil väga kaua aega, eelmise direktori ajal me üldse nagu ei avaldanud praktiliselt fotosid kooli kodulehel. Siis me eelmine aasta tegime ühe suure küsitluse kõikide lapsevanemate seas, et kas nad on nõus, et nende lastega seonduvaid fotosid, avalikul üritustel tehtud fotosid ütleme, mis on kooliaktus või mingi sündmus, et seda kajastatakse. Et selline küsitlus meil oli. Kui palju ma nüüd ükshaaval täpselt seda kasutan, ma ikkagi, kuskil mälusopis on ehk see, et tõesti mõned õpilased seal ei olnud väga nõus. Ja ka nimede puhul, see on ka näiteks, et kui lapsevanem ei soovi oma lapse nime avaldamist, siis seda me oleme nagu arvestanud. Neid on küll vähe, aga mõned on. See on nagu see põhiasi millega me... ja muidugi siis kusagil see hea tava, nii öelda kirjutamata seadus, on vast lihtsalt loomulikust tarkusest olemas, et mida nagu tasub ja mida ei tasu. Pigem on see suund, et see oleks positiivne, ma arvan, et see on kuidagi nagu loomulikust tarkusest olemas, et me mingit kollast ajakirjandust siin viljelema ei hakka.

Kas teil on koolis olemas mingi sisemine juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Minu teada ei ole, otseselt.

Mingit käskkirja selle kohta ei ole?

Minu teada ei ole, aga ma võin eksida.

Või mitteformaalne?

Seda me võime pärast ära minnes sekretäri käest küsida, et mina olen nõrk paberimajanduses. Ma päris kindel ei ole. Selle kohta, et midagi pole tehtud, ma pigem arvan, et ei ole.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Seda ma vist natuke nagu rääkisingi jah, et kui nüüd on tõesti see foto, mida lapsevanem avaldada ei taha, siis me seda avaldada nagu iseenesest ei tohiks.

Aga nimede kohta, õpilaste nimekirjad?

Meil ei ole nimekirju. Meil ei ole nimekirju väljas praegu. Siin ma jään nagu natuke vastuse võlgu, sest ma tean, et mingil hetkel oli ükskord, minu meelest me ei avaldanud. Oota ma küsin, jätkame pärast selle küsimusega sekretäri juures, tema oskab äkki öelda, kas nüüd näiteks tulevase esimese klassi nimekirjad, e-kooli nimekirjad, vilistlaste nimekirjad, et neid meil ei ole praegu. See on olnud vaidluste teema, kas need peaks olema, väga paljudel koolidel on. Väga paljudes kohtades on ka niimoodi, et on lihtsalt kolm risti selle lapse nime asemel, näiteks 24 last on, 21 nime on, kolm on ristiga, kes nagu ei soovi oma nime avaldamist.

Aga mingite üritustega seoses, tunnustamisega seoses, siis te nimed ikkagi avaldate?

Tunnustamise osas oleme siamaani kõik avaldanud ja keegi ei ole protesteerinud ka, et neid kiidetakse.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks saanud veel mingeid muid korraldusi teabe avaldamise kohta?

Ei ole, otseselt ei ole. Me alati otsustame, et kui näiteks on mingisugune viktoriin või ülekooliline olümpiaad, väljaspool kooli just, kus õpilane jääb kuskil 25ndale kohale, kas see on pigem nagu tunnustus või pigem mittetunnustus. Siis me oleme ise vaadanud, sujuvalt otsustanud, et millist kohta tasub üldse esile tuua, et see oleks ikkagi positiivne. See on samas selline tehniline küsimus, et see jääks tunnustamise võtmesse.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

Mis oleksid negatiivsed? Või mis iganes?

Mis iganes, jah.

Mul ei tule nagu ette, et sellega oleks mingeid probleeme olnud, aga võib-olla sellest minu tööperioodist, sellel ajal on midagi olnud. Ma tean, et sellel ajal, ju mingi 4-5 aastat tagasi oli ta väga aktiivselt teemaks, meil olid mingid koolitused lausa, mida siis võib avaldada ja mida ei või. Et mingil ajal oli lihtsalt ühiskonnas nagu väga teravamalt üleval see, et kuidas ja mida.

Et nüüd on pigem rahulikum?

Me ei ole ise ka seda piiri kuidagi ületanud, me oleme hästi vaikselt rida ajanud ja võib-olla on tänu sellele meie koolileht igavam. Noh tõesti, nimede poolest, et minu meelest ei tohiks sealt sellist, nii öelda kuritahtlik element ei tohiks sealt saada kätte mingit infot, mis kahjustaks.

Kas piltide avaldamisega seoses ei ole olnud mingeid juhtumeid, et ärge avaldage või mulle see pilt ei meeldi?

Praegu on olnud niimoodi et kui ma teen uudise, eriti puudutab see õpilasesindust ja mingeid esinemisi, siis ma lihtsalt kohe küsin, kas ma võin seda pilti avaldada, kui on hästi selgelt ära tuntav. Ja loomulikult ma valin, ma teen ka ise fotosid, et mul tuleb seal mingi 50 fotot, ka siin kooli sisevõrgus, need mis vähegi tunduvad mitte meeldivad ka mulle, need ma kohe kustutan ära. See tähendab, et ma ise loodetavasti olen ka piisavalt kriitiline ja loodan, et ma tajun seda piiri ise.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Pigem on, see ei ole nagu see, et on lihtsalt viibinud, võib-olla lihtsalt mõned otsused kooli ajaloo vältel. Lihtsalt me jõuame mõnede otsustele tagantjärele vaadates liiga hilja. Et see ei ole nagu see, et keegi pahatahtlikult viivitas. Vaid see on selline inimlik teema, et mõne asja üle vaidleme ja arutame ja siis me vaatame, et asjad on juba nädala pärast ja siis me alles avaldame selle. Et peaks olema ajaliselt mõni asi varem. Minu hinnangul on see asi jälle natukene paremaks läinud. Et sa juba jaanuaris mõtled, mis asi toimub märtsis, et see asi oleks juba, et see eelinfo oleks nagu loogilises astmes. Samas ma olen ka kogenud seda, et kui mõni asi antakse liiga vara, siis ta haihtub. Eile käis mul siin näiteks Nõo Gümnaasiumi noored reklaamimas üritust, mis on aprillis ja mina juba enne neile kirjutasin, et kas te arvate, et nii vara on vaja tulla. Aga kuna see oli neil seotud mingi videofilmi tegemisega, siis sellest osast ma saan aru. Ma olen ilmselgelt veendunud, et, õnneks nad tulevad veel ja saadavad veel mingit lisareklaami. Aga just see hirm, et kui info tuleb liiga vara, siis ta kaob ka ära. See kogemus ka,

et millal teda saata nii, et oleks täpselt õige aeg, et inimene märkaks seda, see on ka üks, üks omaette teema.

Mis Te arvate, mil määral võib olla teabe avaldamisel olla takistuseks ühiste arusaamade puudumine, et mis üldse seal veebilehel peaks olema?

Natukene ikka ja sellepärast ma ütlen, et ongi nagu meil olnud see praktika, et me ikkagi arutame võimalikult asjad läbi. Ennem oli see veel rohkem, praegu on see juhtkonnasisene, direktori muudatus olnud nagu see. Enne oli see üsna niimoodi, et ma mitte ühtegi asja naljalt enne ei pannud välja kui ma direktorile ja õppealajuhatajale näitasin seda. Kiri käis nagu veel mitu korda meie vahel, omavahel. See lihtsalt kujunes, nagu kujunes aja jooksul selliseks töömudeliks, et mida me siis paneme ja mida me ei pane.

Aga veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus, mil määral see võib takistuseks olla?

Kui ma jään hätta, siis jälle infojuhti piinan.

IT tsentraliseeritus Teie puhul takistuseks ei ole, et infojuht asub koolimajas ja Te saate teda kätte?

Tema ei asu koolimajas üldsegi kuigi tihti, sest tema koormus on meie majas umbes pool kohta või nii, et tema asub meil harva, aga vajadusel me saame ikkagi, ta saab nagu kaugjuhtimise teel ka toimetada asju.

Et juhendaja puudumine kohapeal pole takistuseks?

Ei ole, üldiselt kui mul ikka mingi probleem on siis ma annan häiret ja siis ta ikkagi mingi mõistliku aja jooksul saab ka majja tulla kui on vaja seda majas aidata.

Aga andmete sisestamise ajamahukus?

No ikka on, ikka jah, sinna läheb ikka aega küll. Jah, et seda ma ei saa ikka plärtsti *copy paste* panna, et ma pean natukene sõnastust muutma ja pilti otsima, ta ikka võtab päris kenasti aega. Ja siis ikka alati on veel tunne, et see võiks palju parem olla. Võiks palju, palju, aeg-ajalt ma ikka vaatan mõne teise kooli kodulehte ja siis ma mõtlen, et kas see on nüüd parim variant, mis meil on. Ja siis mul on küsimus, et kes seda loeb, kellele suunatud, kas inimene saab sealt kätte, mida ta vajab. Kas seda üldse keegi loeb, tundub mulle mõnikord, aga kui tuleb mingisugune täheviiga või mäрге või kommentaar, siis ma saan nagu aru, et inimesed ikkagi loevad.

Et saate tagasisidet?

Jah.

Aga internetiühenduse kvaliteet?

Mina olen rahul, mina ei kurda.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht?

Nii 100 palli süsteemis 70.

Aga millised on tugevused?

Võib-olla need uudised on. Ja et see on nagu suunatud sellele, et loodetavasti ta on positiivne, loodetavasti ta on tunnustav ja loodetavasti on ta ka informatiivne. Aga samas ma tean, et seal on ka küllalt palju selliseid läbi käimata nurgataguseid, et need muudatused on jäänud ripakile, et kui mingi asi jälle muutub, siis kui praegu võtta näiteks lahti see sama huvitegevuse tundide ajad, siis seal on kindlasti jälle mingi viga sees. Ega selles mõttes ta ajakohane võib-olla alati ei ole. Võib-olla tõesti need samad asjad, mida me hakkame läbi rääkima, et kui kergesti on mõni asi leitav Näiteks uuele kodulehele tahame me võib-olla panna, et see menüü ongi, kui sa kohe lööd lahti. Mitte sa ei lähe nuka taha, otsid söökla ja siis tänase nädala menüü. Võib-olla on see nii tähtis inimesele, kas meil on täna hapukapsasupp või meil on värskekapsasupp. Et võib-olla nagu proovida mõelda ja samas, et ta on ikkagi ametiasutus, ametlik koduleht, et kas ta peaks olema selline. Meie koolil näiteks *Facebooki* ei ole, ma tean, et mõnedel koolidel on ka *Facebook* ja seal ma kujutan ette on täiesti okei, et esilehel hüppab kapsasupp sulle näkku. Aga võib-olla kooli kodulehel ei peaks seda olema. Need on sellised vaidluste kohad, et mida see inimene tegelikult siis otsib. See on nagu ka teine huvitav teema, mida peaks uurima, et mida see sihtgrupp üldse ootab kodulehelt.

Eriti, kui on plaanis kodulehte muuta, võiks sihtgruppe küsitleda. Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Et kas me oleme vähe infot avaldanud?

Kas on infot, mida te avaldanud ei ole?

Kindlasti on selle aja jooksul jäänud midagi avaldamata. Või noh, just see sama asi, et ega selles mõttes ma ei saa kätt südamele panna ja öelda, et ma olen väga rahul meie kooli kodulehega. Just need samad asjad, et peaks uuendama regulaarselt ja üle vaatama ja mõnes mõttes võiks sellega tegeleda üks inimene, kes saab sellesse rohkem süveneda.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega. Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud avalikustamata näiteks õpetajate haridus ja eriala?

Vot sellele võib-olla ei ole mina pädev vastama, sest seda ei ole meil kunagi olnud, meil korra nüüd oli sellest juttu, et äkki see peaks niimoodi olema seoses uue veebilehega. Et pigem võib-olla ka kunagi seoses selle andmekaitsega, ma arvan, aga võib-olla see on lihtsalt jäänud, et meie koolis on nii. Vaat mina ei ole kunagi tõstatanud seda küsimust.

Mida Te arvate sellest, kui kooli veebilehel oleks avalikustatud erinevad aruanded sisehindamise aruanne ja riikliku järelevalve tulemused?

Siin ma saan ainult oma isiklikku seisukohta öelda, sest ma arvan, et kuna mina nende dokumentidega otseselt kokku ei puutu, pigem just selle valguses, mis te ise ütlesite, et kool oleks rohkem läbipaistvam ja info kättesaadavam igaühele, siis see tõenäoliselt tuleks kasuks. Kui sellised dokumendid tehakse ja tõenäoliselt uuel kodulehel, kui ma nüüd õigesti mäletan, tekib terve uus selline rida, kus on dokumendid, et sinna võiks siis tõesti lisaks nendele, mille järgi meil siin elu käib ehk siis kodukord ja hindamisjuhend ja asjad, et seal võiks tõesti olla nagu ka sellised asjad nagu arengukavad ja muu.

Kooli eelarvega seonduv info?

Kui koolil endalgi seda oleks, ütleks ma väga kurja häälega, sest ma tean, kui palju ärevust selles majas on, et meil endalgi kogu aeg jõuavad need umbes, et eile oli ja täna saame info. Et oleks midagi nagu see, mille peale saaks asju üles ehitada, seda ju päriselt ei ole, olen mina aru saanud.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

Mis on seotud konkreetselt selle veebilehe haldamisega? **Jah.**

No üks on see, et ma ei ole tehnikas nii tugev, et kui see töö peaks olema ainult minu peal, siis ma jään hätta. Mul on praegu selline seljatagune, et ma tean, kui tuleb mingi keerukam asi üles panna, siis ma lihtsalt jõhkralt saadan selle infojuhile, et appi ma ei saa siin hakkama. See on üks asi. Ma ei teagi, kas see on pluss või miinus, et kas ühel inimesel peaks olema nii universaalne ettevalmistus, et ta on helitehnik, siis ta teeb seda, teist ja kolmandat - kas see nii peakski olema või peaks olema kuidagi jagatud. Kas see on okei või ei, aga ma räägin endast, mina jääksin hätta, kui mul ei oleks abilist kõrval.

Siis no teiseks, ta on siiski suhteliselt mahukas, selleks et seda niimoodi täie rauaga korralikult teha, ta olekski nagu ühe inimese vähemalt veerand koha töö võib-olla. Et kui inimene keskenduks, läbi mõtleks, teeks 100 protsenti oma südameasjaks. Mul on ta ikkagi selline nii

õelda lisakohustus, mida ma veel ka teen, üks ole kõigi muude asjade kõrvalt, et siis see tulemus ei ole nagu nii ilus ja tore. Kolmas ongi siis võib-olla see, et see info ei tule minuni nagu mugava valmispaketina, et ma lükkan valmis kanakarbi ahju ja võtan tunni aja pärast välja, vaid ma pean sinna juurde otsima tihtipeale lisainfot, täpsustusi, inimese käest välja pressima seda lisainfot ja seda ringi sõnastama ja et see võtab aega lihtsalt.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutaja. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Kas veebilehe roll või minu isiku roll? Kui oluline on minu arvates veebileht kooli maine kujundamisel?

Kooli veebilehele panete informatsiooni Teie ja selle kaudu, mida panete ja kuidas panete, te kujundate kooli nägu, kui oluliseks te peate oma rolli?

Mitte minu osa, vaid kooli sõnum peaks olema.

Teie panus sõnumi edastajana.

Ma kardan, et see on suurem kui ma nagu siia maani olen mõelnud. Või et ta on tegelikult nagu tähtsam. Praegu ma mõtlen, et ma lihtsalt teen seda rutiinselt ja ma nagu ei taju seda publikut, või nagu seda, et tegelikult see on hästi oluline, et seal ei oleks kirjavigu, et seal ei oleks faktivigu. Samas ma ütlen, et see on nagu ideaal, mida ma siin kirjeldan, ikka on ja eriti kui ma mõtlen algusaastatele, siis üks ta oli mulle ka uus töökohustus ja see on aja jooksul loodetavasti paranenud ja ehk paraneb veel, kui me uue kodulehe saame, me nagu vaidleme rohkem. Et ma arvan küll, et kui ma ise vaatan selle näoga teisi kooli kodulehti, siis see kujundab küll mingisuguse arvamuse mulle teisest koolist. Kohe mingi konkreetse pildi, üks ole, mida seal väärtustatakse, mis asju nad välja toovad, milline on seal see õpetajaskond. Seesama, et kui ma mingeid pilte vaatan, mul tekib ikkagi mingi pilt kui ma vaatan õpetajaid, ma arvan, et see on siiski olulisem. Tänapäeval eriti, kui kõik nagu väljapoole elavad ja on nagu harjunud sellega et me klikkame kusagile ja saame mingi ülevaate, et see vist kipub nii olema.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös?

Praegu on ta nii ja naa, mingil ajal oli see suhteliselt mehhaaniline, aga antud ajahetkel ma vastaksin, et ma osalen rohkem kui ennem. Ma ise, lihtsalt meil on praegu situatsioon selline, et natukene on töökorralduslikult muutunud, et siis ma ise püüan ka rohkem mõelda selle peale, et mis seal peaks olema ja mida see nagu tähendab või tähistab. Ma avan, et see nii tegelikult peakski olema, et kui sa ainult mehhaaniline täitja oled, siis sul kaob see huvi ära või see

vastutus kaob ka nagu teistsuguseks, et pigem on alati hea, kui inimene on hingega nagu natuke asja juures ja mõtiskleb selle üle.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seonduvalt Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Nagu ma mainisin, tehniline värk võiks olla, ma küll ei tea, mind on väga palju juba koolitatud (naer) võib-olla see tehniline asi. Ja kui on olemas selline, võib-olla tasuks uuesti läbida jälle see, kuidas tänapäeva inimene üldse tajub seda sõnumit. See mind nagu alati huvitab, et minu meelest ma tegelen väga palju oma töös sellega, ka selle lehe väliselt, et ma annan infot edasi ja kogu aeg ma saan tagasisidet, et infot on liiga vähe. Seepärast mind nagu huvitab teema, kuidas see tänapäeva inimene üldse info kätte saab, et ühelt poolt on seda nii kohutavalt palju, et kuidas ta saab selle siis kätte, kui seda tuleb igast kanalist, vahel on nii, et paneks kõik ukсед ja aknad kinni. Ja mis on siis see info, et kas inimest säästa müra eest ja mis hetkel ma siis otsustan, et see on nüüd müra ja see ei ole müra.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 6 Intervjuu (I3)

Olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse tudeng ning kirjutan lõputööd teemal põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel.

Uurimuse koostamiseks salvestan meie vestluse ning pärast lõputöö kaitsmist kustutan salvestuse.

Töös jäävad Teie ja kooli andmed anonüümseks. Mul on hea meel, et olete nõus minu küsimustele vastama.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie tökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Kui ma kooli tööle tulin, see oli aastal 2000 ja 2001. aastal, nii et see oli järgmine õppeaasta, siis hakati meil seda kooli kodulehekülge üldse tegema. Ja siis oli mingisugune üliõpilane, kes seda alustas ja siis tasapisi me oleme teda täiendanud. Alguses oli siis tema, kes sinna üles neid asju pani, kui ta selle üldse moodustas ja siis hiljem olen hakanud mina sinna asju üles panema.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Väikese osa, see läheb nii kiiresti, möödaminnes.

Eelkäijat, kellelt saada kogemusi teil siis ei olnudki kui alustasite?

Jah, kui mina tööle tulin, siis minu eelkäija oli haiguslehel, nii et mul nagu ei olegi temaga kontakti olnud. Kui mina tulin, siis ta enam tagasi ei tulnud ja ma olengi jäänud.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast koolitust?

Ei ole.

Aga juhendamist mingisugust?

Jah, siis kui minu tööks muutus see asjade ülespanek, siis direktor näitas mulle mismoodi panna.

Kas olete seoses veebilehe haldusega millestki puudust tundnud, just juhendamise või koolituse osas?

Ei ole. Need, mis ma sinna üles panen, neid on sinna hästi lihtne panna. Muidugi, kui ma peaksin nullist üldse alustama, seda veebilehte ise tegema, siis kindlalt. Ega ma ei oskaks teda ise hakata täiesti nullist tegema. Aga, mis mul praegu, see täiendamine, sellega ei ole üldse probleemi.

Kirjeldage palun täpsemalt kuidas veebilehe haldamine on teil koolis jaotatud.

Meil on ta jaotatud, suusõnaliselt on kokku lepitud. Direktor on andnud selle parooli, millega keegi seal käib, mida keegi sinna paneb. Enamus asju panen vist mina, mul on selline tunne ja huvijuht paneb siis oma osa ja osa asju paneb direktor. Keegi teine vist sinna minu arvates ei panegi midagi. Kui mina, huvijuht ja direktor.

Mida te olete erialana õppinud?

Raamatupidamist.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Meil on niimoodi, et veebileht on nagu esmajoones võõrastele inimestele, et kontaktandmed sealt ja õpilastele, mis neid puudutab on siis tunniplaan, mida nad jälgivad ja siis see saavutuste rida ja siis need sündmused, mis meil siin tulemas on.

Ja mis sihtgrupile see veebilehel olev info on peamiselt suunatud?

Ta on ikkagi lapsevanematele ja kes kunagi oma last kavatsevad kooli panna, tulevastele lapsevanematele siis. Põhiline ongi, et kooli kontaktandmed saab sealt ja muidugi saab vaadata, õpetajatel on seal, mis ainet keegi annab. Et siis nad saavad ka vaadata, kes tema klassile just matemaatikat annab ja kes tema klassi lastega ühes klassis on, õpilastenimekiri on seal üleval.

Kas veebilehel olevat infot kasutavad ka õpilased ja õpetajad?

Õpetajad ma usun ei vaata sealt suurt midagi, sest nende info liigub meil meilitsi ja teadete tahvlil. Aga noh õpilased jah, ma kujutan ette, et nad vaatavad ka neid pilte ja kõige rohkem nad jälgivad just seda, saavutused. Nende jaoks on väga tähtis, et see saavutus peab kirjas olema võimalikult kiiresti.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Suurem osa informatsiooni, mis ma sinna panen, augustis ma panen sinna siis uue õppeaasta kohta vaheajad, eksamite ajad, trimestrite kuupäevad - see on mul kõik endal olemas, vaatan riigi teatajast need. Siis minu hooldada on nimekirjad, töötajate nimekirjad, õpilaste nimekirjad, personali nimekirjad - need on mul ka endal olemas. See on mul kõik omast käest võtta. Mida ma teiste käest vajan, siis see on tunniplaan, selle annab mulle õppealajuhataja. Siis on meil seal konsultatsioonide graafik üleval, selle kohta õpetajad teatavad, millal nendel on, õppealajuhatajale ja siis tema annab mulle selle tabeli ja selle panen sinna üles. Saavutuste kohta tuleb ka info kõige pealt mulle endale, mul on see kõik olemas. Nagu käskkirja teen, panen kohe sinna üles.

Nii et see informatsioon laekub teile ise ja te ei pea seda taotlema?

Ei, ei see tuleb endal, ma ei pea küsima, ega midagi.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Saavutusi. Seda kasutan täitsa tihedalt. Tänapäeva jooksul vist kolm korda juba.

Kas on olnud ka juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Ei ole, sest meil on oma kindlad asjad, mis me sinna paneme ja need ma panen sinna alati.

Aga kui te mõtlete, et missugune see info võiks olla, mida Te põhimõtteliselt ei paneks veebilehele?

Mida me ei pane on ... Me paneme sinna kiituse kohta, aga me ei pane sinna, kui kellelgi on midagi halvasti, noomituse käskkirjad, siis selliseid asju me sinna ei pane. Ja igasugused, mis koolis on keskpäevast või kuskil õpiabirühmades, selliseid asju me ei pane.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Ega meile tegelikult ei olegi tulnud mingeid juhiseid, mida me sinna tohiksime panna ja mida mitte. Sellepärast, et alguses, kui me seda lehte hakkasime tegema, siis oli küll, et mis meil peab olema, direktor ütles, aga kes temale seda ütles, noh et nimekirjad ja põhiline on ikka kontaktandmed, mis peavad olema aga rohkem mina pole ühtegi juhust näinud.

Kusagilt õigusaktidest avaliku teabe seadusest või isikuandmete kaitse seadusest näpuga järke ei ole ajanud?

Ei, selle seadusega oleme muidugi kursis, aga sealt me ei ole näpuga järke ajanud. Meil ei olegi seal midagi sellist, mis saladus oleks.

Aga kas teil on koolisiselt olemas mingi juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Ei ole.

Pigem on siis sellised suulised kokkulepped?

Jah, ainult selline suuline asi on. Kunagi on isegi nagu jutuks olnud. Ma tean, siin hiljaaegu valdadel neid lehti kontrolliti, vallakodulehti. Aga me oleme allasutus, meie kodulehekülje kohta pole keegi midagi öelnud, on seal puudu või on üle, nii nagu ta on, nii ta on.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Meil ei olegi probleeme. Tähendab üks aasta me kogusime kõikide käest allkirjad, kõikide õpilaste käest ja kodudest lastevanemate käest, et nad on nõus sellega, et esiteks see nimekiri on seal üleval ja siis veel, kui ta kiita saab, siis on need saavutused seal üleval. Selle aja sees, mis ma siin olen, on üksainukene kord, kui lapsevanem pole soovinud, et tema lapse nimi oleks. Aga selle põhjuseks oli see, et tal olid seal perekondlikud probleemid ja ta ei tahtnud, et lapse isa teada saab. Aga see tal kiiresti lahenes ja siis ta ütles, et pange üles.

Õpilaste kohta käivatest isikuandmetest, mida veebilehel avaldatakse ja mida kindlasti ei avalikustata?

Avaldatakse õpilaste nimed, kiitused. Nimekirjades on ainult õpilase nimi ja kus klassis ta õpib, mitte midagi muud. Ja kiitused, seal on siis et kus nad käinud on, mis võistlusel ja kuidas neil läinud on.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud mida veebilehel avalikustada ja mida mitte?

Meil ei ole üldse jutuks olnud, et mida seal peaks juurde panema. Alguses kui ta tehti, siis me hakkasime ühte asja panema ja siis .. Teda kogu aeg muudkui täiendati, ta oli vahepeal meil teistsugune ja siis me hakkasime neid saavutusi panema ja niimoodi tasapisi on tulnud. Ega seda ametlikult ei olegi paika pandud, et mida või kellelegi kirjalikult. See on selline suuline asi, et leht on nüüd selline ja üks paneb ühte ja teine paneb teist.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses ka mingeid konkreetseid juhtumeid?

Ei ole.

Või äkki kollegi töös, kes veel panevad veel infot?

Ei, ei ole

Te rääkiste, et lapsevanemale ei meeldinud ...

Mitte et talle ei meeldinud, Ta lihtsalt perekondlikel põhjustel ei tahtnud teada, kus koolis laps käib, neil oli seal oma perekonna asi.

Võib-olla kolleegi töös, piltide avaldamisega seoses.

Ei, ma pole küll kuulnud, et üks mingi jama oleks olnud, et kellelegi midagi ei meeldi.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Ei ole kordagi takistanud.

Põhiliselt on info teil endal olemas?

Jah, sest ma saan selle ise kätte kõik.

Mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks näiteks ühiste arusaamade puudumine, mida üldse veebilehel võiks avaldada?

Meie koolis pole sellega üldse probleeme olnud, et mida sinna panna või mida mitte panna. Sellest ei saagi mingit segadust olla, sest meil on kokku lepitud õppenõukogus, mida me sinna paneme. Ja nii see asi käibki. Õpetajad täpselt teavad, et mida sinna pannakse ja mismoodi pannakse.

Ei ole nii, et jääte mõtlema kas seda infot panna või mitte?

Ei, mitte kunagi.

Aga veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus?

Tehniliselt on seal kõik lihtne, sellest ei ole ka midagi keerulist.

Pole takistuseks, et ei saa mingit tabelit üles panna või?

Ei kindlalt mitte, sellega on kõik korras.

IT-teenuse tsentraliseeritus või on teil juhendaja kohapeal?

Meil on väga asjalik teenus koolis olemas kui vaja saab alati küsida. Meil on koolis infojuht ja kui kellelgi siin mingit probleemi on, tema on hästi hakkaja, kohe tuleb ja seletab. Aga seoses selle kodulehega ei ole mingit probleemi.

Aga andmete sisestamise ajamahukus?

See läheb nii kiiresti. Meil on kodulehel, seda infot on väga lihtne panna ja ma ei pea selleks eraldi midagi ette valmistama ega tegema. Mul on need asjad nagunii arvutis juba. Ma lihtsalt kopeerin ta sinna, natuke kohendan ringi ja ongi kõik.

Ei võta palju aega?

Ei kindlalt mitte. Möödamannes, kui ma teen selle asja valmis, panen kohe krapsti sinna ka üles ja ongi kõik.

Kas internetiühenduse kvaliteet võib olla taksituseks?

Ei ole. Eks esimestel aastatel kui tuli, siis oli, et ta läks ära. Nüüd juba hulk aega ei ole mingit probleemi, töötab hästi. Üldiselt aasta-aastalt läheb järjest paremaks. Viimastel aastatel võib rahul olla. Kui mingi suurem tõrge just juhtub, aga üldiselt ei ole takistuseks, see kohe saab siis jälle korda.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

Mina arvan, et kõik mis vaja, on seal olemas.

Aga mida te peate tugevuseks, mis seal eriti hästi on?

Eriti hästi. Ma arvan, et eriti hästi võib-olla ongi see, et mis on just oluline, et see on seal ikkagi olemas. Ja saab kätte. Vajalik on seal kindlasti kõik olemas. Ma arvan, need sündmused, mis meil siin tulemas on ja kui midagi on, et me paneme ikka aegsasti sinna üles, et on teada. Nüüd hakkab see laste kooli registreerimine peale, meil on selle kohta alati seal kohe varakult juba üleval. Jah, et ei ole niimoodi, et täna pannakse ja homme juba see asi toimub. Et ikka aegsasti on asjad üleval ja tunniplaan on meil ka alati, et meil õppealajuhataja teeb ta varakult valmis, et on kohe seal olemas. Ei ole niimoodi, kool on peale hakanud ja tunniplaan veel - ai, täna ei ole ja homme ei ole - on kohe olemas.

Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Selle vajaka jäämise ... see lehekülg ise, minu meelest see vajaks kuidagi nagu kohendamist, sest teinekord mõnda asja ei ole nagu loogiline, mõne koha pealt. Ise ka ükskord otsisin hulga aega, ei leidnud seda õiget kohta kätte, mille all midagi võiks seal olla. Võib-olla see sättimine peaks seal kuidagi teisem olema. Natuke peaks ümber kohendama, osasid asju on raske leida, mis seal millegi all on.

See tehniline kujundus?

Jah tehniline kujundus jah, et kuidagi loogiline oleks neid asju leida.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega ja seal ei avanenud dokumendiregister?

Jah see dokumendi, meie dokumendid registreeritakse KISis, see on see koolide infosüsteem ja tihti peale ta ei tulegi lahti, see KIS ongi selline omaette ooper. Ma arvan et probleem on selles

KISis seal. Ma olen ise ka tihtipeale vaadanud ja olen midagi, et kuidas ta seal näha on, kuidas ligipääs on ja mul on ka juhtunud mitmel korral niimoodi, siis ma ikka nendele kirjutan jälle.

Aga muidu teil toimib siis KISi kaudu dokumentide registreerimine?

Ja toimib. Muidugi

Lihtsalt veebilehel ta ei avane?

Jah, ma olen ise ka proovinud, täna ma ei ole vaadanud, muidu aeg-ajalt vaatan, ei toimi jah, ei tule lahti. Aga nendel päevadel kui ta toimib, siis ta tuleb ilusti seal lahti ja siis saab valida seal need käskkirjad ja kirjavahetus ja kõik tuleb ilusti välja.

Veebilehelt jääb mulje, et teil ei olegi dokumendiregistrit?

Selle KISiga me oleme juba päris palju aastaid, vist juba viis aastat olnud, päris pikalt jah. Kui see dokumendiregister tuli, et peab olema kodulehel ja siis meil vallas, meil on ju see munitsipaalkool. Vallas on see Amphora või mis ta seal on ja esialgu, meil on ju siin neli lasteaeda, muusikakool ja siis oli, et hakkame kõik sinna Amphorasse, aga siis tuli välja, et iga kasutaja lisamine maksab ja siis oligi see KIS, mida me suure hooga hakkasime pidama, aga see KIS ka päris õige asi ei ole.

Et väga rahul ei ole sellega?

Ei mitte dokumendiregistriga, Seal KISis, seal on hästi palju, mida kõike ma võiksin sinna sisestada ja teha, aga väga palju sellest on täiesti mõttetu asi, mida mitte kellelgi vaja ei ole. Ta on, lihtsalt aeg on edasi läinud juba. Seal on näiteks personali kohta need isikukaardid. Muidugi ma alguses, kui see uus asi tuli, siis väga hoolsalt, lihtsalt huvist tegin ja sättisin, aga see on mitte kellelegi, mitte vajalik asi. Ja seal võib neid haiguslehti ju registreerida. Milleks, praegu on ju haigekassa elektroonne. Mul on seal kõik olemas, ma vaatan, võin lasta ei tea mitme aasta peale välja. Et too KIS on selles suhtes jama. Ma kasutangi seda KISi, tähendab mitte mina, vaid meie kool kasutabki ainult dokumendiregistrit, mis peab avalik olema. Sest see muu on täiesti, seal on jah, sisestan selle asja, on ju, siis ma suunan teda ühele õpetajale, teisele õpetajale. Õpetajal ei ole aega käia, surfata kogu aeg seal KISis, mis talle saadetud on. Ta vaatab meili peale, mis talle saadetud on. Meie õpetajad ei käi keegi seal KISis.

Õpetaja saab pigem info meili kaudu?

Jah meili kaudu on kõige kiirem. Sest seda ta vaatab kohe, aga see KIS, see ongi meil ainult dokumendiregister.

Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala,

Jah meil on algusest peale kokku lepitud, et me paneme ainult nimed sinna. Meil ei ole seda vajalikuks peetud, et haridus oleks. Ma ei tea isegi, kas neile kõikidele meeldiski nii väga. Igatahes pole kordagi jutuks olnud, et keegi oleks avaldanud soovi, et ta tahaks, et seal see haridus näha oleks ja eriala.

Samas te ütlesite, et lapsevanemad tahavad vaadata õpetaja nimesid ja kes tema last õpetab, siis võiks ju olla?

Ei ole kordagi nagu ette tulnud, et keegi oleks tahtnud, aga võib-olla võiks koosolekul arutada, kas nad tahavad.

Aga õppenõukogu koosolekute kohta info?

Kui õppenõukogu koosolek toimub, siis selle kohta nad teevad selle protokollid ja meil kõik info ongi meilitsi.

Aga veebilehel, et õppenõukogu on tulemas ja missugustel kuupäevadel?

Ei, seda meil sinna ei panda. Sest õpetajad vaatavad ikka meili pealt. Meili peale tuleb teade ja siis õpetajate toas tahvli peal on, paberikandjal ka. Meili peal üldse see igasugune info liigitamine on kõige operatiivsem. Mul endal ka paljud asjad tulevad meili peale.

Aga kooli tegevusega seotud aruanded, sisehindamise aruanne ja ka näiteks kui koolis käib välishindamine, see järelevalve, siis selle tulemused?

Välisvalve käis meil, no ma ei tea kui palju aastaid tagasi. See on meil kusagil isegi kirjas, millal ta käis, igatahes väga ammu. Mina oma, niikaua, kui mina siin töötanud olen, ühe korra ma mäletan algusaastatel käis ja peale seda hakkaski see sisehindamine ja peale seda polegi käinud.

Aga sisehindamise aruanded, et need näiteks oleks avalikustatud kooli veebilehel?

Jah, seda meil ei ole sinna üles pandud. Sisehindamise aruanne, meil on õpetajatele serveris üks koht, kuhu nendel kõik need asjad üles pannakse ja nemad sealt vaatavad, aga avalikkusele ei ole. Ja ma ei tea, kas see peaks olema, seal on ikkagi nimesid ja selliseid asju. Ma arvan, et see ei peaks seal olema.

Sel juhul jah, kui nimedega. Kui ta aga on selline, et üldised tulemused?

Ei ta ei ole üldine, ta on ikka võrdlemisi konkreetne asi, see sisehindamise aruanne.

Aga lastevanematele, et nad teaksid kui tubli kool on?

Aa, jah, lastevanematele ma arvan, et nende jaoks ei olegi teda kusagil. Võib-olla, kui see lastevanemate koosolek on, siis direktor sellest räägib. Aga niimoodi paberkandjal ja lastevanemate koosolekute protokolle minu arust meil ka ei panda. No kui nad on koosolekul, nad teavad niigi, mis seal toimub. Aga ei ole pandud jah.

Kooli eelarvega seonduv info?

Meil on selle eelarvega selline asi, kuna see raamatupidamine on seal vallas, siis vald teeb selle üldise eelarve ja see on siis ka valla lehes olnud alati.

Pigem on see info leitav valla lehelt?

Valla lehest jah, sellepärast, et seal ongi nagu parem, siis saab võrrelda, kuidas teistel on. Tähendab see on valla üldine eelarve ja siis seal on jaotatud need lasteaiad ja koolid, muusikakool ja meie ja siis lasteaed eraldi. Seal on alati olnud, kui suur see eelarve on ja mis vallas üldiselt, kui palju tal neid tulusid ja kulusid on ja kuidas need jagunevad. Jah, seal on täiesti ülevaatlik, hea on seal nagu vaadata ka, kui palju lasteaedadel eraldi on.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

Mul ei olegi veebilehe haldamisega probleeme. Sest neid asju on ju vähe, mis ma panen ja need on kõik mul olemas, ma ei pea kellegi käest neid nuruma ega midagi. Mul polegi probleeme, töö on sulaselge rõõm. Jah, mul tõesti ei ole, ma olen alati öelnud - mul on elus vedanud, mul on kõik väga head töökohad olnud. Töö on tõesti sulaselge rõõm. Ma ei mõtle kunagi, et tuleks juba reede, et siis tuleks puhkepäev või oi, juba jälle esmaspäev. Ma tunnen ennast siin suurepäraselt. Kolleegid on toredad.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Ma arvan, et ikka oluline on, mis seal on ja et lahti teed, kuidas alguses paistab see olemine. Ma ei arva, et minu roll nüüd kõige suurem on. Just kõige olulisem, mis seal veebilehtedel võõrale inimesele on, on ikka see, kes ta esialgselt kujundanud on. Mulle endale meeldib, et see pilt ja see logo on seal. Et kui vaatad, siis kohe kuidagi selline rõõmus.

Aga samas on see informatsioon ka ikkagi oluline, mis sinna pandud on?

Jah, no üks ta muidugi on jah, ma arvan, et see on ikka koostöö, et huvijuht ja üks tema paneb ka oma asju sinna ja üks me kõik kokku.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös, just veebilehele info panemise osas?

Sellega on niimoodi, et kui see leht tehti, siis oli jutuks, ma hakkan seda asja panema. Ja näidati koht, mida ma panen ja see on minu töö ja seda ma panengi. Need, mis ma sinna panengi, neid asju pole eriti palju, mida ma panen. See on korra kokku lepitud, et minu tööks on nende ülespanemine ja nii ongi. Nagu midagi on, siis muudan ja panen ja teen. Ma tean, et see on minu töö ja ma hoian selle korras.

Saate loominguliselt suhtuda.

Jah, ei, seda, et ma pean ootama või ootan, et keegi ütleb - pane nüüd seda, ei. Ma tean, et see on minu asi sinna panna ja ma panen selle üles ja ongi kõik.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seonduvalt Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

No see, mis ma praegu panen, sellega ei ole üldse probleemi. Kui sinna midagi muud hakkab kunagi tulema, võib-olla siis.

Aga tehnilist poolt, kas olete huvitatud?

Ei, tehnilise poolega on ka kõik korras.

Kas Teil oleks huvi, et natukene rohkem teada?

Nojah, kui midagi uut peab sinna tulema, mida peaks õppima, siis küll. Aga praegu jah, kuna need asjad on nii lihtsad, mida ma panen, siis pole probleemi.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 7 Intervjuu (I4)

Olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse tudeng ning kirjutan lõputööd teemal põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel.

Mul on hea meel, et olete nõus minu küsimustele vastama.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie tökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Ausalt öeldes tulin siia majja tööle 2003. aasta sügisel 1. september ja see veebilehenduse haldamine, see oligi võib-olla minu kõige esimeseks tööülesandeks. Oligi vaja koolile inimest, kes hakkaks selle veebipoolega tegelema. Selleks hetkeks oli ta ka nii suureks kasvanud, et teine arvutiõpetaja meil ei jõudnud lihtsalt sellega tegeleda ja kuna meil oli kaks arvutiklassi, siis anti mulle nii arvutiklass hallata kui ka veebilehte uuendada ja luua uus ja teda siis käimas hoida.

Kuidas teil üldse on koolis veebilehe haldus ja infopanek jagatud?

Hetkel on see muutunud. Ütleme, kui alguses ma uuendasin seda põhiliselt ainuisikuliselt üksi, siis nüüd ma olen selle ehitanud dünaamilisemaks. Olen teinud sinna kasutajad, kes siis ka logivad sisse, noh näiteks õppealajuhatajad ja lisavad sinna siis teateid, sündmusi. Suuremat osa muidugi sellest veebi sisust, mis meil on selline paigal olev, siis seda ma uuendan ise. Üldiselt ma saan tegelikult igale leheküljele eraldi määrata oma haldaja või haldajad, niipalju kui täpselt tarvis on. Et selles mõttes see käib kõik meil selle veebiliidese kaudu siis. Selle ma ise olen kõik loonud ja teinud, et nii nagu mina olen heaks arvanud, nii need asjad seal töötavad. Et info jõuabki sinna niimoodi, et kui inimesed sinna lisavad ja ma ei tee seda ainult üksi.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Seda on üsna keeruline hinnata. Eriti nüüd uuest õppeaastast on niimoodi, et ma iga päev vähemalt korra vaatan üle, kas on tulnud uusi neid üritusi, mida siis kas varustada piltidega või see küljenduse pool üle vaadata. Iga päev teen, kui suure osa, ma julgeks öelda, et mõnikord rohkem, mõnikord vähem, aga keskelt läbi no üks tund aega läheb vast ära. Võib-olla vähem, võib-olla pool tundi, no üsna keeruline on seda hinnata. Oleneb ka sellest, kas mul on vaja päris uut lehekülge seal avada või luua või midagi lisada või mitte.

Kas ta sõltub ka ajaliselt, näiteks õppeaasta alguses rohkem või vähem?

Selles plaanis on kevad ilmselt. Ta ongi periooditi, mis väga tihe aeg on enne 1. septembrist või paar nädalat septembrist, siis tuleb nagu vaiksem aeg ja ütleme siis kuskil jõulude ajal on jälle

tihedam. Ja nüüd muidugi kevad on ikkagi, läheb järjest kerib tuure juurde ja tuleb seda tööd rohkemaks. Kõige kiirem aeg vast ongi ütleme kuskil aprill-mai, see, kui toimub igasuguseid asju, kooli aastapäev ja nii edasi. Kuigi praegusel hetkel, aastapäev on meil aprilli lõpus, aga praegu juba on meil kuulutused üleval ja täna panengi ühe selle tutvustava video sinna üles, mis on valmis tehtud meil hoolekogu eestvedamisel ja tahtmisel. Et siis kooli tutvustav video läheb ülesse. Ikka kevadel, kevadel on rohkem tööd.

Eelkäijat, teil siis ei olnud, selle veebilehe lõitegi teie?

Ei, oli olemas ja ühe mingi versiooni tegi mingisugune õpilane, see vist, mis mina ka esimest korda nägin. Kui mina tulin seda uuendama, siis oligi alguses see õpilase loodud vist, mingisugune selline HTMLi leht ja siis ma uuendasingi seda niimoodi Notepad-iga koodi kirjutades otse ja niimoodi seda uuendamist sai tehtud. Aga eelkäijat siit konkreetselt, kes oleks mulle oma tööülesanded nagu üle andnud, seda ei olnudki.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Jah koolitust ja juhendamist ikka. Et koolitus, see et teda teha dünaamiliseks see programmeerimise pool sinna, see on tulnud siis PHP koolitustest. Esimene koolitus, kus ma käisin oli 2004 jaanuaris, siis see panigi aluse võib-olla sellele, et ta muutus. Siis sai kasutajad tehtud ja kõik see, ütleme kogu see struktuur sai uuesti loodud ja tehtud. Nüüd ma olen seda uuendanud kolm korda vist vähemalt. See koolitus ja jätkukoolitus 2012 tuli siis edasijõudnutele ja neid teadmisi olen ma nüüd uue veebilehe tegemisel rakendanud, mille me panime käiku sellest sügisest. Otsest nõustamist nagu ei olegi kellegi poolt, kui mul on mingi probleem - internet on selline koht, et kui sa kuskil jänni jääd, siis tegelikult internetist kuskilt sa selle vastuse leiad. Iseennast aidanud ja kui noh, kui midagi süsteemset on paigast ära, siis ma saan ikkagi mõne sõbra, tuttava käest ka küsida, kes siis haldavad ka samamoodi veebilehti. Aga otseselt sellist juhendamist nagu ei olegi olnud, aga koolitustel käimine on andnud väga palju, selleks, et need asjad on saanud toimuda. Vahepeal, mulle tuli praegu meelde, et meil koolis oli oma e-kool ka kasutusel, selle ma programmeerisin ja lõingi siis, kui see 2004. aasta koolitus läbi sai, siis umbes kaks aastat võttis see kõik seedimist aega ning 2006 siis meie kooli esimese e-koolina lasin käiku. Hetkel oleme me üle läinud Studiumile. Üksinda hallata on keeruline, kui mingi firma seda teeb ja inimesed igapäev sellega tegelevad, mitte ei tee nagu põhitöö kõrvalt, õpetamise kõrvalt seda, et siis ta areneb kindlasti paremini. Aga noh, tugev seitse aastat see süsteem töötas ja ikkagi rõhutan, et need paar koolitust on väga olulised olnud. Muidugi interneti turvalisuse koha pealt on ikka olnud üks hea koolitus Tõnu Samueli poolt

tehtud kas 2008. aastal äkki või midagi taolist, et see koolitus oligi konkreetset häkkimise koolitus, mis teisest küljest õpetab sind läbi selle, et sa näed, kus need augud on, neid auke ka lappima, siis saad aru, kuidas teiselt poolt asi paistab. Häkkijad, kuidas ma nüüd ütlengi, tegelikult õiged häkkijad ongi need, kes siis aitavad neid, kes veebilehti teevad. Kui nad suhtlevad ja ei ole pahatahtlikud, siis sellest on ainult abi, kui keegi kõrvalt vaatab ja proovib, kas saab sisse murda.

Kas nende koolituste kvaliteediga olete rahul?

Ja, kindlasti.

Millest Te puudust olete tundnud koolituse ja juhendamise osas?

Viimane koolitus 2012, see oli Tallinna arvutikoolis, üks ja sama koolitaja on olnud - Alvar Soome. Tema on väga hea koolitaja, tema ise oskab hästi programmeerida ja ise koolitab ka. Mulle endale isiklikult jäi nagu lihtsalt see maht, ta oleks ilmselt suutnud veel palju rohkem edasi anda, jäi lühikeseks lihtsalt see aeg. Infot tuli palju, tuli väga head infot, aga lihtsalt, et oleks tahtnud natuke veel midagi või kinnistada seda. Eks ma nüüd ise kinnistangi seda läbi selle veebilehtede loomise, seda ma nagu praktiseerin ja katsetan, aga oleks tahtnud, et see periood oli ainult vist kolm päeva, kui ma nüüd õigesti mäletan. Esimene koolitus oli vähemalt neli päeva pikk, see juba, seal on ikka väike vahe sees, kui intensiivselt seda infot tuleb.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Kindlasti järgin sellist asja, ega ma peast ju neid asju ei tea, aga andmekaitseseadus on üks asi. Näiteks piltide üles riputamisel on küll niimoodi, et vahepeal meil üldse galeriid ei olnudki, aga nüüd me küsime inimeste käest, praegused pildid, mis üles lähevad, küsime inimeste käest ikkagi nõusolekut. Et kas see pilt sinna sobib, seda me muidugi vaatame ka. Aga üldjuhul, noh siin tegelikult meil mingit pretsedenti ei ole olnud, et on saanud mõni pilt niimoodi üles, et inimene on kaevanud meie peale.

Kuidas see nõusoleku küsimine käib?

Näiteks kui on nõusoleku küsimine nimekirja avaldamine veebilehel, et õpilaste nimekirjad, siis see käib kohe täitsa meil kooli sisseastumise avaldusel rida, et kas olen nõus, et minu lapse nimi avaldatakse sellel veebilehel. Ja kui nõusolek on olemas, siis me paneme nime kirja kui seda ei ole, siis me näitame küll ära, et ta on klassis, aga seal nime ei näe, x on lihtsalt ja see tekitab nimekirja automaatselt lõppu. Et õpilane on olemas, aga nime ei ole näha.

Aga piltide puhul?

Aga piltide puhul ei ole kirjalikult teinud, oleme teinud nii-öelda suusõnaliselt. Midagi ei ole kusagile paberile küll maha jäänud. Praegusel hetkel need pildid, mis sinna veebilehele jõuavad on siis näiteks kas aktuselt või mingisuguselt selliselt avalikult ürituselt, mõned pildid, pildigalerii osad. Põhiline materjal, mida ma igapäevaselt uuendan on siis need ürituste kohta väikesed pildikesed sinna loo juurde ja nendega on niimoodi, et see pilt saadetakse eesti keele õpetajale koos tekstiga. Tema vaatab need üle ja ikkagi mingisugune kooskõlastamine käib enne igal juhul.

Aga on ka juhtunud, et keegi on tulnud ütlema, et pilt maha võtta?

Ei, selliseid pilte ei ole meil sattunud.

Missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev info peamiselt suunatud?

Noh, sihtgruppideks on ikkagi lapsevanemad ja õpilased. Seal need tunniplaanid on olulised, üritused, mis meil siin koolis toimub, sellest saab sealt, avalehelt kohe pildi ette. Suunitlus on ikkagi lapsevanemad ja õpilased ka. Et õpetajad meil omavad siin infot kooli sees, ma ei tea väga palju sinna vist, veebilehele ei vaadata, väljaarvatud muidugi see ürituste osa. Sealt kuuleb ja näeb just seda, mis kuskil toimub, üritused, mis ei ole kooli, kuskil noh, ütleme sellises ametlikus ürituste kavas, kus ei ole neid kirjas, siis nende kohta saab sealt infot. *(telefoni kõne)*

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Ma saan informatsiooni mitmetest kohtadest. Meili peale saadetakse, kui rääkida inimestest, siis direktor, juhtkond pöördub otse, kas nüüd meili teel või siis lihtsalt suusõnaliselt. Siis informatsiooni tuleb ka õpilastelt, mida võiks sinna panna, eriti kui on, mitte kõikidelt õpilastelt, aga õpilasesinduselt, et see, mis puudutab nende ürituste korraldamist ja muud sellist, et kui on tarvis. Meil on aastate jooksul olnud, näiteks kui meil gümnaasium oli, siis oli see „Karlova Superstaar“ selline väga suuremahuline üritus ja siis need materjalid, mis sealt tulid, need tulid ikka korraldajatelt endalt. Tavaliselt ürituse korraldajad toovad selle informatsiooni või siis, noh, kellel midagi tarvis on, siis need tulevad ikkagi minu juurde või siis saadavad kirja. Õpilastelt, jah õpilasesindus, mitte kõik õpilased, kindlasti mitte. Ja õpetajad tulevad, kellel on tarvis midagi uuendada. Meil nüüd sellist ei ole, et aineti on mingisugused lehed seal eraldi avaldatud, aga kui mingi projekt on käimas, siis seda infot on sinna läinud õpetajate käest ja mõned projektid, keemiaprojektid on sinna saanud näiteks üles.

Kas informatsioon laekub teile või peate ise seda taotlema?

See on nii ja naa. Kui ma ise vaatan, et midagi on näiteks aegunud, siis ma käin inimeste käest küsimas, et see info on meil siin juba vana, kuidas see uus seis on. Aastate pikku tekib mingi kogemus, millal midagi toimub, millal võiks infot küsida. Aga veebis on meil ka veel sedasi, et näiteks nimekirjad uuenevad meil niimoodi, et personalijuht saadab mulle kirja ja sellega seoses, siis ma kohe võtan need õpilased sealt nimekirjast maha või lisan juurde või võtan õpetaja maha või lisan juurde, vastavalt kuidas tarvis on. See pool on meil väga hästi, töötab. Praktiliselt päeva või paariga on see süsteem, ütleme nii nagu ta päriselt on, reaalajas, peaaegu.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Seoses veebilehega? Ikka kõige enam on toimunud ürituste kajastamine. See on see, mida liigub kõige rohkem, kõige tihedamini. Ja loomulikult neid teateid, mis tulemas on, seda panevad õppealajuhatajad, aga ka seda pean ma aeg-ajalt rohkem nagu, ütleme siis mitte infot korrigeerima, vaid seda, kuidas tema kujundus ja väljanägemine on internetis, kooli kodulehel.

Selle kujunduse osas, mul tekkiski küsimus, et kas söökla infot paneb keegi muu?

Seda söökla infot paneb söökla ise kokku ja seda on näha ka, et see on hoopis teine käekiri.

Jah, vaatasingi et see peab olema kuidagi teistmoodi lisatud.

See ongi niimoodi. Ja seal, nii nagu söökla juhataja ise näeb, seda vajalikuks peab, siis ta seda kujundab seal.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Et informatsioon on tulnud, aga ei ole üldse sinna üles saanudki. Sellist olukorda juhtub, võib juhtuda, et ma olen selle info panekuga mitte kohe tegelenud. Aga seda, üldiselt kui info ikka minuni jõuab, siis ma teen selle päeva jooksul ära.

Aga missugust informatsiooni Te põhimõtteliselt veebilehele ei pane?

Aa, mida tuleb, aga kohe üldse ei riputaks? No igasugust informatsiooni, mis on mingisuguste heade tavade ja seadustega vastuolus, siis seda kohe kindlasti mitte. Ja ka igasugune reklaam on ka küsitav.

Kas seda info mittepanemist otsustate ise või ootate vastavat korraldust?

Seda ongi üsna vähe juhtunud, et seda infot, mida ei kõlbaks panna, seda on ausalt öeldes väga vähe, et koht, kus ma seda näen, on koolil näiteks, oli külaliste raamat, seal mul oli tehtud niimoodi, et enne kui asi üles läks, siis nägin mina seda kõigepealt ja siis ma tegin ta aktiivseks või siis vastupidi, kustutasin ära, et sealt tuli küll igasugust jama, aga seal ma otsustasin, noh,

põhimõtteliselt juba ise ära. Aga kui on sellised suuremad asjad, siis ikkagi kooli direktor ja juhtkond, nendega saab alati läbi rääkida.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Kas saaksite küsimuse algust korrata?

Kooliväliseid juhiseid.

Kooliväliseid juhiseid.

Jah.

Mm.

Õigusaktid või mingid korraldused?

On. Andmekaitseinspeksioon käis meil, vist siin kunagi, tegi mingisugused ettekirjutused ja sealt alates me mingisugused pildid üldiselt maha võtsime. Mitte sellepärast, et seal oleks midagi, keegi oleks kaebuse esitanud, vaid lihtsalt sellepärast, et meil ei olnud selle kohta nõusolekut. Aga millest väljaspool kooli, ma nagu väga ei oskagi öelda, me lähtume oma infopanekul ikka nendest, noh mingisugustest reeglitest või seadustest.

Avaliku teabe seadus, isikuandmete kaitse seadus.

Just nendest, nendest saab ikkagi lähtunud ja midagi kompromiteerivat ikkagi üles ei pane.

Kas teie koolis olemas mingi juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta, mis oleks siis koolisisene?

Avalikustamise juhend meil otseselt puudub, aga on näiteks olemas, minu enda ametijuhendis on kirjas, et mis moodi peaks ja kui kiiresti peaks informatsioon jõudma veebilehele, mis puudutab ürituste kajastamist.

Aga ei ole sellist korda, et kes mida ja millal paneb?

No üldiselt on terve see veebilehe sisu, me lähtume ju mingisugustest ettekirjutustest ja mida näiteks, mis peavad olema seal, kontaktid, õpetajate nimed, meiliaadressid, me lähtume ikkagi sellest, mis seal peab olema. Tartu linnavalitsus on ka ikkagi meile ette öelnud, et see on teil puudu või seda peaks ka kajastama.

Kas see linnavalitsuse poolne on tulnud suuliselt või..

Ikka ka kirjalikult ja mingitel hetkedel on vaadatudki neid veebilehti Tartu linna poolt üle ja siis oma, ütleme siis, ma ei saa neid nõudmisteks nimetada, oma ettepanekud on nad meile siis kirjalikult esitanud.

Kas see linnavalitsuse poolt on tulnud mingi meil või on käskkiri või korraldus?

Ei ta on ikka meiliga, käskkirjana ma küll ei oska praegu nimetada. Kunagi oli meil kooli veebilehtede konkurss ja siis said päris mitmed asjad sinna tänu sellel konkursile sai nii mõnigi kool oma asjad sinna ülesse, mida enne ei olnud. See oli päris hästi läbimõeldud asi minu arvates, selline konkurss. Seda nüüd ei ole olnud oma kümme aastat, ma arvan, et kümme aastat tagasi oligi see võistlus või konkurss, siis läks meil hästi ka.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

No sellest nüüd natukene juba juttu on olnud, et kindlasti isikuandmed on juba inimese nimi ja õpilaste nimekiri seal. Kooli töötajate nimekiri, see peab olema avalik. Õpilaste nimekiri ongi siis niimoodi, et peab nõusolekut küsima ja kui seal siis info üles panna, siis peab olema nõusolek tingimata. Nimekiri on kohe selline kõige, kõige esimene asi, mis mul praegu pähe tuleb, aga tegelikult, noh, see võiks tähendada kogu info kajastamist seal. Nii et nüüd ongi, üks huvitav koht on see, et kui üritus pannakse sinna üles ja siis see õpilane, keda ei tohiks kooli veebilehel avalikustada, et seda kontrolli on üsna keeruline teha, aga me üritame ka seda jälgida, et ei satuks inimese nimed sinna, mis ei tohiks.

Et kui tunnustate õpilast, kelle nime ei tohiks avalikustada, siis tema andmeid veebilehel ei ole?

Jah, siis peaks seda ka ju silmas pidama.

Või siis küsida juba avaldusel, et kas tunnustamise korral võiks...

Jah, võiks nimetada. Jah, siis küll.

Õpilase kohta käivates isikuandmetest, mida koolis töödeldakse, mida kindlasti ei avaldata?

Kindlasti ei avalikustata mingisuguseid haigusseisundeid, tervisega seotud, erivajadusi, see informatsioon ikka ei kuulu avalikustamisele.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud?

(vestluse katkestus) **täiendavaid korraldusi saanud?**

Ei ole nagu eriti, ei ole nagu tulnud küll, et nendest oleks lähtunud.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

Ei tule küll praegusel hetkel ette, avalikustamisega ei ole. Juhtumeid on olnud, et on kedagi pildistatud ja siis see, keda on pildistatud ei ole sellega nõus. Aga need pildid ei ole minuni jõudnud. Või need soovid, nad on juba nagu kohe saanud kuidagi lahenduse.

Ja nimekirjadega on samamoodi, et see toimub juba ... See toimub juba, jah, nagu varem. Ja kui kellelgi muidugi tekib soov, et seal nimi ei tohiks olla, siis kohe reageerime, et võtame veebilehelt selle nime siis maha, kui peaks olema. Aga selliseid tagant järele ei mäleta küll.

Aga selliseid juhtumeid, et nime ei tohi avalikustada ja laps on saanud tunnustada ning tuleb küsima, kus minu nimi on?

Ei ole sellist asja kah ette sattunud. Aga praegu ma mõtlen seda, et ma uuendan neid nimekirju aasta-aastalt ja personalijuht mulle siis need nimed edastab, et edasi ei tohiks nagu tulla. Ma ei ole seda nagu jälginud. Kas õpilane, kas ta enne oli peidetud olekus, see nimi ja kas uuel aastal on. Võib-olla midagi sellist juhtub, aga siis ta juhtub aastas korra. Sellisel juhul võib info minuni jõuda. Aga ma ei oska muud mitte midagi öelda, ma arvan, et see on ikka nii, et kui seal tekib midagi, siis selle kohe sealt eemaldame, mitte mingit aja lõtku seal vahel.

Aga oskate Te öelda, need X-dega nimede märkimine, kas varem oli neid rohkem või vähem?

Ma arvan, et see on umbes üks ja sama olnud kogu aeg. Et see nimede hulk on niimoodi klassis, no keskelt läbi ongi üks, võib-olla üks siis, kes ei avalikusta. Umbes niimoodi seal parkümmend nime võib-olla tulebki kooli peale kokku.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Ma sain nüüd õigesti aru, et küsimus on et

Oleks vaja avaldada, aga see info ei ole tulnud.

Ei ole minuni tulnud. Ah üldiselt on nii, et kui ma seda küsin, siis ma selle informatsiooni ka saan. Ja viivitusi tuleb ette küll, aga need ei ole sellised määravas ulatuses või, et midagi sellest kohe konkreetselt katki oleks. Ma praegu ei suuda küll ühtegi meenutada. Ühtegi sellist korda, kui oleks keegi kusagil mingit kahju kannatanud. Mitte nagu otseselt, aga niimoodi, et oleks ...

Info uuendamise osas, et kui info on jäänud uuendamata?

Kui ma praegu mõtlen, et siis võib-olla kunagi mingisugustel algusaegadel, kui ma siin olin, siis ei jõudnud, tunniplaan vast, see oli selline asi, aga seda tunniplaani kaua tehti ka, selle tegemine on iseenesest keeruline, et ma ei ütle, et pikemad viivitused on kuskil seal sees olnud. 1. septembriks on tunniplaan raudselt alati üleval.

Tavaliselt on keerukas saada õpetajate konsultatsiooniaegade infot?

Konsultatsiooniajad ka jah, mõnel juhtumil, üldiselt nad saavad üles meil sinna septembri esimese paari nädala jooksul. Selge see, et õppeaasta alguses natuke võtab aega, kui asjad niimoodi jooksmas hakkavad. Kui on selge, mis moodi see tunniplaan välja näeb ja kuidas aega saab paigutada. Konsultatsiooniajad võib-olla küll, jah, on olnud mingisugusel momendil.

Mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas?

Võib-olla takistuseks, aga meie majas siin selliseid no ütleme lahkkelisid, mida võiks panna, mida peaks panema, kas peaks panema, seda tegelikult ma ei ole väga tähele pannud.

Aga sellist, et teil on jaotus, erinevad inimesed panevad infot ja see võib jääda lihtsalt inimeste vahele ning ei tea kes paneb?

Aa, seda võib küll ette tulla, seda võib-olla on tulnud ka. Selles mõttes, et kes millise informatsiooni eest vastutab, eks. Aga üldiselt ma arvan, et neid juhtumeid on ka ikka väga vähe. See on väga marginaalne, nende arv.

Aga mil määral võib takistuseks olla veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus? Teie puhul vist ei ole takistuseks, kuna te olete selle ise loonud.

Ta ikka on takistuseks ka. Kui ikka mingisugune süsteem elab oma aja ära, siis ütleme, see infomaailm ja tehnikamaailm, see muutub nii palju ja kiiresti. Need vajadused pidevalt kasvavad ja siis see tehniline ülesehitus mõne aja möödudes, ta lihtsalt aegub ja ta ei kata enam ära seda. Siis ongi tarvis jällegi uus versioon teha, mis nende võimalustega paremini arvestaks ja tagaks toimimise.

IT-teenuse tsentraliseeritus ja juhendaja puudumine kohapeal teid ei puuduta?

Meil seda öelda ei saa jah, toimetame.

Enamus koolides toimetab IT-spetsialist kaughalduse teel ja käib kohal vaid korraks.

Jah, see on meil hästi, et meil on kaks inimest majas, et veebi poolega tegelen konkreetselt mina, aga kõik muud küsimused, meil on ikkagi kaks inimest, infojuhti, kes siin toimetavad ja teevad ja kui ühte ei ole, siis teine on olemas.

Mil määral võib teabe avaldamisel takistuseks olla andmete sisestamise ajamahukus?

See võib olla, aga noh, (paus) kindlasti on see probleem, ma mõtlen praegu sellest vaatevinklist, et kui õpetaja, kes seda informatsiooni haldab, korraldab üritust, tal on igapäevatöö, pluss veel siis see, et kajastada mingisugust üritust, mida ta on korraldanud, et see kokku panna, ta võtab lisaaja, et kindlasti see võib olla probleemiks. Ja ma arvan, et see on ka olnud probleemiks, kui mõni üritus on korraldatud, siis ei jõua ta selle, meil kokku lepitud näiteks kolme päevaga, internetti ülesse. Kui informatsioon jõuab minuni, siis ta on juba läbinud eesti keele õpetaja kontrolli, tema on vaadanud teksti üle, võib-olla teinud sinna parandusi, soovitusi parandusteks ja siis ta jõuab ülesse. Aga näiteks, et üritust on kajastatud, aga lihtsalt ütleme nädal aega pärast selle toimumist või isegi kaks nädalat, on ka seda ette tulnud. Aga neid juhtumeid ei ole väga palju. Aga see on, see aja ressurss on oluline seal ja see on vaja lisaks kusagilt näpistada või võtta.

Aga internetiühenduse kvaliteet?

Sellega me oleme rahul siin. Nüüd ei tea, mida tulevik toob. Nutisedamed, järjest nende osakaal kasvab, wifi võrku on tõenäoliselt vaja parandada ja uuendada. Praegune ühendus, mis meil on need 130 arvutit, mis meil kuskil, no umbes 130 suurusjärg, nende varustamine internetiga on igati hea. See ühendus on püsiühendus. Tartu linnas kõikides koolides peaks olema see EENeti poolt tagatud ja selle ühenduse kiirusega võib rahul olla küll. Võib-olla on vaja seda uuendada ka, aga ma ei oska praegu öelda, millise aja pärast ja millises mahus. Hetkel on hästi.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

On informatsiooni, aga ma arvan, et seal on ka seda, mis on nagu puudu ja mis vajab meil läbimõtlemist ja veel üle vaatamist. Võib-olla meie veebilehe üks suurim probleem ongi see, et ta ei ole konkreetselt suunatud ühele või teisele grupile. Seal informatsioon on olemas, see mis peab olema, on seal olemas, seal on võib-olla natuke rohkem ka, mõne koha peal. Aga lapsevanem võib-olla leiaks oma informatsiooni paremini üles, kui koguda ports infot talle sinna ühte menüüsse veel lisaks. Võib-olla see on see, mida peaks mõtlema ja tegema, kuidas seda sinna panna niimoodi, et kõik asjad, mis lapsevanemat puudutavad, saaksid ühte kohta. Teisest küljest on jällegi see informatsioon selline, et ta puudutab mitte ainult lapsevanemaid, vaid puudutab ka õpilasi ja õpetajaid ning üldse kõiki, laiemat avalikkust ka.

Millised on tugevused?

Veebilehe tugevus on ilmselt praegu kõige suurem, see ürituste kajastamine, üsna kiiresti ja sellisel üsnagi ütleme, noh, atraktiivsel moel. No ütleme, see informatsioon jõuab ja ta jõuab kohe avalehele, ma pean seda väga oluliseks. See on kõige suurem tugevus. No tugevus on ka see, et tegelikult need asjad, mis on meile, mitte nagu ettekirjutatud, aga mis peaks seal lehepeal olema, need on olemas. Et võib-olla see.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega, mis on väga informatiivne ning teave väga hästi leitav, võrreldes teiste koolide veebilehtedega, kust ma olen infot otsinud.

Seda ma olen niimoodi mõelnud, ma ei tahtnud seda ise välja öelda, seda on Teie suust hea kuulda, et see struktuur on seal selline, et ta on tõesti kergesti leitav. See on olnud ka eesmärgiks meil, et ta oleks leitav ja eks seda infot ma olen väljaspool kooli ka saanud, et meil on tõesti see informatsioon niimoodi, et ta ei haju väga laiali, vaid et ta on konkreetselt ja üsana loogiliselt siis üles otsida.

Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala.

Vaat mina ei oskagi neid põhjuseid enam öelda, sest haridus ja eriala nad olid meie veebilehel mingisugusel eelmises variandis olid, minu arvates. Seal oli jah, milline tema haridus on, see oli seal töötajate nimekirja all, muidu, praegusel hetkel ei ole ja ma jään hetkel ka vastuse võlgu, miks seda seal ei ole.

Aga Teie enda arvamus?

Et kas ta peaks seal olema? Ma ei oskagi, see on nagu (paus) Ma ei mäleta väga täpselt, miks seda seal praegusel hetkel ei ole, ma tõesti jään praegu selle vastuse võlgu. Ta võiks seal olla, aga ma ei arva, et ta peaks seal olema, mida ta siis nii väga annab? Või kellele ta midagi annab. Ma ei tea kuidas see näiteks, et lapsevanem teab, et on doktori kraad, sellel õpetajal, siis järelikult ikkagi oskab hästi õpetada.

Ega see mõte on väga hea. Ta on meil seal kunagi kindlasti olnud, haridustase ja kvalifikatsioon. Ja mõnedel puhkudel, näiteks juhtkond, kontaktide all on juhtkonna osa veel rohkem lahti kirjutatud, isiklik informatsioon ja hariduskäik, peaaegu nagu CV on kontaktide alt leitav. Aga selles üldises nimekirjas, seda jah, ei ole praegu.

Mida te arvate sellest, et kooli veebilehel oleks avalikustatud kooli tegevusega seotud aruanded (nt sisehindamise- ja riikliku järelevalve tulemused);

jah, vaat mina ei oskagi öelda, kas need aktid ja ilmselt see on avalik informatsioon. Ma ise ei pea end nii tugevaks seadustes.

Järelevalve aktid on avalikustatud maavalitsuse veebilehel

et siis viited nendele aktidele

ja sisehindamine, mis toimub iga kolme aasta järel

siis nende tulemused ja kokkuvõtted jah.

Et kooli veebilehel oleks kajastatud ka kooli tegevuse kokkuvõtted.

See ei ole paha mõte. Ma ei ole selle peale nagu ise tulnud, aga ei ole ka kuskil mujal seda mõtet nagu välja käidud.

Aga kooli eelarvega seonduv info?

See informatsioon, ma millegi pärast mõtlen, kas ta ikka peab rippuma internetis. Eelarve, kas ta ikka peaks seal rippuma. Ma pigem arvan, et mitte. Eelarve ja selle täitmine, et oi meil on kõik hästi või et meil raha ei ole.

Et oleks näha kui palju omavalitsus haridusse panustab, kui palju läheb õppetegevuseks, palju personalikuludeks.

Ma ei tea, millist eesmärki see täidab.

Informatiivset.

Jah, informatiivne. Aga võib-olla tõesti peab olema, võib olla see seal üleval ka, eks ta näitab jah. Eks ta midagi ikka näitab. Kuidas koolil läheb.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatoos seoses veebilehe haldamisega.

Üks probleem on ikkagi see informatsiooni liikumine siis minu kui veebi haldajani. Et see nagu on üks probleemne küsimus, et seda informatsiooni tekib, iga hetk, koguaeg tekib ja selle, no ütleme informatsiooni kättesaamine, see nõuab väga palju aega ka, teisest küljest. See nõuab väga palju aega ja tegemist, lisaks selle veebilehe tegemisele on mul ka muud ülesanded, ma pean pidevalt ennast jagama nende ülesannete vahel, et see informatsiooni jõudmine on, ma arvan, et see on üks probleem, millega tasub tegeleda ja millega me oleme kogu aeg tegelenud ka. Ja ma arvan, et see ka ei kao kuhugi eriti.

Mis te arvate kas oleks abiks mingi juhend, kuidas info liigub ja kellelt?

Võib-olla küll see juhend, et see oleks kättesaadav, on kirjas ja inimesed seda teavad sellisel kombel ja moel. Jah, ma arvan, et sellest oleks kasu küll. Ma arvan, et see võiks kasu tuua. Ja

siis ta hõlmaks nagu laiemalt seda informatsiooni, noh ütleme siis kogu informatsiooni, mitte ainult üritusi või seda, kui siin midagi tehakse, et see saaks kajastatud, vaid et kui midagi tõesti muutub. Mõne koha pealt on meil see infoliikumine väga hea, mõne koha pealt ei liigu ta nii kiiresti. Need nimekirjad on üks näide, mis ma nimetasin siin liigub hästi see info ja üritused ka, peab üsna rahul olema.

Aga info uuendamine?

Info uuendamine, jah kui kuskil toimub. Aa, näiteks mida peab veel ütlema, hoolekogu protokollid ja hoolekogu tegevus jõuab ka väga kiiresti veebilehele. No ütleme minuni siia, kui protokoll tuleb, siis see saab ka hästi kähku üles ja seal on asi väga ajakohane pidevalt.

Aga seal ongi jälle see, et inimesed, kes hoolekogus on, kes seda informatsiooni tekitavad, siis nemad hoolitsevad väga selle eest, et ta jõuaks minuni.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

No ikka on oluline ilmselt, sest et see on see, mis paistab ka nendele, kes siin ümber maja ei käi eriti palju. See on kindlasti oluline selle veebilehe olemasolu ja tema ütleme siis mõju. See on võib-olla isegi suurem kui arvata oskaks. See loob, see on nagu visiitkaart, Et selle värvid, kujundus, see mulje, mis koolist on, see on oluline veebis, et ta oleks olemas ja nähtav.

Pigem ongi probleem, et ei osata arvata kui oluline see on ja veebileht kipub kooli kogu muu tegevuse kõrval jääma märkamatuks.

Jah, aga mina tegijana, noh seda tean, et see on oluline ja see informatsioon, mis seal üleval on, see peab vastama igasugustele nõuetele.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondvalt Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Võib-olla just ikkagi seda, et see seadusandlik pool võib-olla, mida ja kuidas, ka mina kui info haldaja ja vahendaja peaksin, millest ma peaksin lähtuma. Et see õiguslik pool ja määrused ning igasugused ettekirjutused. Et mul on see informatsioon olemas ja probleeme nagu justkui ei ole, aga kui minna nüüd niimoodi asjadeni, nagu te siin küsisite, eelarve, kas see peaks olema, ma ei oska sellele vastata. See võib-olla ongi see küsimus, kus oleks vaja täiendada ennast.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 8 Intervjuu (I5)

Olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse tudeng ning kirjutan lõputööd teemal Põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel. Uurimuse koostamiseks salvestan meie vestluse ning pärast lõputöö kaitsmist kustutan salvestuse. Töös jäävad Teie ja kooli andmed anonüümseks.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

No minu töö on tegelikult huvijuht olla. Ja minu selle töö üks osa on nagu ka siis selle minu tööga seotud andmete, mitte andmete, vaid nagu info panemine siis veebilehele ülesse, mis puudutab õpilaste, ma ei tea, huviringe ja mingeid sündmusi ja selliseid asju.

Kui pikka aega Te juba tegelete selle veebilehe haldusega?

Põhimõtteliselt niikaua, kui ma siin töötanud olen, niikaua ma olen seda natukene niipalju teinud, kui see minu pädevuses on nagu.

No umbes aastates?

Neljas aasta olen ma siin tööl.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Minul võtab väga vähe, sest ma tõesti, ma ei ole nagu ise selle, mina ei ole infotöötaja. Selles mõttes, et pigem meil on siin üks mees, kes nagu on see haldur rohkem, kes nagu seda sisulist poolt nagu teeb ja muudab ja niimoodi.

Kas tehnilist osa?

Jah seda tehnilist osa. Ja siis on veel üks tehniline sekretär koolis, kes tegeleb igasuguse paljundamisega ja tema paneb ka sinna infot. Me kolmekesi paneme.

Kolmekesi on siis huvijuht, infotöötaja...

Jah, see no selles mõttes, et info see sekretär, tehniline sekretär ja siis see, kes seda süsteemi nagu haldab, kui vaja, siis osad inimesed saadavad talle infot ja tema on ka pannud ülesse.

Kas oli ka eelkäija, kellelt saada kogemusi või juhendamist?

Ei ole, põhimõtteliselt eelkäijaga mul ei olnud sellist sidet, et oleks keegi mulle midagi edasi andnud. Lihtsalt see tehniline haldaja, tema näitas mulle, kuhu panna, kuidas teha ja kõik.

Selle juhendamisega, mida tema näitas olete rahul või tunnete täiendavat vajadust koolituse osas?

Mulle tundub, et see on suht selline. Ei, ma ei tunne suurt vajadust. Aga see on, jah, suht piiratud ja on lihtsaks tehtud niimoodi, et saab panna nagu, et mina panen oma tekstid ja pildid ja siis valin rubriigi, kuhu ma tahan panna, et see on suht lihtne. Aga kui ma tahaksin nagu rohkem, noh ma ei tea, jah see pole nagu minu teema, et ma nüüd panen, muudan kujundust, see on nagu mingi hull keeruline.

Aga kui Te leiate, et seda kujundust oleks vaja muuta? Kas saate infospetsialistile öelda, et ta muudaks kujundust?

See kujunduse asi on meil olnud läbi aegade kõige suurem probleem, et seda ei ole üldse nii lihtne teha, siis tuleb kogu see sisu kuidagi seal ümber struktureerida ja teha. Ma kunagi tahtsin, meil oli teema, et võiks nagu kujundust muuta, aga see, kes siis tehniliselt tegeleb, tema nagu arvas, et see ei ole õige aeg ja et see on liiga mahukas ja mina sellega ei saa tegeleda. Mul puuduvad ka need pädevused.

Mida te olete erialana õppinud?

Minu eriala on sotsiaaltöö.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Meil on nii, et esilehel on kontaktandmed, direktor ja kes on kõige, noh kooli juhtkond, siis on nagu rubriigid on õppetöö, siis ma ei tea, huvitavat õpilasele, tunniplaan, dokumendid, mis on avalikud dokumendid, siis iga rubriigi all on oma alateemad. Sellest aastast, kuna meil on uus kool, siis meil on seal ümber tehtud, mõnes mõttes võib-olla hästi, näiteks tunniplaan on väga hea praegu. Sa võtad tunniplaani, ongi nagu õppetöö tunniplaan ja sa saad vaadata kohe nagu päeva järgi või õpetaja järgi või klassiruumi järgi, et parasjagu kus tund on või ei ole tundi.

Siis fotogalerii on ju meil on nagu, jah, kõik selline üldine info. Minu arust selline väga, noh ütleme näiteks selline info, et ülehomme on kuskil noorte konverents, et noored pigem vaatavad *Facebookist* või me käime neile nagu rääkimas, kutsumas ja teavitamas, noh mina siis. Sellist, noh nii lühikest infot, nii lühikese tähtajaga nagu ei ole mõtet veebilehele panna.

Teil on koolil *Facebooki* lehekülg?

Jah

Selline üritustega seotud info läheb siis pigem *Facebooki* leheküljele?

Jah pigem levitame nagu *Facebookis* ja siis sinna veebilehele jäävad püsivamad asjad või siis suuremad üritused, ütleme näiteks kooli suur sünnipäev või kooli traditsioonilised üritused. Ja siis saavutused, mis on tehtud, need nagu jäävad sinna alles ka.

Missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev info peamiselt suunatud?

Ma arvan, esiteks näiteks lapsevanemad, kindlasti ja ka õpilased, noh just näiteks see tunniplaan ja siis mingid, noh kodukord ja loovtöö juhend ja sellised asjad on kodulehel olemas. Ja ka õpetajad.

Oma töötajatele ka?

Jah.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Meil käib see asi tihti nii, et kas minule kirjutab mõni õpetaja, et vot lisa sinna, pane ülesse, et mul on selline info või siis kirjutab ta tehnilisele sekretärile ja siis tema paneb ülesse. Ja siis meil on alati, kui meil on midagi hästi, saavutused, siis meile saadetakse, meil on õpetajate e-maili list, sinna saadetakse infot. Meie selle nädala saavutused need, need ja siis tehniline sekretär juba teab, et ta need paneb ülesse. Üldiselt nagu niimoodi ja kui on mingid suuremad asjad, siis juhtkond otsustab, teeme nii ja paneme kodulehele ülesse.

Suuremad dokumendid nagu põhimääruse, arengukava, need paneb siis juhtkond?

Ei juhtkond edastab nagu sellele, kes siis paneb, et sellele tehnilisele sekretärile.

Kas informatsioon laekub teile või peate seda taotlema?

Pigem nagu ise tuleb, see veebileht on meil selline, ma ütlen minu arvates nagu püsivam. Kõik, mis sinna tuleb, et see ei ole nagu selline info, et ma peaksin seda kogu aeg kustutama ja jälle nagu maha võtma. Mõnikord muidugi tuleb maha võtta, aga uus info tuleb peale ja vanad asjad jäävad nagu arhiivi. Ja et pigem on niimoodi, et siis õpetajad ise, see info tuleb läbi listi või niimoodi, siis me juba teame, mida sinna panna.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Kas läbi veebilehe?

Jah.

Mina vahendangi õpilastele, noh näiteks, et projektikonkurss või mingid sellised suuremad ja huvitavamad asjad, neid ma panen sinna huvitavat õpilasele rubriiki ja kooli suured sündmused ja pildid, fotod ka muidugi. Fotodega olen ma kõige rohkem tegelenud.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Ja, midagi kindlasti on, mul on niipalju asju, et ma unustan ära. Ausõna.

Kui ei ole infot pannud, siis pigem, et unustasite, kui et mingil põhimõttel ei pane?

Ei, mul nii ei ole olnud. No selles mõttes, et huvijuhile ikka saadetakse palju sellist infot ka, mis nagu mujal toimub ja kõik tahavad ennast reklaamida. Aga loomulikult ma ei pane mingit, keegi korraldab mingit laagrit kuskil, on ju, et ma ei pane seda veebilehele esilehele. Et nagu selles mõttes ikka valime, kuhu see sobib ja kuidas üldse sobib. Ma ütlen, et õpilastele on parem pigem käia nagu rääkimas, kui läbi veebilehe ja läbi sotsiaalmeedia. Veebilehte nemad niimoodi, ma arvan, et nad kasutavadki siis, kui nad tahavad põhikooli lõpus valida omale kooli, et siis nad vaatavad teiste koolide lehekülgi ja seda mis seal on. Jooksvalt, nagu igapäevaselt, kasutavad nad võib-olla tunniplaani ja noh, sest ma nagu jah, ei kuule, et nad räägiks omavahel... Kui ma kuulen, kuidas nad räägivad, kust nad infot saavad, siis nad ei räägi, et kodulehelt vaatasin.

Kas see aeg, mis Teie olete siin töötanud on ürituste kajastamine *Facebookis* olnud, ei ole nagu sellist varianti, et üritustest mis on tulemas ja mis olnud, oleks veebilehel?

Ma ütlen, et ma ei ole selle veebilehe osas, mul ei ole väga, ma ei ole nii järjepidev olnud. Ma ei ole leidnud, et see on minu esimene kanal või, et seal on, aga seal ei ole kõike. Seal on nagu sellised, ma ütleksin tähtsamad asjad ja näiteks, mis on vilistlastega seotud üritused või sellised asjad.

Aga kui Te leiate, et infot veebilehele ei pane kas otsustate ise või on kellegi korraldusel või peate kellegagi nõu?

Ma ise otsustan nende asjade üle, mis on nagu minu, millega ma ise tegeleda jõuan või ei jõua, et ma tean või arvan, et see võiks olla kasulik ja hea. Mul on see, mulle ei ole nagu öeldud, et ma pean nagu kõike niimoodi läbi rääkima. Mul on, ma arvan, et mul on selles suhtes hea koostöö juhtkonnaga, et meil on enam vähem ühesugune arusaamine asjast, nad usaldavad niimoodi. Aga noh, kui oleks mingi suurem ja tähtsam asi, mida arutada, siis me räägime läbi, et kas panna või mitte. Et näiteks kui kool vahetas nime siis meil oli *Facebookis* vana kooli leht ja see on ju nii suur ja palju inimesi oli selles, et no mis siis saab, kes sellega nüüd edasi tegeleb. Selle me küll rääkisime läbi, et seda nagu ära ei kustuta, aga suuname teisele lehele.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Kooliväliseid?

Jah, mingeid õigusakte või?

(Paus) Ma ei ole nii teadlik nendest õigusaktidest, võib-olla mis nagu on. Ma võib-olla järgin alateadlikult neid.

Mitte et oleks näpuga järke ajanud avaliku teabe seadusest või isikuandmete kaitse seadusest?

Selles mõttes, et isikuandmed jah, muidugi ei ole kättesaadavad, on ju. Kunagi, kui ma tulin, mina ise ei pannud neid sinna lehele, aga ma mäletan, et meil oli teine koduleht enne ja siis ma tahtsin vaadata klassi nimekirjast laste nimesid, vaatasin 7 a ja vaatan, kõik nimed tulevad ette, valid ükskõik missuguse klassi, aga praegu nii teha ei saa. Et selles mõttes, et ikkagi me järgime neid seadusi. Aga mina ise ei pea nagu selles osas järke, et minul ei ole selliseid andmeid, sellist infot nagu delikaatsete isikuandmetega ma ei tegele niiviisi.

Aga otsus õpilaste nimekirjade avaldamise kohta, see oli varem?

Ma arvan, et kooli juhtkond ikkagi või direktor.

Kas teie koolis olemas mingi koolisisene juhend või suuline kokkulepe veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Ma mingit paberit küll ei ole näinud või ei tea. Seda peaks nagu, noh mina ei ole esmane vastutaja ja ma arvan, et sellepärast ma ei tea. Võib-olla see on, aga mulle pigem tundub, et võib-olla meil ei olegi sellist kirjalikku paberit.

Pigem on see siis suuline, Teil on juhtkonnaga kokkulepe?

Ja-ja. Meil on olnud arusaamatusi ka, mingeid väikesi arusaamatusi, kes selle info paneb siis ülesse. Tegelikult ei saa mina aru, kas mina pean sellega tegelema või teeb seda tehniline sekretär.

Ma just mõtlesingi, et see võib ju tekkida, kui on palju erinevaid kanaleid, kes panevad infot.

Põhiliselt paneme meie kaks praegu.

Aga kas teil kahel on omavahel ka jaotus, kes mida veebilehele paneb?

Põhimõtteliselt me oleme jah niimoodi, ma arvan, et me .. ma arvan küll, sest minule lihtsalt tuleb selline info ja siis mina tegelen nagu selle valdkonnaga rohkem, et kui minu kolleeg.

Aga juhtkonnalt saadava info paneb pigem tehniline sekretär?

Ma arvan küll, jah.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Nii nagu ma ütlesin, et me ei pane nagu neid klasside nimekirju, meil ei saa kätte neid nimesid. Rohkem kui kontaktid ja telefoninumbrid kooli juhtkonnal ja siis minul on muidu isiklik mobiilnumber pandud, aga ma ei tea, kas see läheb selle teema alla, ma ise lubasin seda, need on nagu küsitud. Minul ei ole kabinetis telefoninumbrit. Vot ja siis õpetajate e-mailid - ma ei ole nüüd otsinud, ma ei tea, kas need on olemas seal.

Aga õpilaste kohta, ei ole küll nimekirju, aga samas õpilaste nimed veebilehelt ikkagi läbi käivad?

No siis kui nad näiteks saavutavad mingitel olümpiaadidel tulemusi ja siis pannakse näiteks 9 b klassist see ja see nimi, on ju.

Nii et selle vastu ei ole õpilased olnud?

Ei ole, jah.

Ja piltide avaldamine, kas see on teil kuidagi reguleeritud?

Me tegelikult ei ole sellele, mulle tundub, et probleemi ei ole veel nagu tekkinud, et inimesed nagu. On inimesi, kes teavad ja ütlevad et mina ei taha, et sa mind pildistad, nad ei taha, et ma panen ülesse, mõned õpetajad näiteks.

Nad tulevad ise ütlema?

Ja ma täitsa tean, siis on õpilasi, ma olen näinud küll õpilasi, kes ei taha pildile jääda, nad kohe otsivad endale koha, et nad jääks pildilt välja. Sest et, jah, kui ma põhimõtteliselt pildistan mingeid üritusi, siis nad ju, siis neid ma olen ülesse pannud. Aga ma ei ole niimoodi sellele eraldi tähelepanu pööranud, ma olen öelnud, et neid pilte saab näha sealt ja sealt.

Aga eraldi blanketti või loa küsimist ei ole tehtud lastevanematelt, kas võib teie lapse pilti või nime avalikustada?

Ei ole. Mul ei tule küll ette.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid? *paus*

Mul ei tule praegu. Paus

Keegi on öelnud, et tema pilt veebilehelt maha võtta või midagi taolist? Paus

No selliseid juhtumeid, et kellegi nimi kirjutatakse valesti, et palun parandage ära või kellegi nimi jääb kuskilt välja, selliseid asju ikka on juhtunud. Ja aga pildid. On olnud vist, et mulle on öeldud, et ära pane seda et, ma ei taha pildile jääda, et siis need inimesed on ise öelnud. Aga mingeid pahandusi ei ole olnud.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

No õpetajad on sellised tublid, nemad oma info saadavad nagu edasi kui on sellist infot, mida on vaja avaldada veebilehel. Saadavad suht kindlalt edasi, mul ei ole sellist probleemi olnud.

Mil määral võib teabe avaldamisel takistuseks olla näiteks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas?

No ikka on vahel võib-olla mõni tahab, et sa paned kohe sinna, pane info üles, on ju, aga siis sa hakkad nagu... Tema võib-olla mõtleb et, no ütleme õpetaja korraldab midagi või noh või näiteks kui meil olid siin jõulukaardid, meile saadeti e-kaardid, et pane nad sinna üles nagu. Siis esiteks mulle tundus, et mina ei peaks seda tegema, sest see ei ole minu leht või minu rubriik, on ju, ja siis teiseks ma mõtlesin nagu et minu arust sinna isegi ei saa panna, et kuidas ma nagu panen. Et kellelgi tuleb suurepärane mõte, et tee nii, pane sinna üles asjad, aga see ei pruugi nagu olla nii lihtne, et sa paned kohe sinna esilehele niimoodi pauh ülesse.

Jah, et siis tekib probleem, et kuhu see üldse paigutada.

Jah, et selliseid asju minu arust peab ikka direktoriga läbi rääkima, jah.

Aga takistuseks kas võib olla näiteks veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus?

No mina toimetan nagu hästi kindlates piirides, noh siis minul ei ole raske. Aga iseenesest kui ma tahaksin nagu midagi rohkemat, on ju. Ega ma ei saa nagu päris hästi aru, kuidas see muu asi seal toimub. Mulle tundub, et see on täiesti õpitav, aga lihtsalt, et selleks võiks jah, keegi natuke koolitada, et teaks rohkem. Aga minu vajadustele mu teadmised praegu vastavad. Ma olen selline, et mulle meeldiks küll nagu iseenesest rohkem osata.

IT-teenus on teil kohapeal, et saate kohe pöörduda või on tsentraliseeritud?

See IT-mees on meil siin nii väikse koormusega, et ta siis vahepeal käib ja siis on võimalik temaga kokku saada, kui sa tead, mis päeval ta tuleb.

Et mingil määral võib see siis osutada ka takistuseks, kui on vaja näiteks midagi kiiresti muuta?

Jah võib küll.

Aga andmete sisestamise ajamahukus?

Tegelikult käib suht lihtsalt, õnneks minu jaoks. Kui sisse saad logida ja kõik töötab ilusti, siis saab ilusti ära teha. Oleneb nagu, mõnikord kui sa mingit tabelit või mingit sellist asja hakkad üles panema, siis võib olla keeruline. Ma olen olnud hädas ka, et ma ei oska päris... tahan ühte moodi, aga see tabel ei tule nii välja, nagu mina tahan, eks ju. Aga siis ma leian mingi muu lahenduse.

Internetiühenduse kvaliteet?

Praegu on hea.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

Ma arvan, et ta on informatiivne, aga võib-olla mitte atraktiivne (*naer*).

Aga mida peate seal tugevusteks?

Noh, ma ütlen, just see tunniplaan on meil sel aastal väga hea. See, et ta on väga hea jälgida kõigil, et kui sul on vaja kedagi, sul on vaja teada, millal selle klassi tunnid lõppevad või kus nad on parasjagu, siis sealt leiab ilusti üles. See on nagu hästi, kõigile meeldib. Ja mis meie tugevus veel on, meil on see, pildigalerii on ka juba vana lehega seotud, väga palju pilte, mis on juba ammustest aegadest, et sa lähed sinna galeriisse ja siis saad vaadata, mis varem on olnud. Ei teagi, mis veel hea on, kõik dokumendid on kättesaadavad, oluline info on olemas.

Aga kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Ma arvan, et ikka on, noh ma arvan, et saab ikka paremini. Et võib-olla mingid asjad on, mis jäävad kahesilmavahele ja ei ole üles pandud. Näiteks minul on nii palju üritusi ja siis vahel ma mõtlen, et võib-olla oleksin pidanud panema selle üles, aga ma ei pannud õigel ajal ja siis nagu jääbki panemata ja siis ei jää seda jälge maha.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega, ja proovisin avada linki õppenõukogu koosolekud, kuid seal puudus info. Mis põhjusel see on avaldamata?

Ma pean uurima, ma ei tea. Aga vot see on jah, sellist viga võib ka olla kodulehel. Mulle on öeldud ka, et näiteks mõnikord, ükskord oli midagi, mis ei avanenud ja siis ma parandasin ära, aga ma ise ei teadnud, et see ei avane.

Võib-olla te kõigele ei oska vastata, aga millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala, kas te peate seda vajalikuks, kas see võiks olla veebilehel või mitte.

Ma arvan, et meil pole lihtsalt sellist ühist kokkulepet selles osas.

Mitte et see oleks põhimõtteliselt avaldamata?

Jah, et kas seda teha ja kas me vajame, kas me tahame, et see oleks nähtav.

Lapsevanematele oleks see ehk huvitav info, et õpetajatel on ju ka kvalifikatsiooninõuded, siis oleks hea teada.

Hea mõte.

Aga aruanded - sisehindamise aruanne või riikliku järelevalve tulemused

Jällegi mina ei tea, ma arvan, et meil ei ole direktor nagu võib-olla otsustanud.

Sisehindamise aruandest tuleb välja ka see, millega kool tegeleb ja tegevuse tulemused, see oleks laiemale avalikkusele huvitav teave. Kooli eelarvega seonduv info?

Ma ei oska selle kohta midagi öelda. Ma ei ole ühelgi veebilehel näinud kellegi eelarvet.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

Ma arvan, et ongi see, et me nagu ei arenda seda niipalju kui võiks, et võiks nagu rohkem tegeleda. Inimesed, kes sellega tegelevad, kokku saada ja siis ka mõelda nagu mismoodi edasi ja need piirid või ülesanded paika panna. Eriti, kui ma siin räägin, siis ma mõtlen, et me ei ole seda teinud ja ilmselt siis ta ongi nii juhuslik nagu praegu toimib. Võiks olla nagu parem ja süsteemsem.

Võib-olla mingi koolisisene juhend oleks päris abiks?

Jah-jah

Võib-olla veel midagi?

See oli nii üldine, seal oli nagu palju asju, mis nagu, midagi konkreetset ei oska välja tuua. Praegu on nagu jah, et tegelikult meil ei ole ühist visiooni võib-olla, et meil on nagu mingi sihuke süsteem, mis toimib, aga meil ei ole nagu selline pilt, et kuidas me tegelikult tahaksime.

Pigem, see leht on kunagi tehtud ja nendes raamides ta püsib?

Jah, jah.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli läbi veebilehe haldamise kooli näo loomisel?

Oih, (paus) No, mina ei pea, ma ei tea, ma ei pea oma rolli suureks selles osas, et ma räägin kujundusest ja sellest, mis seal kõik olema peaks, siis mina ei ole selle nagu arendaja. Ma ei tunne nii, et see on minu roll. Ma arvan, et selline arendustöö on kõige olulisem veebilehe juures.

Aga samas see igapäevane info?

No, (paus) mu roll on, ma arvan oluline, aga ma ise ei pööra sellele nii palju tähelepanu.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös või kui palju on ise otsustamise võimalusi?

Oh kui raske. Mul ei ole nagu, korralduste täitmist siin küll väga ette ei tule, pigem ongi ikka ise otsustamine.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondult Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Milliste oskuste?

Jah, seoses veebilehe haldamisega.

No ei, mulle meeldiks üldse, kõike tahaks teada, mul oleks hea meel kui üldse midagi nagu teada saaks, nagu rohkem.

Et tehnilist poolt kui ka sisu osas?

Jah mul oleks vaja ja mul oleks hea meel, kui saaks nagu, ma ei oska nagu, ma enne ütlesin ka, et tahaks nagu rohkem sellest süsteemist ja haldamisest teada, mitte ainult sellest, kuidas ma oma rubriiki täiendan, aga et ma saaks üldse aru, mis seal toimub ja kuidas, mul oleks nii hea meel.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 9 Intervjuu (I6)

Nagu ma juba tutvustasin, siis intervjuu ma salvestan ning pärast lõputöö kaitsmist kustutan salvestuse. Töös jäävad Teie ja kooli andmed anonüümseks. Minu töö teema on Põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel.

Selge.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Kui mina siia tulin IT administraatoriks, siis oli kohe selline nõue, et oleks vaja tegeleda ka info ülespanekuga ja kõiksuguste ürituste, meedia üleslaadimisega kodulehele, lisaks muudele töökohustustele.

Kui pikka aega olete tegutsenud veebilehe haldajana?

Hetkel olen ma siin pisut üle aasta töötanud.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Päris tihti on, pea igapäevaselt on vaja midagi muuta seal, mõni inimene vahest saadab kirja või tekib mingi kaebus, et infot on kuskil vähe või et on mõni info vananenud, vajaks muutmist. Vähemalt ülepäeviti või peaaegu igapäevaselt tuleks midagi muuta seal. Muidugi kord kuus on tavaliselt mingisugused üritused, kus on vaja pilte üles laadida näiteks kodulehele.

Kas oli ka eelkäija, kellelt saada kogemusi või mingeid juhiseid?

Eelkäijaks oli minu kunagine arvutiõpetaja. Ma käisin ise ka siin koolis, mõned aastad tagasi. Ja kui ma siia tööle tulin, siis põhimõtteliselt päev enne ta tutvustas mulle erinevaid asju, mis ma tegema peaks, mida ma jälgima peaks ja umbes 15 minutiga tegi selle veebilehe selgeks. Et kus mida muuta saab ja mida vaja teha on.

Mida te olete erialana õppinud?

Olen õppinud Tartu Kutsehariduskeskuses eriala arvutid ja arvutivõrgud.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Me oleme koolis õppinud, kuidas seadistada veebilehte üles, aga nii õelda haldust, et seda nüüd reaalselt igapäevast kasutust, seda küll ei ole koolis õpetatud.

Aga mingit täiendavat koolitust?

Ei

Millest puudust olete tundnud koolituse või juhendamise osas?

Kuna iga veebikeskkond on üpris erinev, siis on raske öelda. Aga antud lehe puhul ta on tehtud tavakasutajale võimalikult lihtsaks, aga samas vahest IT haridusega inimene võib pisut hätta jääda kui sa tahad midagi muuta seal, et lahendus on hoopis lihtsam, kui sa arvad. Tahaks midagi juba hakata koodis muutma, aga tegelikult saab täiesti graafilises liideses kõik ära muuta.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Piltide puhul üldiselt meil ei ole kaebusi tulnud ja need pildid, mis me üritusel teeme, paneme sinna üles. Vahest kui ma neid pilte sorteerin, siis ma jätan sellised pildid panemata, kus on (*paus*) ma ei oskagi vastata.

Vahest tuleb mõni ebasobiv pilt kus mõnel lapsel on kuskil naba paljas või mis iganes, et tunnen moraalselt selline pilt ei sobiks sinna koduleheküljele. Aga rohkemat ma ei oskagi.

Aga mis sihtgruppidele teie veebilehel olev teave on suunatud.

Sihtgrupp on enamasti lapsevanemad, kelle lapsed siin koolis käivad. Et neile info kooli kohta, ürituste kohta, õpilaste saavutuste kohta ja loomulikult ka õpilastele endale, et nad näeksid ka, siis oma tunniplaani või üritusi või tulemusi. Aga põhigrupp oleks ikkagi lapsevanemad ilmselt.

Aga kas kasutavad ka õpetajad?

Kooli kodulehte õpetajad üldiselt ei kasuta.

Et nende info liigub...

Neil on esmaspäeviti infominutid.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Kuna meil on koolisisene e-mail, siis kõik info üldiselt liigub e-maili teel. Kui keegi päeva peale midagi tahab lisada või avastab kuskil mõne vea, siis saadetakse mulle kiri postkasti, mida ma pea iga tunni tagant jälgin. Enamasti infot edastab minule õppealajuhataja, just ürituste kohta infot või mingisugused tulemused, aga teisena päris palju edastab kooli huvijuht, mõnikord siis just seda meediat, üritustest mingisugused pildid või siis tulevased, mingisugused üritused, mis ees on.

Aga kas õpilastelt või õpilasesinduselt tuleb ka mingit infot?

Üldiselt kui õpilastelt on mingit infot, siis ta on õppealajuhataja käest läbi käinud ja minuni jõuab ikkagi ainult õppealajuhatajalt.

Kas info, mida te kajastate veebilehel, laekub teile või peate seda ka ise taotlema?

Mina siiski ainult panen sinna informatsiooni või muudan, aga päris tihti on kooli sekretär see, kes lihtsalt loebki aeg-ajalt kooli lehekülge läbi päevaselt, kas seal leidub mõni kirjaviga või on mingid puudujäägid ja siis tuleb ka tema poolt märkusi juurde.

Aga kui on aegunud info, siis seda pigem jälgib sekretär?

Jah sekretär ja tema taotleb informatsiooni õppealajuhatajalt.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Meil on pealehel selline ääris, kuhu lisatakse tulevased sündmused või üldse vajalikud teated, näiteks nüüd on asja teated 1. klassi astujatele, et nad saaksid hakata avaldusi tooma. Siis kord nädalas vähemalt olen ma lisanud õpilaste saavutuste alla midagi, kui nad käivad olümpiaadidel või mingisugused spordiüritused. Kord kuus ürituste pildid, kord nädalas ilmselt kooli kokk lisab sinna oma menüü, selle teeb tema eraldi, tema mulle menüüd ei edastata, tal on eraldi kasutaja selle jaoks, eraldi õigustega.

Aga õppetöö osas on ka midagi?

Õppetöö, üldiselt on õppetöö eeskirjad ja dokumendid üleval seal.

Kas tunniplaani on ka selline, et ei muutu?

Ei muutu, jah.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Mõnikord on niiviisi juhtunud, et keegi saadab mulle infot reede õhtul. Ja siis üldiselt ma nädalavahetusel töölaseid meile ei vaata. Ja siis olen esmaspäeval avastanud, et selle asjaga on päris kiire olnud. Et oleks pidanud ikkagi üles panema. Või siis päris tihti on nii, et kui kool läheb vaheajale, siis kooli pealehel kooli pilt muutub ja on seal suur teade, et koolis on vaheaeg, siis mõnikord on nii juhtunud, et uus veerand on juba paar päeva käinud, kui märkad, et koolil on ikka veel vaheaja silt.

Aga on ka sellist informatsiooni, mida Te põhimõtteliselt veebilehele üles ei pane?

Seda otsustavad ikkagi sekretär või õppealajuhataja. See info, mis minuni jõuab, selle ma panen, see on nagu käsk kuskilt ülevalt minule, mina ise ei otsusta seda.

Veebilehele infot panetegi ainult Teie, teistel kasutajaõigusi ei ole?

Kasutajaõigused on olemas kokal, kes lisab menüüd, on õigused olemas ka sekretäril, kuigi üldiselt, tal on igatahes kasutaja olemas, kuigi ma ei ole märganud, et ta midagi muudab sinna.

Võib-olla kui mind pole kätte saada, siis ta vahetab ise mõned kirjavead välja, kuigi ma ei tea kui suured on tema kasutamisoskused seal. Siis on olemas ka huvijuhil.

Kas huvijuht lisab ka midagi sinna?

Huvijuht armastab neid blogipostitusi teha, neid teateid sinna lehe peale ja äärisesse, tulevastest sündmustest.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel. Rääkiste, et valikuid ei teegi, kuid kas olete kursis õigusaktidega või sellega, mis peaks olema kooli veebilehel?

Kuna ma olen nii vähe töötanud, mul väga suurt tööalast kogemust ei ole ja hetkel ma töötan ka nii öelda käskude järgi, ma usaldan, et see info, mis mul kästakse üles panna, on ikkagi targemate ja kõrgemate inimeste poolt läbi töötatud, siis ma tõesti ei ole kursis nendega.

Kas veebilehe struktuur oli ka enne paigas, et seda ei ole Te muutnud?

Selle aastaga on erinevaid alamlehti sinna juurde tulnud, aga üldine struktuur on ikkagi, jah, vana.

Aga nende alamlehtede lisamise otsustasite ise, kuidas kujundus teha või arutate seda kusagil enne läbi?

Oluline on siiski info, mis sinna jõuab, kujundus ja tehniline pool jääb ikkagi minu otsustada.

Kas teie koolis on koolisisesele olemas mingi juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Ma ei teagi, kuidas see paika on saanud, aga üldiselt kõik kooli peal teavad, et kui on vaja mingisugust infot panna, siis olen just mina selleks või siis esmaspäevastel infominutitel keegi teatab mulle midagi.

Aga Teil on siis täpsemalt ametijuhendis kirjas või ei ole seda reguleeritud üldse?

Ametijuhendis seda kirjas, et ee-ee?

Näiteks mis informatsiooni või mis tähtjaks veebilehele panna?

Ei selliseid asju ei ole.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Üldine informatsioon, mis mul üles tuleb panna ei sisalda väga kellegi isikuandmeid. Sest et üldiselt ongi informatsioon hästi üksluine, kas mõnest üritusest, mis on tulemas. Õpilaste tulemustest lähevad ainult õpilaste nimi ja nende koht. Üldiselt isikuandmeid me ei riputa infona üles kodulehele.

Ja kajastatakse pigem positiivseid sündmusi?

Jah

Aga õpilaste nimekirjade avaldamine, kuidas see Teil reguleeritud on?

Kui õpilased tulevad kooli, siis klasside nimekirjas on nende nimed kooli kodulehel olemas.

Aga kas selleks on ka luba küsitud või on avaldusel kirjas?

Seda peaks sekretär teadma, aga ma eeldan, et siiski kuskil avalduse peal on see kirjas.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud?

Ilmselt mitte, sellepärast, et mina ikkagi täidan kellegi ülema korraldusi. Ja lisan lihtsalt infot.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid? (Paus)

Meil ei ole info avaldamisega olnud konkreetseid juhtumeid, aga meil on mitmeid kaebusi tulnud, et mõne asja kohta näiteks puudub info.

Aga mis teemal siis see infovajadus on olnud?

Hiljuti oli probleem, teisest poolaastast ei olnud saanud ülesse õpetajate konsultatsioonide aegu. Või nende kontaktandmeid ehk kooli e-maile, et nendega ühendust võtta.

Sain ma õigesti aru, et kui taotlus tuleb, siis laekub see õppealajuhatajale ja tema lahendab selle ära ning saadab Teile korralduse täitmiseks, et panna näiteks konsultatsiooniajad veebilehele?

Just.

Aga seoses piltide avaldamisega, et kellelegi pole näiteks pilt meeldinud?

Selliseid kaebusi meil ei ole tulnud.

Nii et pigem just see, et on jäänud osa infot panemata.

Jah.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Meil oli haige, huvijuht. Ja tulemas oli mingisugune joonistamiskonkurss ja kui see info lõpuks kodulehele sai, siis oli selle esitamiseks jäänud ainult päev või kaks, nii et ilmselt päris paljud tööd jäid esitamata või tekkis palju küsimusi sellega.

Mis Te arvate, mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks näiteks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas? Et ei olegi läbi arutatud, mis veebilehel peaks olema?

Üldiselt sellised keerulisemad teemad, kus peaks olema läbi arutamist, sellega ilmselt tegeleb siiski juhtkond, enne kui see info minuni jõuab. Mitte ainult õppealajuhataja, vaid terve juhtkonnaga arutatakse see läbi.

Aga see, mis üldse seal veebilehel peaks olema, kuidas selle arutelu käib, näiteks missugune info, missugused lingid võiks seal olla?

Üldiselt on see enne mind juba aastast-aastasse paigas olnud, mis kõik seal olemas on, seda uuendatakse, aga ma ei oskagi konkreetset näidet tuua.

Kas pole tõstatatud, et see võiks ka veel veebilehel olla või arutlusele tulnud?

Meil on Miina Härma klass-muuseum koolis ja siis sellele sai selline väike rubriik pühendatud.

Mil määral võiks teabe avaldamisel takistuseks olla veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus?

Selline keeruline küsimus, palun korrake.

Just see tehniline osa seal veebilehel.

Et kas see takistab teabe edasi andmist?

Jah, et tahad ühtmoodi, kuid tehniliselt hästi ei võimalda.

Pealehel see äärisriba, kus meil see põhiinfo tuleb, need on nii öelda blogipostitused ja väikse artiklina, kuhu on võimalik peale klikkida, et ta suuremalt lahti tuleks, neid väikseid artikleid mahub sinna pealehele ritta kuskil neli. Ja kui kogu aeg tuleb uut infot peale, siis nad kaovad sinna kuskile ära ja peab neid arhiivist otsima. Päris tihti on et tuleb mingisuguseid sündmusi peale, aga see vanem info, mis võiks üleval olla, näiteks avaldused esimesse klassi astujale, need vajuvad sinna alla ja siis aeg-ajalt peab neid uuesti postitama, et nad sinna peale ikkagi jääksid.

Aga IT-teenuse tsentraliseeritus ja juhendaja puudumine kohapeal, kas see teie koolis on takistuseks või mitte?

Paus

Teil pigem ei ole nii, et keegi kusagilt kaugelt haldab seda kodulehte?

Põhimõtteliselt ikkagi mina olen see, kes haldab.

Ja teiega saab ühenduse kiiresti.

Jah

Aga andmete sisestamise ajamahukus, kas see Teie töös on teabe avaldamisel takistuseks?

Mõnikord on hästi palju tabeleid. Näiteks tuleb poolaasta sündmuste kava, kus on tervelt 20 – 30 sündmust tabeli kujul, kuupäevad, läbiviijad jne, siis selle kopeerimine on selline üpris keerukas, sest ta lööb vormistuse sassi ja seda tuleks nii öelda HTML koodis hakata muutma. Ja siis kõige lihtsam variant on siiski hakata lihtsalt lahter lahtri haaval täitma seda. Ja see on üpris kulukas tavaliselt.

Aga internetiühenduse kvaliteet?

Meie kodulehte haldab keegi teenuspakkuja väljast poolt, meil ei jookse ta oma serveri pealt enam, et me maksame summa aastas ja siis keegi hoiab seda üleval nii öelda. Ja see on nii öelda eestimaine teenuspakkuja, see peaks olema kellegi kuulsa kirjaniku poeg, mul ei tule ta nimi hetkel meelde, aga ütleme nii, et on hästi kvaliteetne teenuspakkuja.

Nii et olete rahul?

Jah.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht?

Mina leian, et vajaliku info saab sealt kätte, midagi üleliigset ei ole, mille kallal võiks nurisema hakata ja kõik vajalik on olemas.

Aga mida te peate tugevusteks seal veebilehel?

Tugevuseks peaks ma selle veebilehe ülesehitust, see disain on hästi lihtne, see ei ole koormav. Kindlasti jookseb hästi ka nutiseadmetes. Struktuur on lihtne, asjad on kergesti ülesleitavad.

Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Info avaldamise?

Kas on midagi ehk jäänud avaldamata?

Kui ma oskaks neid nimetada, siis ma oleks neid juba ära muutnud ja ära teinud või ettepaneku teinud.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega, dokumente oli veidi keeruline leida, et dokumentide alt avanevad veel omakorda dokumendid. Ma küll otsisin, aga ei leidnud kooli vastuvõtu korda, kas see on teil veebilehel?

Kooli vastuvõtu kord (*paus*). Ma usun, et mõned reeglid on ikka kuskil eeskirja all või üldsätete all, aga tõesti ma ei oska sellele küsimusele vastata.

Samuti ei leidnud ma veebilehelt dokumendiregistrit, kuidas teil dokumentide registreerimine käib?

Te mõtlete meie koolile siis edastamist.

Koolisisene dokumentide registreerimine, sissetulnud ja välja läinud kirjad, käskkirjad, selline dokumendiregister on kooli veebilehel?

Niipalju kui ma oskan nimetada, siis veerandi lõpul on uudiste all on näiteks käskkiri pandud lõpetavatest õpilastest ja ilmselt väljatulevad edastataksegi ikkagi sinna uudiste lahtri alla.

Aga kui näiteks hoolekogu protokolliga tahab lapsevanem tutvuda, siis seda ta veebilehe kaudu teha ei saa?

Hoolekogu kohta ma tõesti ei oska öelda, aga eks need vajalikud ja informatiivsed dokumendid peaksid ikkagi seal dokumentide ja avalduste all olema.

Direktori vastuvõtu aega ei näinud ma ka veebilehel?

Mis seisuga te vaatasite seda, sellepärast et

Ma arvan, et ma vaatasin eilse seisuga.

Okei siis, üldiselt on tema aeg ka konsultatsiooniaegade all, ta annab lisaks tunde ka.

Aa, sealt ma ei vaadanud? Ma vaatasin kontaktid direktor, seal küll ei olnud.

Tal oli eraldi nõue mulle, et ma muudaks tema kooli meili aadressi üldiseks kooli meiliks ja võtaks tema numbri sealt ära, sest teda kiputi vist tüütama erinevate pakkumistega.

Nii et veebilehel on tema, kui õpetaja vastuvõtuaeg?

Jah.

Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala. Kas see on teil olnud aruteluks?

Ma arvan, et kui seda arutada, siis see oleks kindel ei, sellepärast, et lapsevanematel on tihti peale hästi palju erinevaid asju, mille kallal nuriseda, see nii öelda süüdlase otsimine kui nende lapsel ei lähe hästi või tõesti midagi sellist ja see oleks selline ekstra põhjus hakata, kellegi kallal urgitsema.

Erinevad kooli tegevust kajastavad aruanded kas Te leiate, et kooli veebilehel võiks olla avalikustatud näiteks kooli sisehindamise aruanne või siis riikliku järelevalve tulemused? Et kajastada kooli õppetegevuse tulemusi ja veebilehel oleks näha, kuidas koolil läinud on.

Vaat, selle kohta ma ei oska midagi öelda.

Aga õppenõukogu koosolekute kohta info? Toimumise ajad?

See läheb päevase info alla pealehele.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös.

(Katkestus) **Just selles osas mis on seotud veebilehe haldamisega.**

Ohkab. Kõige suuremad probleemid. Ma ei oskagi midagi kosta, ei olegi probleeme.

Natuke Te mainisite, et kohati on ajapuudus.

Aja, jah. (Paus)

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Üldiselt nagu ma eelnevalt mainisin, siis minu töö on ikka muuta neid, aga enda roll maine loomisel, mõnikord ma olen, kui on antud lihttekstina mingisugune teave või kuulutus, siis ma olen disaininud või ise sellele kuulutusele nagu ilme andnud. Ma kujutan ette, et see ongi minu väikseks rolliks kujunduse osas, sest et läbitöötatud info jõuab minuni ja mina lihtsalt panen selle üles.

Ja paigutus ilmselt ka, kui on vaja näiteks mingeid alamlinke teha. Ma jälgisin seda veebilehte ka seminaritöö käigus, mis oli umbes aasta tagasi, et minu arvates on veebileht muutunud paremini jälgitavaks ja ürituste kajastamisi on rohkem tulnud.

Seda võib-olla mõjutab töötajate vahetumine, sest huvijuht on ka samamoodi vähe aega nagu minagi olnud.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös?

Ma arvan, et väga suurt tähtsust, sest kui ma seal ikkagi mingisugust omaloomingut hakkaks tegema, siis on tõesti kooli maine kaalul.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondult Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Antud veebilehe puhul ma tõesti ei tunne, et ma vajaksin mingisugust koolitust. See on kõik ikkagi tavakasutaja jaoks imelihtsaks tehtud.

Ei tehnilise ega sisulise poole pealt?

Võib-olla, noh, ma ise tunnen, et mul ei ole just sõnastus just kõige parem kui mõnel teisel inimesel. Kui vahest siiski tuleb mingisugune kiire teade, mille ma pean ise sõnastama, aga muud ei midagi.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 10 Intervjuu (I7)

Nagu ma siis juba tutvustasin, et meie vestluse salvestan ning pärast lõputöö kaitsmist kustutan. Töös jäävad Teie ja kooli andmed anonüümseks.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Kuna meie koolis ei ole infojuhti ja arvutiõpetaja oli eelnevalt, kes seda infot sisestas sinna ning haldas ka kodulehte. Ja see koduleht jäi ajale jalgu, põhimõtteliselt häkiti sisse ja see koduleht kadus meil andmetega. Ja kaks aastat tagasi, kui meil arvutiklassis arvutiparki uuendati, läks kogu meie infosüsteem, läks ära kaughaldusele, nii et nemad haldavad ja toimetavad meil arvutipargiga. Sellega seoses kadus arvutiõpetaja koht ära ja pandi siis mulle nagu juurde see, et ma edastaksin infot kodulehele, mis on jooksvalt vaja edastada.

Kui pikka aega olete tegutsenud veebilehe haldajana?

Nüüd tulekski peaaegu kaks aastat, suvel saab kaks, päris kahte ei ole veel.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Sõltub päevadest, mõnikord on vähem, mõnikord on rohkem. Oleneb palju on üritusi koolis tehtud või sündmusi, et neid jäädvustada piltide andmebaasi näol sinna kodulehele ja ütleme siin päevakajalised teemad, kui on vaja edastada. See on nii erinev.

Kas periooditi ka sõltub, kas õppeaasta alguses või lõpus?

Ma ei olegi seda niimoodi jälginud, et kuidas või mida, lihtsalt kui on vaja ära teha, siis ma teen ja ongi, jooksvalt.

Kas oli ka eelkäija, kellelt saada kogemusi?

Ei. Ei.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Ei. Omast tarkusest.

Kui te hakkasite panema infot veebilehele, siis midagi ikka näidati?

Selles mõttes jah, et Kaughalduse poisid näitasid, et see käib sealt ja see käib sealt ja millega ma hätta jään, siis ma helistan ja palun abi, siis nad jälle juhendavad, nii palju küll, jah. Aga ei, põhimõtteliselt jah, ise.

Aga millest Te olete puudust tundnud juhendamise või koolituse osas?

Ei teagi, võib-olla mõningad nüansid, mida näiteks ütleme piltide laadimisel, hetkel Kaughaldus ka tegeleb sellega. See on hästi ajamahukas, võtab palju aega ära, et ükshaaval neid laadida. Oleks kaustadena parem laadida üles ja efektiivsem ja kiiremini saaks. See on praegu selline miinus pool, mis ma tunnen, et selles töös, et see on nii ajamahukas, et on vaja muud ka teha.

Kas siis pigem valitegi vähem pilte panemiseks?

Jah lükkad jälle natuke kõrvale või siis võtad nii, et kui on aega rohkem, et siis paned jälle ülesse terve portsu.

Mida te olete erialana õppinud?

Juhiabi.

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Kindlasti on andmekaitse, meil on võetud lastevanematelt nõusolekud, et me võime laste, nende lastest teha pilte ja edastada kooli vallalehes ja ütleme koolilehes ja veebilehel ja niimoodi, et me päris vastuollu ei läheks. Kui tõesti mõni lapsevanem ei luba seda, siis me seda ka järgime, et ei läheks tema nimi kuskile või pildi peal ei oleks seda last. Aga õnneks on meil väga arusaajad lapsevanemad ja sellist probleemi meil ei ole.

Aga muu info osas põhimõte, mis info peaks veebilehel olema?

Nii nagu õppealajuhataja ja direktor ütlevad, nii ma seda infot panen. Mis on nagu oluline lapsevanemale ja mis aitab ka õpilastel kaasa, et päevakajalised muudatused näiteks ja ütleme seal spordisündmused või on kuskile õppekäikudele minekud, et need ikka kajastuksid seal ja lapsevanemad ka näeksid, millega kool tegeleb. Ja muidugi kõik see dokumentatsiooni pool, mis peab olema avalikustatud, need on kõik üleval, seadustest lähtuvalt.

Missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev info peamiselt suunatud?

Eelkõige ikkagi lapsed ja lapsevanemad. Ja siis muud asutused, vallarahvas ja nii edasi.

Aga kooli töötajad?

Kooli töötajad ka ikka jah.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Paus

Kas meili teel või vahetult?

Jah meili teel ja ka suusõnaliselt, et vot nüüd paneme selle info üles ja nii edasi. Ja niimoodi ka, et lepime kokku ikka, et oma, ei ma ei tee midagi ise.

Aga infot saate põhiliselt siis õppealajuhatajalt, kellelt veel?

direktor, õpetajatelt, kui on vaja ja see on kooskõlastatud õppealajuhataja ja direktoriga. Kui õpetajad soovivad midagi sinna lisada, siis nende näol.

Aga huvijuht?

Meil ei ole huvijuhti.

Aga õpilastelt?

Õpilastelt infot, tegeleb õpilasesindus, aga need käivad niimoodi suusõnaliselt, et väga palju kodulehele ei tule sealt eriti infot.

Kas informatsioon laekub teile või peate ise seda taotlema?

Ei, ma ei taotle seda. See, mis tuleb, jah.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate?

Ütleme just, et mis on toimunud või toimumas koolis ütleme kalendripäevade suhtes ja kõik, et need päevad nagu kajastuksid, mis meil on kokku lepitud üldtööplaaniga seoses ja sellised infod lähevad sinna. Või on koolipäeva muudatuste tõttu midagi või on bussiinfo liikluses või kuidagi niimoodi, et lapsed saaksid teada. Muidugi meil on e-koolis ka, kus vahetult klassijuhatajad räägivad õpilastele ja edastavad kõigepealt e-kooli kaudu lastevanematele ka, käib topelt dubleerimine.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Ei ole. Veel ei ole. (naer)

Millist infot Te põhimõtteliselt veebilehele üles ei paneks?

No kindlasti kedagi halvustavat või niimoodi, negatiivset või ütleme, et ei ole adekvaatne info, midagi sellist. Peaks olema ikka kindel allikas ja kindel informatsioon, et saab olla tõepõhine.

Kas saate vastava korralduse või otsustate ise?

Ei mina ei otsusta, me ikka räägime läbi.

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Mis nagu silmas peetakse?

Kooliväliseid, erinevaid õigusakte, näiteks põhikooli- ja gümnaasiumiseadus?

Praegu hetkel on meil ikka seadusest tulenevad dokumentatsioonid on üleval, et väga palju, mis väljast poolt kooli, et ei olegi veel edastanud sinna. Et see on koolisisene, meil on üks selline hea punane kaust õpetajate toas, et kõigile nähtaval ja kõik saavad vaadata muid dokumente.

Koolisisene see tähendab, kus on kõik dokumendid?

Jah teavitus, ütleme jah, mis puudutab ütleme töötajaid, seal on muid, tuleohutuslaseid, on töökorraldusreeglid ja kuidas meil on siin sisemiselt korraldatud.

Aga väljast poolt ei ole korraldatud näiteks omavalitsus ei ole korraldanud, mis teave peaks olema veebilehel?

Ei ole, vallal on oma veebileht ja nad teavitavad sealt.

Nad ei ole korraldanud, kuidas teil peaks olema?

Ei ei ole, suht vabad käed on antud.

Kas teie koolis olemas mingi koolisisene juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Hetkel vist ei ole.

See on siis pigem suuline kokkulepe?

Jah- jah.

Et mida ja kes kuidas veebilehele paneb?

Jah.

Veebilehele infot panetegi põhiliselt ainult Teie.

Jah mina sisestan sinna sisse programmi, jah.

Nii et ei ole nii, et erinevad inimesed panevad?

Ei, ei seda ei ole jah. See on eelnevalt kokkuleppel ja mina siis sisestan nagu edasi selle.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

No neid tuleb ikka jah, et ütleme õpilaste ja töötajate suhtes ikka on need andmekaitssed, et neid me ei avalikusta, on ainult kahepoolset nii. Nii kas siis lapsevanem või õpilane või siis töötaja on, kolmandad osapooled ei näe neid.

Nagu te ütlesite, piltide jaoks on teil luba küsitud, aga õpilaste nimekirjad?

Neid ei ole meil kodulehel jah.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud?

Ei ole.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

Minu teada mitte. Kui ka enne oli see koduleht, siis ei olnud ka probleeme. Ja hetkel ei ole ka olnud mingisuguseid negatiivseid tagasisidet tulnud, kõik on rahul olnud.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud teabe õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

Ei tule küll ette, et oleks sellist juhtumit olnud.

Tunniplaani või konsultatsioonide osas.

Ei, see läheb koheselt, vahetult üles.

Aga mis Te arvate, mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas?

Kui ma nüüd päris ausalt ütlen, siis meil ei ole selliseid probleeme olnud, kõik on jooksnud nii sujuvalt, et keegi pole protesti avaldanud.

Et see on juba enne ära otsustatud?

Jah, just, me oleme nagu kooskõlastanud ja läbi arutanud need asjad ja siis ma sisestan nad, sellepärast ma ei näe mingeid probleeme siin praegu hetkel.

See mida veebilehele üldse panna see on teil paigas?

Jah ja kui keegi leiab, siis arutame selle läbi, et see võiks seal olla või mitte olla, vaatame seadused üle, kas see peab olema või ei pea olema ja nii ongi.

Aga see läbiarutamine toimub õppenõukogus või?

Jah meil on õppenõukogu, meil on infominutid töötajatega iga nädal ja juhtkonna koosolekud on ka, kus arutatakse läbi.

Aga mil määral võib takistuseks olla veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus, see mis need IT-poisid valmis teinud on?

Kõik on õpitav, ütleme niimoodi. Üldjuhul oleme praegu nende haldajatega väga rahul. Nad on väga tublid poisid, tulevad kohe, momentaanselt vastavad kui on ka probleeme, koheselt likvideerivad need väga jooksvalt.

Kas näiteks tabelite sisestamisel pole raskusi?

Ei, kõik saab hakkama, siia maani küll vähemalt on saanud. Ainuke, mis ma ütlesin juba eelnevalt, see miinuspool, piltide laadimine on praegu veel, kus meil käivad läbirääkimised, et paluks uuendusi seal teha.

Aga see, et IT-teenuse ei paikne majas, vaid asuvad kaugel ja alati ei saa võib-olla ühendust, kas see on probleemiks?

Ei, ole, telefonitsi, meilitsi, alati kohe kiirelt vastavad, toimetavad, väga hästi teevad.

Andmete sisestamise ajamahukus, teil ei ole ju ainult see veebilehe haldamine, piltide osas juba tuli see probleem?

Jah, ainult see on, muud andmed lähevad ruttu.

Internetiühenduse kvaliteet?

Väga hea, meil on nüüd hästi uuendatud see arvuti tehniline pool, et praegu võib täitsa rahul olla. Kaks aastat tagasi olid hästi vanad arvutid ja kiirused olid kõik hästi aeglased, siis oli ikka võimatu jah. Ootasid pool päeva, enne kui arvuti sisse läks.

Põhimõtteliselt ta siis võib olla takistuseks, aga teil ei ole.

Hetkel ei ole meil jah, just.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

Ma arvan, et täiendada võib alati, et siia maani peaks olema info kättesaadav. Meile tundub, et sihtgrupid saavad selle info kätte. Aga ja kui me nüüd tegime küsitlusi, siis ei tulnud ka sealt midagi välja, et nad oleks rahulolematud, et nad ei saa infot kätte.

Nii et sihtgruppidest ei ole keegi kurtnud?

Ei. Ja väga aktiivselt käiakse meie kodulehel, kui vaadata külastatavust, siis see on, et ju nad saavad selle info kätte, jääb loota vähemalt.

Mida te peate tugevusteks oma veebilehel?

See on küsimus, ma ei teagi. Ei ole nii pädev vastama võib-olla sellele.

Täiesti isiklik arvamus lihtsalt, et mis tundub, et on hea?

Lihtsa ülesehitusega. Leian, et saab infot kätte. Jah, et peaks olema liigitatud, peaks nagu lihtsalt arusaadav olema. Võib-olla tekitas see kalender ja uudiste rubriik natukene segadust, et alguses ei saanud lapsevanemad sealt kalendrist infot. Noh, mõni info on meil niimoodi kalendrisse sisestatud, et kui kuupäeval klõpsida, siis tuleb see info sealt lahti. Ja mõningad asjad tulevad uudistes, mis on nagu tähtsamad, ütleme või kiiremini, mis on vaja teada saada kohe aktiivselt, et vanemad saaksid kohe, kui näevad uudist, nad saavad selle uudise kätte. Mõningad asjad, mis tulevad nagu pikema perioodi peale, see on kalendrisse sisestatud.

Et pead kalendri peale vajutama, see jäi ka mul märkamatuks.

See võib-olla jah natukene, selles valdkonnas me oleme ka IT-poistega nagu rääkinud, et võiks kuidagi seda nagu muuta, et oleks veel lihtsam.

Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Võib-olla tõesti, võib-olla mõni tahab seal ma ei tea mida leida, et näiteks no ütleme klassinimekirjugi, mida ei ole. Ja võib-olla see ajaloo pool, mis on. Võib-olla mõni vilistlane tahab lugeda ajalugu näiteks või et see pool on niivõrd värske, et lihtsalt ei ole jõudnud tegeleda. See vilistlaste nimekirjad ja nii edasi, et mis nende jaoks on väga oluline. Selle poolega ma ei ole jõudnud tegeleda lihtsalt, ütlen ausalt.

Õpilaste nimekirju ei ole aga...

aga vilistlaste nimekirjad on jah, see keskkooli osa meil on jah, see, mis on hilisem, seda meil ei ole üleval jah. Kuna nüüd koolil oli 350. aastapäev ka ja siis oli mõned vilistlased sellest häiritud, et miks ei ole ja siis me lihtsalt vabandasime, et see on nii uus veebileht ja on vaja täiendada, et ei ole lihtsalt jõudnud puht füüsiliselt.

Ah ja, ta ongi loodud kaks aastat tagasi.

Jah kuna eelmine, tegelikult aasta tagasi, ta ei olegi nii vana, ta ei ole isegi aastat olnud, sest toimis veel vana ja kuna sinna häkiti sisse siis palusime IT-poistel, et palun tehke meile koduleht uus, et siis nad tegid selle.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli veebilehega, mis on väga meeldiva kujundusega, selline lihtne ja selge ning info hästi leitav.

Siis on hästi kõrvaltvaataja pilguga.

Mida ma ei leidnud oli info kooli õpilaste vastuvõtu kohta?

Esimesse klassi vastuvõtu kohta.

Üldse, kui lapsevanem tahab panna last kooli, siis kooli vastuvõtu kord.

Jah see on sealt seadusest tulenevalt jah.

Praegu on just see aeg, et hakatakse valima kooli.

Ei ole jõudnud jah, aprill, mai hakkavad lapsevanemad helistama, nüüd saab see veerand läbi, siis ma tegelen sellega.

Blanketid samuti, et oleks näiteks avalduse näidis.

Jah jah

Ma ei märganud ka direktori vastuvõtuaegu?

Mhmh direktor, jah ei ole sinna, jah seda. See ongi kokkuleppel, tööpäevadel ta ei ole seda nii tähtsaks pidanud, et kui ta ikkagi on olemas, siis ta võtab vastu ja ei ole nagu sellist, võiks jah olla.

Järelevalve kontaktid ja

mhmh, peaks kohe üles kirjutama.

ja täitmata ametikohad see info on ka see, mis laiemat avalikkust huvitab.

Mhmh.

Aga kas see teave ongi avalikustamata põhjusel, et leht on lihtsalt nii uus?

Jah, et me ei ole jõudnud täielikult teda veel nii, et omast arust on meil juba ideaalne aga, mitte väga.

Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala. Kas te olete seda arutanud?

Ei olegi seda arutanud, et kui vajalik see on. See on selge, et nad kõrgharidusega peaksid olema, eeldame seda, et nad on kõrgharidusega jah.

Mida arvate sellest, et veebilehel oleks avalikustatud erinevad kooli tegevust kajastavad aruanded näiteks sisehindamise aruanne?

Sisehindamise aruanne on meil käsil alles, me alles töötame selle kallal ja uus õppekava ja arengukava, need nüüd lõppevad ära ja on tegemisel.

Aga järelevalve tulemused?

See järelevalve on enne mind käinud, mina olen siin väga vähe töötanud, et minu ajal ei ole olnud seda võimalust.

Seda ei ole siis ka arutlusel olnud, et kas niisugust infot panna veebilehele?

Üldiselt ma tean, et direktor lähtub sellest, et seaduse järgi, et need, mis peavad olema, need on ka üleval. Et need muud ei ole nii.

See ongi nii, et seadus päris jäigalt ei ütle, peaks lähtuma sellest, mis andmeid asutuse tegevuse käigus tekib ja nii jääbki küsimärgi alla, kas seda infot avalikustada või mitte.

Jah, et kui seadus otseselt ei nõua, siis me ei ole pannud seda.

Aga õppenõukogu koosolekute kohta info?

Mhmh. Need protokollid on meil kaustas, jah.

Aga veebilehele, näiteks toimumise ajad või päevakord?

Ei, seda ei ole jah, lastevanemate koosolekud oleme pannud ainult kodulehele.

Õpetajatele info õppenõukogu koosolekute kohta?

See käib meil siseinfo kaudu. Et õppenõukogu päevakorrad ja kõik on õpetajatel siseveebi kaudu.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös, just veebilehe haldusega seondult.

Mm nagu ma ütlesin see piltide laadimine on üks selline probleem, ee võib-olla ka ütleme töötajatel kui tekib otsene, no kohe jooksvalt mingi probleem, et ta ei jõua see info minuni ja ei jõua see info võib-olla ka kaughalduse teemani, et võib-olla poisid ei saa kohe kätte seda infot. Et võib seal viivitus olla. Aga üldiselt muidu kõik sujub, et programmid kõik töötavad ja kõik on okei, ei ole nagu täheldanud niimoodi, et nii värske asi on.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Eks ta ikka ole jah. Kui öeldakse, et sekretär on kooli nägu või et tema loob selle imidži siin, et siis ma loodan, et ma pean ka veebilehel selle imidži looma, et seal oleks kõik korrektne ja kena, et ei oleks mingeid selliseid ebakõlasid.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös või on teil õigus ka ise otsustada ja teha ettepanekuid?

Ise teha. Ikka, mõlemat pidi on.

Nii kujunduse kui sisu poolest?

Jah, et me ikka jah, kuna ma sellega toimetan ja tegelen, siis mul on ka õigus ettepanekuid teha, et see võiks olla nii või naa, et mõni asi üldse ära jätta või midagi juurde panna sinna, et asi oleks efektiivsem ja mõnusam.

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seondult Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Koolitused ei tee paha ja uuega kurssi viia on ennast alati hea. Selles mõttes olen mina koolituste poolt. Et võiks ikkagi olla kuidas ja mida täpsemalt, et selle osa poole pealt võiks küll koolitust saada veel.

Aga konkreetsemalt tehnilist poolt või sisulist?

Võib-olla tehnilist poolt, et kuidas võib-olla kergemini hakkama saada äkki, et ei peaks ... Mul on muidugi need kaughalduse poisid võtta, et nad jälle õpetavad, et kuidas, kui midagi vajaka jääb. Mõne tabeli sisestamisel või ütleme lingi lisamisel. Üldiselt oleme hakkama saanud aga mõni väike pisiasi, mis läheb meelest ära, ei jäägi meelde koheselt.

Eks nende poolne abi on ka täiendav koolitus.

Jah, ikka, just, et saame hakkama.

Täna aja ja panuse eest.

Lisa 11 Intervjuu (I8)

Olen Reet Hüsson, Tartu ülikooli info- ja dokumendihalduse tudeng ning kirjutan lõputööd teemal põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel. Uurimuse koostamiseks salvestan meie vestluse ning pärast lõputöö kaitsmist kustutan salvestuse. Töös jäävad Teie ja kooli andmed anonüümseks.

Rääkige palun alustuseks, kuidas sai Teie töökohustuseks kooli veebilehe haldamine?

Infojuhi otseste ülesannetega, see on juba aastast 2000. Juba varem, kui see eelmine infojuht ära läks, oli veebiserver kui selline koolis olemas, püsti pandud. Mina tegelikult olen hariduselt füüsik, olin sinnamaani füüsikaõpetaja, aga tuli siis see nagu ülesanne üle võtta ja nüüd ma siis olen, põhimõtteliselt ise õppinud infojuht, võrreldes teiste nooremate inimestega teistes koolides. Ja seda veebiserverit on püsti hoitud ja keegi teine seda, noh ütleme kohalikus koolis, ülesse panna, noh ilmselt puuduksid need teadmised, selles mõttes peab olema selline IT-haridusega inimene, kes siis selle asjaga tegeleb ja on üsna loomulik, et ta niimoodi on.

Kas selle veebilehe kujunduse olete ise teinud?

Noh põhimõtteliselt on kasutatud vabavara, tähendab see on ise kõik välja otsitud ja nii edasi, ma võtan ta siin kõrvale lihtsalt korraks lahti ka. Et, (paus, avab lehekülge) põhimõtteliselt niimoodi, et tegu on sihukese vabavaraga nagu Joomla ja noh see on praegu nüüd laialt levinud ja noh, et veebilehte püsti panna ja seda teha, eks ole, selle eest firmad võtavad päris suuri summasid, aga ise peab kuidagi hakkama saama. Nii et ma olen ise endale selle asja selgeks teinud ja ise õppinud ja kasutades mingit templiiti, noh mis siis võimaldab siia peale panna erinevaid asju. Noh, mis puutub kujundusse, mul oli kujunduse kohapealt, ütleme siin praegu ainult tuleb see osa sisse (näitab veebilehe avalehel olevad pildiriba) ja see on noh, kuna meil oli varem ju XXX [tekst kustutatud anonüümsuse võimaldamiseks], siis on meil niimoodi, et XXX [tekst kustutatud anonüümsuse võimaldamiseks] on sellega alati seotud. Et põhimõtteliselt jah, on siin vastavalt aastaegadele ja nii edasi, see pilt vahepeal muutub ja nii edasi, aga raamistik on valmis tehtud vabavaral ja seda on kasutatud.

Kui pikka aega Te olete töötanud veebilehe haldajana?

Noh, tähendab, no alguses, ega noh aastast 2000, no ütleme niimoodi, kõik need uuendused ja asjad juurde, siis võib julgelt öelda küll, et kümme, kümme aastat või isegi rohkem.

Kui suure osa võtab veebilehe haldus Teie igapäevatööst?

Noh, tegelikult on ta niimoodi, et ta noh, mina põhimõtteliselt võtan ja süvendan seda, noh ütleme keerulisemaid asju. Panen sinna mooduleid ja asju paika ja nii edasi, kui hakkama saan, aga meil on põhimõtteliselt huvijuht, kes paneb siis sihukest jooksvat informatsiooni üles. Et tema on põhimõtteliselt see, kes siis ütleme neid uudiseid lisab ja nii edasi. Noh põhimõtteliselt ma ei tea, kui on vajadust, siis võib ju tema ka praegu siia kutsuda?

Ei, piisab sellest kui Te saate rääkida laiemalt kogu asutuses veebilehe haldamisest. Kuidas teil on siin korraldatud veebilehele info lisamine üks on huvijuht aga...?

Eks õppealajuhataja vaatab, eks direktor vaatab üle, tähendab need uuenduse momendid. Mingisugused asjad, paljud asjad võivad endal kahesilma vahele jääda ja noh töökohustused.

Kas nemad ka lisavad infot?

Ei, nemad ei lisa, nad vaatavad ja otsivad, noh ütleme vead välja või mida oleks vaja parandada, siis ma nagu sellega tegelen. Noh, minul eriti jah selle, ma ütlen konkreetset siin väga palju tööpäevast siia veebilehele ei kulu. Suht sihukene süsteem, mis on üles ehitatud ja kui nüüd vajadus on võib-olla nädalas paar kolm korda, kus ma midagi seal muudan või teen, muidu mul ei ole nagu vajadust.

Aga perioodiliselt, kas mingil ajal on nagu tegevust rohkem?

See alati on ju, uus õppeaasta algab, eks ole, kui midagi, midagi siin ee noh jah, ka uue õppeaasta alguses on ikka alati sellised tegemised, et on vaja muuta kasvõi vilistlased lisada jälle ja nii edasi, ja nii edasi, et sellised momendid. No muidugi, kui toimub serveri jälle ümberehitamine, siis võtab see muidugi aega jälle, üks mitu nädalat järjest tööd, eks ole. Seal on ikka pidevalt tegevust, aga niikaua kui ta noh, püsti püsib ja asi toimib, eks ole, siis jah, on põhiliselt nende uudiste lisamine ja sellega jah huvijuht tegeleb.

Kas Teil oli ka eelkäija, kellelt kogemusi saada?

Tähendab, noh eelmine infojuht läks ära, kui oli üks administraatori rollis inimene ja siis oli meil põhimõtteliselt, veebileht oli teisel kujul, see oli siis kasutatud ka, teda oli raske muuta ja nii edasi, et see (katkestus) ee, et see veebileht alguses oli teisel kujul, ta ei olnud selline, nii et kui ta lahkus, ei jäänud mul muud üle, kui ma selle asja ka panin püsti, nii et alguses võib-olla jah, mingisugune abi kui selline on olnud küll, jah. Natukenegi, ega see nullist alustamine päris kerge ei olnud. See et, pikki öid on algses sinna läinud.

Kas olete saanud veebilehe haldamise alast juhendamist või koolitust?

Foorumid. Olen lugenud ja nii edasi, mingit sellist konkreetset koolitust, ei.

Kas põhiliselt siis interneti materjalide põhjal?

Tegelikult noh, oot-oot, kui ma nüüd ausalt ütlen, siis kunagi oi-oi see oli väga-väga ammu. No tähendab, siis ilmselt veel, kui ma olin füüsikaõpetaja, et oli mingisugune website kursus HTML keele kohta ülikooli poolt. Ma ei mäleta isegi seda, kes seda täpselt tookord pakkus, aga noh, ma ütlen veelkord, et sinna on juba, jah, rohkem kui 15 aastat möödas. Alguses jah, mingisugune HTML keele tundmine, mingisugune asi nagu tekkis, kuidas pilti panna, millised need asjad välja näevad, et noh selles mõttes oli jah, lihtsam selle asja peale küll.

Millest puudust olete tundnud juhendamise ja koolituse osas?

Ei oskagi nüüd selle koha pealt. Heh, need IT inimesed on, vaikselt omas nurgas ja tegelevad. Et koolituse koha pealt noh, võib-olla jah, nüüd hakkavad meenuma, et midagi on meil ka kunagi olnud. Üks sihukest laadi, kus IT juhte kokku võeti, üks niisugune kursus, kus oli just pööratud turvalisuse peale, kuidas veebilehte häkkida ja nii edasi. Ja noh, see oli ka seotud, sai tehtud ja läbi proovitud ja võib-olla just see turvalisuse pool ongi võib-olla kõige suurem mure. Muud asjad saab ise, mis on nüüd olulised, saab need asjad paika panna ja siis toimib, aga noh rünnakuid on veebilehe vastu olnud ja neid on ka jälle uuesti püsti pandud. Jah, siin selliseid probleeme ikka on, nii et turvalisuse pool võib-olla on see, millest puudust tunned. Aga noh, häda on selles, et selles infojuhi ametis on neid ülesandeid suht palju. Tahaks väga paljude asjadega tegeleda, aga kahjuks on 24 tundi ööpäevas, et lihtsalt ei jõua.

Mida te olete erialana õppinud?

Füüsika, füüsika jah

Koolid avaldavad oma veebilehtedel väga erinevat teavet. Palun kirjeldage, milliseid põhimõtteid Te veebilehel info avaldamisega seoses järgite.

Tähendab, on nüüd põhimõtteliselt niimoodi, et jagatakse see asi selliselt, et ühelt poolt on nüüd veebileht, eks ole ja teiselt poolt, mina sellega ei tegele, aga tegeleb huvijuht, kes peab siis ka kooli *Facebooki* lehekülge. Ja nüüd on siis mõte selles, et kui juba laps tuleb kooli, siis tema esimesel avaldusel lapsevanem kirjutab, kas on võimalik näiteks pilti temast üles panna ja informatsiooni ja selle koha pealt, siis seda pildimaterjali, eriti leheküljele siia, noh, ütleme sellele leheküljele üles ei pane, sest see pildimaterjal on peamiselt just nimelt seal *Facebooki* lehe peal, mida käiakse vaatamas. Ja aga noh, noh mis ma siin oskan öelda tähendab ega siin isikuandmeid selliseid asju nagu kuskilt poolt välja ei tohiks paista ja aga noh, vilistlaste nimekirjad on noh inimeste e-mailid – õpetajate e-mailid on olemas, nimed on olemas, et muu

on selline, juba üldisem info. Ega siin midagi sellist jah, keelatud, mida oleks Andmekaitsega probleeme, seda nagu ei tohiks olla.

Aga missugustele sihtgruppidele on veebilehel olev info peamiselt suunatud?

No siin on, põhimõtteliselt on niimoodi, et ega tegelikult on need, kogu see kogukond, et alates sellest, et noh on põhimõtteliselt ju kaasatud, noh õpetajaskond, eks ole, noh informatsioon, õpetaja loeb, ka siit ütleme näiteks seda, millise koha, kus, millises asjas keegi kuskil sai. Mida ta ise, noh, polegi kokku puutunud, ta saab lugeda, saab teada, et laps on kuskil teisel alal väga hea olnud. Siis noh, samamoodi saavad ka lapsed seda lugeda, nende jaoks on see tunnustus. Meil tuleb ju kõik need asjad siia kokku (näitab veebilehel uudiste veergu), ütleme noh need, alati, kui mingisugune olümpiaadi hea koht või kuskil on hästi esinenud, kohe tuleb avalehele üles. Nii et, nii õpetajad, õpilased, samas lapsevanemad, noh vilistlased tunnevad huvi, tähendab nad käivad seda *Facebooki* lehte ühelt poolt vaatamas, teiselt poolt tulevad nad siia (viitab kooli veebilehele). Mingisugune statistika on meil siin ka, põhimõtteliselt on näha, mida nagu rohkem loetud on ja nii edasi. Ja no muidugi, ega mitte ainult, ka siin võib-olla laiem üldsus, näiteks meil juba ühe kunstiõpetaja poolt organiseeritud, ma ei tea, üle kümne aasta juba kõvasti, võib-olla kakskümmend aastat isegi „Mida naerad koolijüts?“ karikatuurivõistlus. Praegugi on ta väljas eks ole, nii et on noh, on siis nagu jah, suuremale kogukonnale nagu mõeldud ega infot peaks jätkuma põhimõtteliselt kõikidele. Siin on, ei oskagi nii väga siin lahterdada.

Rääkige palun, mil viisil ja kellelt Te saate informatsiooni veebilehel avaldamiseks?

Aa, tähendab mis nüüd on vaja, no informatsiooni, põhimõtteliselt on niimoodi, et tuleb, tuleb parasjagu. No ütleme niimoodi, et ise ma teen need asjad ära, mis mul silma jääb, ütleme need uuendamised ja nii edasi. Aga kui nüüd on vaja midagi üles panna, noh ütleme näiteks, tuleb, on vaja, hakkab ütleme näiteks oktoobrikuus eelkool pihta, on vaja info üles panna, tuleb õppealajuhataja minu juurde, paneme selle asja üles, et oleks olemas. Käib sekretär, vaatab asju üle, hoiab silma peal, on kuskil vaja midagi üles panna, teeme ära eks ole. Tuleb huvijuht, kui tema artikliga mingisugune probleem on, et tahab midagi sellist, et kui pildimaterjali on, mõningaid pilte illustreerimiseks üles panna, vajadusel. Tuleb minu juurde, tähendab, et kõik asjad ei ole päris lihtsustatud, mõne asjaga võib nagu probleem tekkida.

Jaa, ega siin samas, täpselt, see õpetaja tuleb minu juurde kasvõi see sama karikatuurivõistlus, et paneme selle üles ja niimoodi need asjad on, ega ümberringi inimesed tulevad.

Kas see suhtlemine on siis põhiliselt vahetult või saadetakse meil?

Jah, ega noh selles mõttes kui on mingisugune konkreetne info, siis on ta meilist hea võtta midagi. Aga muidu on ta vahetult, sellepärast, et küsimusi on rohkem. Tähendab siin tekib ka see moment, et on vaja arutada, mis kujul see asi peaks olema, et päris nii ei saa, et noh mulle antakse see info, et pane midagi üles, et ma päris sellega nõus ei ole. Ma tahaks ikkagi selle, selles asjas, kuidas noh, ütleme vahel on kasvõi keelelist abi või sõnade seadmist see on ametlik asi. Võiks ju normaalne selles suhtes välja näha, nii et see on selles mõttes meeskonnatöö nagu rohkem. Et ei ole ma nagu üksinda, kes siis mingid nopped võtab ja sõnad kokku seab ja veebilehele välja paneb, nii et selles mõttes on mul ikka abi vaja.

Aga kas sekretär ise ei pane informatsiooni veebilehele?

Ei, tema, ta hoiab silma peal muidugi see võimalus oleks, aga niimoodi on kujunenud, et ei ole tema jah, tal on (naerab) ka sama moodi väga palju erinevaid muid lisatulesandeid, mida teha, nii et selle koha pealt on ta praegu küll prii jah.

Aga dokumentatsiooni osas panete infot veebilehele Teie?

Aa, dokumentatsioon noh, selles mõttes jah, et kui on vaja panna arengukava või sellised asjad või lingid need ma teen muidugi, jah.

Kas informatsioon laekub teile või peate ise seda taotlema?

Noh nii ja naa. Tegelikult on niimoodi, et noh, mõnda asja ise näed ja parandad ära ja küsid, aga hoiavad teised ka silma peal ja tulevad rääkima oma muredest, mis on vaja uuendada, nii et ei ole päris nii, et ma üksinda sellega oleks ja teeks.

Millise iseloomuga infot te igapäevaselt kõige enam vahendate, mitte ainult teie, vaid koolis üldse?

Jah, põhimõtteliselt igapäevaselt on, tuleb just neid teavitusi, no ütleme, niimoodi, et keegi kuskil rahvastepallis sai kolmanda koha, laste nimed kirjas, õpetaja nimi ka, kes juhendas. Järgmine moment on, et toimus mingisugune XXX [tekst kustutatud anonüümsuse võimaldamiseks] teema ja nii edasi. Ütleme väikene (näitab veebilehel), noh väikene uudisjupp sellest ja no ütleme koolielu sündmused. No kui võtame siin viimati lisatud (avab veebilehel) vaadata, kunstinädal, siis käsitöökonkursi Tartu linna voor, noh nii, jah, jällegi keegi sai hea koha, eks ole. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse olümpiaad, kus keegi sai hea koha, kolmas koht eesti meistrivõistlustel ja nii edasi Ühesõnaga sellised asjad tulevad ja siin on enimloetud, näidatakse ka ära, missugune on enimloetud, need artiklid on siin Supernoova ja nii edasi, noh siin on erinevaid asju. Ma vaatan, kas siin uudised (klõpsib veebilehel) ja klikke, kui palju on vaadatud.

Seda ma vaatasin, et uudiste osa on hästi liigendatud, hästi leitav ja võõra inimesena tõmbavad pilku need artiklid, mis enam klikke on saanud.

See on jah selles mõttes, et mingisugune statistika nagu välja tuleb, et mille vastu rohkem huvi tuntakse.

Kas on olnud juhtumeid, kui Te ei ole laekunud informatsiooni veebilehele pannud?

Paus.

Ei tule küll ette, et niimoodi konkreetselt. No võib-olla see kuju, millisel kujul alguses oli pakutud, et see ei sobi ja tuleb ümber teha. Et mingisugune probleem on ja me ei pane seda üles või keegi tahab midagi sellist panna, mis tekitab probleemi (paus) ma ei tea, praegu nagu ette ei tule. Võib-olla on mingisuguste piltidega on olnud probleeme, kunagi mingil põhjusel, aga mul tõesti ei meenu praegu.

Millist infot Te põhimõtteliselt veebilehele üles ei paneks?

Ma ei tea ilmselt on ühiskonnas mingisugused väärtused, mille järgi tuleb ikkagi käia, nii et kui nendele väärtustele mõned asjad ei vasta, siis ilmselt neid asju üles ei pane ka. Nii et siin on mingisugused reeglid, on sisuliselt kirjutamata reeglid ju olemas, eks ole. Üldinimlikud väärtused, ma ei oska niimoodi välja tuua, ei ole sellepeale kunagi mõelnud ja ei ole kokku puutunud ka, et oleks mingit probleemi selle koha pealt, jah.

Kui see probleem tekiks kas otsustate ise või arutate kellegagi?

Ikka suuremas ringis, jah

Rääkige palun, milliseid kooliväliseid juhiseid ja korraldusi Te järgite valikute tegemiseks veebilehel teabe avaldamisel.

Tähendab linna poolt, jah, me oleme linna poolt ju juhitud üks ole, et kooli omanik on linn ja meil on olemas koordinaator selle ameti peal, kes infojuhtidega tegeleb, direktoritega tegeleb ja on olemas lausa välja antud mingi juhend. Täheandab, et on kontrollitud ka linna poolt veebilehte ja siis on tehtud märkusi, et see on puudu, see on puudu ja nii edasi, ja nii edasi, ja nii edasi, mis on ettenähtud veebilehel, et siin on lausa mingid tingimused välja kirjutatud. Seda vahetevahel saab jälle ette võetud ja vaadatud või siis tehakse ütleme jah, selle kuraatori poolt, tehakse linnas mõni märkus, et a`la noh ütleme kontrolli teostava organi aadress on muutunud või mingisugune suhe selles suhtes on muutunud. Need peavad olema mingid kindlad reeglid, mis veebilehele on kehtestatud.

Linna poolt need juhised tulevad meili teel või on antud mingi käskkiri või korraldus?

No põhimõtteliselt on niimoodi, et meili teel on ta jah, niimoodi juhendina tulnud, aga ma ei mäleta, kuidas ta vormistuselt täpselt oli, eks ole. Keegi on pannud mingisuguse nimestiku kokku, mis võiks olla, aga ma ei mäleta, et ta oleks miskit moodi nagu käskkirjana antud, aga ma võin ka eksida.

Kas see nimestik on tulnud siis erinevate õigusaktide põhjal?

Jah, arvata võib

Et Te ise ei ole näpuga järke ajanud avaliku teabe seadusest või?

Ei, selles mõttes ei ole jah.

Ma ei tea, noh tähendab, kas ma (otsib meilidest kirja) praegu siin midagi niimoodi ilmselt üles ei leia, aga praegu otseselt mingil teisel kujul on see informatsioon kindlasti olemas. See võtab aega, see ülesleidmine.

Pigem siis tulevad need juhised linnavalitsusest, mitte et Te ise otsiks õigusaktidest?

Jah, jah.

Kas teie koolis olemas mingi koolisisene juhend veebilehel teabe avalikustamise kohta?

Ei, sihukest juhendit otseselt ei ole.

Aga mingid suulised kokkulepped, mis üldse võiks veebilehel olla?

No seda me arutame, põhimõtteliselt on kokkulepped olemas. Ja seda me arutame omavahel läbi, nii et noh, siin on ka palju, ütleme tekib võrdlusmoment teiste koolidega, mis neil on või ei ole ja siis arvamusaavaldusi, et see võiks olla ja see võiks olla, et see on meeskonnatöö.

See on siis pidevalt liikuv ja muutuv kui tulevad uued ideed?

Jah, eks ta käib mingisuguste perioodidega, vahepeal on täielik vaikus ja siis keegi kuskil jälle midagi avastab ja niimoodi see umbes käib, et jah mingisugust konkreetset, ütleme noh, ettekirjutatud ja planeeritud tööd selle koha pealt nagu ei ole.

Ja veebilehe raamistik pole nii jäik, et alati saab midagi lisada?

Jah

Aga info liikumise korraldus, kust keegi infot saab ja kes mida üles riputab?

Tähendab see on nüüd niimoodi on tehtud süsteem selline, et kooli sisevõrgus on olemas üleval fail, kuhu õpetajad lisavad et siis *a`la*, et keegi läks kuskile võistlusele, noh siis kirjutab sinna need nimed, sinna faili sisse ja see pidevalt täieneb ja sealt siis võtab direktor oma info, kui ta

õpetajaid tahab kiita seal kuskil infovahetunnil, õpetajate vahetunnil ja samas on see ka info, mis pärast huvijuht võtab ja paneb selle kodulehele. Nii et see, sihukene süsteem on olemas küll, jah.

Veebilehtedel info avaldamisega seoses on päevakorda tõusnud isikuandmete kaitse põhimõtete järgimine. Rääkige palun, mil määral puutute veebilehe haldamisega seotud töös kokku isikuandmete kaitse põhimõtetega arvestamisega.

Noh tähendab selles mõttes on see rohkem, ütelda muus osas nagu ma neid andmeid seaduse koha pealt, et tekitaks probleeme, neid me üles ei panegi, eks ole, aga just on see sama piltide koht, et võib-olla selle koha pealt on nüüd, on tulnud probleeme. Ma ei mäleta, ühe pildiga oli jah mingisugune probleem, et kas panna ja nii edasi, et see on nüüd see moment, eks ole, et mis moodi pilti panna ja kuhu panna ja kas võib panna. Noh, see on nüüd meie jaoks selline ainukene, selline probleem. Et üldiselt jah, piltidest, siis selle koha pealt püüame nendest probleemidest hoiduda, et keegi nüüd kusagilt avastaks, kes pole lubanud ja asi on üleval.

Te ütlesite, et piltide kohta on juba avaldusel luba küsitud, aga õpilaste nimede avaldamise kohta?

Nimed

Kas nimekirjad on avaldatud?

Ei, tähendab. Minu teada nimekirju üles me üldiselt ei pane. Nüüd on küll probleem, mis siis võib tekkida, jah, sellest on juttu olnud. Ilmselt on siis see nimede koha pealt, ee (otsib arvutis) üks hetk, et kui meil on nüüd, noh, põhiliselt inimeste nimedega seonduvalt on jah, koolipere eks ole ja-ja siin on siis õpilasesindus kui selline, on laste nimed üleval, ma usun et neid, nimede koha pealt, isegi kuidagi tuleb tuttav, et ka see on selline moment, minu jaoks on nagu pildid olnud suurem probleem, aga minu meelest on tõesti nimede koha pealt olnud ka küsimus.

Nimed käivad läbi ju ka tunnustamise osas.

Jah, just tunnustamine sama moodi. Et kuidagi tuleb tuttav, aga ainult ma ei tea, kui süstemaatiline see on tavaliselt, kui hästi see nüüd kontrollitud on. Et kas on nüüd, et ütleme huvijuht paneb need ülesse, eks ole, need asjad, et kas siis on, ta võib olla kindel, et kõik asjad on lubatud.

Jah, et kui lapsevanem on avaldusel kirjutanud, et nime ja pilti ei tohiks avaldada, et ta peaks põhimõtteliselt seda siis järgima.

Ja-ja. Hea märkus, vaat seda peab veelkord üles tõstma.

Kooli veebilehel õpilaste kohta teabe avalikustamine on reguleeritud isikuandmete kaitse seadusega. Kas olete lisaks õigusaktis sätestatule veel mingeid korraldusi saanud? Näiteks linnavalitsusest või õiguskantsleri arvamust?

Mälu on lühike, mingisugune probleem oli. Ma ei tea, kas sellega seoses, mingi Tederi avaldus oli, aga see oli millegi muu kohta, see oli ja-ja see käis muu asja kohta. See oli kodutööd ja värgid, laste koormus, see oli midagi muud. Ei ma ei oska niimoodi küll öelda, ei ole keegi etteheiteid teinud.

Püüdke meenutada, kas Teie töös on olnud kooli veebilehel isikuandmeid sisaldava info avaldamisega seoses mingeid konkreetseid juhtumeid?

paus

Või teate juhtumeid mõne kolleegi tööst?

Ei tule praegu ette küll ühtegi sellist juhtumit, kus mingit väga suurt probleemi oleks olnud.

Mingite piltide avaldamisega seoses?

Ei . Ei ole. Ei ole keegi küll midagi. Selles suhtes on vaikselt läinud jah. Keegi ei ole öelnud, et võtke maha või tehke midagi

Pigem on teil siis omavahel arutlusel olnud, mida piltidega teha või kas nimesid panna?

Ja, jah.

Mil määral on teabe edastamisega viivitamine (nt kolleegide poolt) takistanud info õigeaegset avaldamist kooli veebilehel?

(Paus) Ma ei tea see on mingisugune inimlik faktor lihtsalt, mis moment on, et see asi on vaja teha, aga siis läheb ta meelest ära, no ja siis pöördud ise, palud, et me pidime selle asja üles panema. Midagi sellist konkreetset, midagi hullu küll ei ole olnud, et see on selline lihtne inimlik faktor, et inimesed käsikäes töötavad ja unustavad ja nii edasi. Ma nagu ei oska siinkohal midagi välja tuua.

Või siis õppeaasta algul kui on kiire aeg?

Ka see jah, ka see võib olla jah.

Mis Te arvate, mil määral võib olla teabe avaldamisel takistuseks näiteks ühiste arusaamade puudumine teabe avaldamise osas?

(Paus) Niipalju kui on inimesi, kõik saavad erinevalt asjadest aru. Aga, *(paus)* aga no minu meelest ei ole takistusi, sellepärast põhimõtteliselt juhtkond, tavaliselt me teeme ju koostööd,

paratamatult püüame asjadest ühtemoodi aru saada. Peale kolmandat korda seletamist loodetavasti juba on võimalik ka natuke ühtemoodi mõelda. Nii et selle koha pealt pole nagu probleemi ja teised inimesed eriti väga palju ei huvitugi, kui otseselt kellelgi vajadust ei ole. Loevad seda informatsiooni, pigem sihukesed passiivsed osapooled. Nii et, noh, ütleme nüüd isegi arusaamades võib-olla (*paus*) võib-olla kellelegi meeldib üks pilt rohkem kui teine ja no ütleme kujunduse koha pealt, pilt avalehel, võib-olla see tekitaks mingisuguse probleemi või mis iganes. Muidu küll ma ei näe mingisugust probleemi.

Kui ei ole koolisise juhendiga korraldatud missugust infot edastada, võib jääda ringlema kas panna veebilehele või mitte? Tekib vaidlus?

Ei, need lahenevad selles mõttes jah. No eks ta on, nüüd rohkem, ega siin sellist süstemaatilist asja ei ole, tavaliselt kõik need asjad põlve otsas ju käivad, nii et see on paratamatu. Praegu hetkel küll.

Aga mil määral võib takistuseks olla veebilehe sisuhaldussüsteemi tehniline keerukus või üldse see tehniline osa?

Kõiki asju on võimalik õppida, ma arvan, et ei ole probleemi. No muidugi, heh, see sama sisuhaldussüsteem on uuenenud kaks korda, nii et maailm on täiesti muutunud, varsti seisab mul ees selle uue asja püsti panemine, nii et neid asju peab ikka tegema. Aga eks katseeksitusmeetodil on kõige parem. (Naerab) Nii et see käib asja juurde ja on olemas foorumid, kust saab lugeda ja tänapäeval on üks hea võimalus, eks ole. Entsüklopeediat ei loe enam keegi, tee aga Google otsingumootor lahti ja probleem sinna sisse ja tuleb väga palju nagu varrukast neid vastuseid, mis keegi kuskil on teinud ja keegi sama probleemiga kokku puutunud, noh see käib ju nii.

Peab omama oskust siis sellest õige valik teha.

Jah, just.

Aga IT-teenuse tsentraliseeritus ja juhendaja puudumine kohapeal?

No vaata, tsentraliseeritus. Meil on siin ka mõtteid läbi aegade käinud, eks ole, et kuskil on mingisugune haldus, kuskil kaugemal, keegi sellega tegeleb, see tekitab probleeme kohe selle suhtluse kohapealt, kommunikatsioon ja nii edasi. Meil oli siin üks hoopis teisest vallast asi, meil oli sihukene, Elion pakkus pilootprojektina. Oli meil siin kõrval terminali klass, kus olid siis terminalid püsti, nii nagu need pangautomaatidel on terminalid ja keskserver istuskuskil jumal teab kus kohas, mingis Elioni serveri hoidlas. Ja sinna, noh, kogu töö käis selles serveris,

nii et oma selles terminalis said siis tööd teha. Käis siis valguskaablit pidi informatsiooni vahetamine. Ja probleemiks see, et kui oli vaja midagi peale installida, oli vaja midagi teha oli mingi probleem seal sisse logimisega, asjad, kommunikatsioon ja nii edasi, noh, läks selliseks, et see tekitas pigem ebameeldivust, kui kuskil midagi keskselt on, kusagil asub. Sellepärast on siin mina, kui selle konkreetne haldaja, kogu aeg kättesaadav, eks ole, ja probleeme pole. Kui sa kuskil kellestki sõltud, siis on, see tekitab jälle probleeme.

Ja siis jääks ära selline arutelu nagu teil siin omavahel on

Jah, just, just. Ja seda muidugi.

(Katkestus.)

Aga andmete sisestamise ajamahukus?

Ei ole, seda mahukuse kohapealt ega see on ju üksikud asjad, eks ole, kui on vaja pikemalt selle koha pealt vaadata, mingisugused, no ütleme, arengukavad uuesti üles vaja panna, siis on vaja, noh need dokumendid üles laadida ja sellega seonduvalt teha, aga see on juba tehniline. Linkide panekud, kirjutatud ega sellist pikka artiklit käsitsi enam keegi ei kirjuta.

Aga mingid tabelid või ürituste plaanid?

Aa no selles mõttes jah, tegelikul ega nad on ülekantavad ju *excelis* on need asjad ju valmis tehtud *copy paste* sinna haldusmoodulis artikli peale ja pole probleemi.

internetiühenduse kvaliteet?

Meil on praegu valguskaabel eks ole, tema kiirus on tähendab sinna pääsupunkti EENet- i on see 100 Mb/s ja muidugi üks hetk hakkab vaikselt ajale nagu jalgu jääma eks ole, võiks juba olla Giga või isegi, meil on sel teemal ka linnas juttu olnud, et arengud hakkavad sinnapoole liikuma tõstetakse siis kas 1 Gb või lausa 10 Gb/s seda kiirust. Praegu on ta selline ja asjad on nagu ära aetud, noh ma ei tea, ei ole meeletult hull ka see asi eks ole, ajab asja ära. Aga noh see internetiühenduse probleem läheb kuskile mujale, mõned asjad tulevad aeglaselt alla, see sõltub. 100 Mb/s internetiühendus võib olla, pudelikael on kuskil mujal, siis ei aita see 100 Mb/s midagi, nii et noh sihukene suhtumise küsimus. Veebilehe seisukohalt ei olegi see probleem võib-olla, siin on jah, lihtsalt andmete liigutamise probleem, juba ütleme wifi võrgud ja telefonid, mida lapsed kasutavad ja õppetunnis seal paralleelselt on vaja suuri andmekogusid liigutada, see on nagu teine teema.

Mis te ise arvate, kui informatiivne on teie kooli veebileht.

Mhm ma kiitma ei hakka ennast, aga peaks, ütleme kõige vajalikum, mis on, on kättesaadav, nii et seda saab ainult teiste käest küsida.

Aga mida Te ise peate tugevusteks näiteks?

Paus. Hea küsimus. Naerab mis ma nüüd nii väga tugevuseks pean, põhimõtteliselt on neid jagunemisi (Paus). No ma ei räägi ilmselt sisust, ma räägin raamistikust, võib-olla selle koha pealt, et on mingisugune liigendatus olemas, et kui inimene tahab siis ta suudab selle õige asja üles leida, et vast suhteliselt lihtsalt, aga no mine sa tea. Et noh mõningal juhul on olnud näiteks, eks ole, et kui on mingisugune loovtööjuhend on dokumentide all, et seda mitte keegi kusagilt ei suuda üles leida, siis tema loogiline koht ongi, ta on nüüd mitmes kohas, on õppetöö all loovtööd ja seal juhendi all on dokumentide all, eks ole, nii et paratamatult on vaja hakata dubleerima mõndasid asju, et kui üles ei leia. Ja noh, muidugi sisukaart, sisukaardiga tuleb kõik selles mõttes välja ja siis ka otsing ilmselt. Nii et kui on vaja midagi konkreetset otsida või millega seondult, et siis peaks siit artiklid nagu välja tulema.

Nii et Te saate ka tagasisidet kui ei ole midagi leitav?

Tähendab selles mõttes tagasisidet jah, kui on nüüd, keegi on ütleme niimoodi, et ei ole saanud küll meilitsi, kuigi on olemas kontakt ja nii edasi, et webmasterile kirjutada. Aga no ütleme, kui on näiteks sekretär, on telefoni otsas ja keegi küsib mingisugust informatsiooni, et ta ei suuda näiteks leida, siis on see hea moment näiteks üle vaatamiseks, et miks see nii on, miks ei suuda inimene leida. Et noh põhjuseid võib väga palju olla, et alates sellest et ei suuda või ei oska, teine asi on see, et kui tõesti raskus on kätte saada, selles mõttes sekretärile on tulnud tagasisidet küll, mitu korda.

Kas leiate, et info avaldamise osas on ka mõned vajakajäämised?

Alati saab paremini (naerab), mis ma oskan öelda, loomulikult, et no võib-olla on jah mingisuguseid uudisnupukesi või asju. Tegelikult tegelevad ju väga paljud, palju on tähele pannud, koolid tegelevad promomisega, on ju see kooli püsima jäämine oluline, siis on vaja, et õpilasi siia tuleks ja noh nii mõnigi kool on asju siis niimoodi promonud, et kõik võimalikest asjadest info, absoluutselt kõikvõimalikest asjadest läheb üles ja kohe automaatselt ka sinna Tartu lehele, pannakse sinna uudisnupuke püsti ja nii edasi, nii et no võib-olla see pool on, nii et me oleme sihukesed tagasihoidlikumad, et me nagu iseennast ei reklaami, võib-olla see moment on.

Tutvusin enne kohtumist ka Teie kooli mõnusalt lihtsa kujundusega veebilehega, kust oli teave väga hästi leitav. Väga hästi oli lahendatud uudiste liigitamine, see tekitab huvi, et on toodud välja enim klikke saanud uudised.

Rääkige palun, millistel põhjustel on jäänud veebilehel avalikustamata õpetajate haridus ja eriala.

Tähendab põhimõtteliselt on küll lugu niimoodi, et ahah, haridus kui selline vot (otsib arvutis vajaliku lehekülje) ausalt öelda, ma ei ole, no selles mõttes, et õppeaine, mida ta õpetab, see on olemas, aga et vene keelt õpetab näiteks matemaatikaõpetaja, kes on matemaatiku haridusega, selles mõttes jah. Vot teate, ma ei, selles mõttes pole nagu vajadust olnud, seda pole nagu praegu otseselt keegi nõudnud.

Kas see ei ole ka linnavalitsuse juhises olnud?

Ei ole nagu olnud jah, et sellest oleks probleeme olnud, et mingil hetkel, kui need veebilehed koolide omad üle vaadati ja mingeid märkusi tehti, siis selle koha pealt probleeme polnud.

Et siin, noh, mis on arutletud, et õpetaja pilt üles panna, see on nagu probleemi tekitanud, et väga ei soovita miskipärast (naerab) aga selle koha pealt, jah haridus.

Jah, sest haridus ja eriala ei saaks nagu salajane olla, sest on kvalifikatsiooninõuded ...

Jah, need peavad olema täidetud, jah.

Siis oleks see pigem ju koolile reklaamiks.

Jah, seda küll jah.

Mida arvate sellest, et veebilehel oleks avalikustatud õppenõukogu koosolekute kohta info, koosolekute toimumise ajad, päevakord?

Minu teada sellel teemal on juttu olnud, kas kuskil, ma peast ei oska muidugi öelda, aga, aga, aga, kuidagi tuleb tuttav ette. Ma olen sellega, õppenõukogude asjadega, tähendab sellel teemal oleme me raudselt nüüd rääkinud. Jah, tegelikul need peavad koduleheküljel üleval olema, aga nii kaugele me ilmselt siis jõudnud ei ole. Vaat nüüd ongi see jutuks jäänud, et õppenõukogud kui sellised tuleb avalikustada. Jah, nii et kuidagi tuttav tuleb see jutt ette mulle praegu, aga ma ei oska vastata hetkel.

Aga näiteks erinevad kooli tegevust kajastavad aruanded näiteks kooli sisehindamise aruanne või kui on toimunud välishindamine, siis viide selle tulemustele?

Jah, no selle koha pealt on jällegi hea moment, et mida arutada. Me ei ole selle teemal üldse arutlust olnud.

Erinevaid koolide veebilehti vaadeldes paaril koolil oli sisehindamise aruanne avalikustatud, mis kajastab ka ju kooli tegevust.

Ja jah.

Aga kooli eelarvega seonduv info.

Jah, no vot eelarve, no vot see minust selle koha pealt ei sõltu. See on tegelikult direktori ilmselt otsus, et eelarve küsimus panna üles või mitte. Hea märkus, saan seda küsida.

Eelarve on tavaliselt omavalitsuse veebilehel ja seal on ka koolide oma võiks olla ju ka kooli veebilehel, mis näitaks kui palju omavalitsus panustab haridusse.

No selles mõttes jah, no eks muidugi hoolekogule sihukesed, need asjad on saadetud. Ja noh muidugi sealt poolt edasi ta väga vähe liigub, eks ole, aga noh, see on hea mõte, seda peab arutama jälle.

Mõelge natuke ja tooge palun välja kolm kõige suuremat probleemi oma igapäevatöös, just seondvalt veebilehe haldamisega.

(Paus) Ma arvan, et meeskond võiks suurem olla (paus), et see on niisugune põhiprobleem. Ja noh, võib-olla see ka, et on sihukene krooniline aja puudus. Muud ülesanded ja ta noh, oleks rohkem aega, võib-olla tegeleks sellel ajal, suunaks nagu oma aega võib-olla siia palju rohkem ja vaataks ja katsetaks neid uusi süsteeme ja noh, nii või teisiti tuleb seda ka mingil hetkel teha, aga, et ta ei oleks siis nagu tulekahju kustutamine. Vaid on aega sellega tegeleda ja teda katsetada, üles panna ja muutusi tekitada aga rohkem ei oska nagu midagi välja tuua.

Veebileht on üks kooli kui organisatsiooni ilme mõjutajatest. Kui suureks peate oma rolli kooli näo loomisel?

Tähendab mina kui üksikisik või?

Jah, läbi selle veebilehe toimetamise?

Jah, no paus olen jah selles mõttes hoian silma peal ja teinekord on, noh kui näiteks huvijuht paneb, meil on huvijuhid ka vahetunud, ja siis on juhtunud, ka sihukesi momente, et on keelelisel probleemid ja nii edasi, siis tavaliselt, kui midagi on väga viltu ja mulle see silma jääb, siis ma võtan hetkeks selle artikli lihtsalt maha, eks ole, ja parandan seda. Minu arusaamist järgi võiks olla ta ikkagi korrektne keeleliselt. Kui ma ise midagi kirjutan, panen artiklit üles, pole ka teab mis sõnasepp ja selle koha pealt võib nagu probleeme tekkida, aga tavaliselt on see jällegi, et me väga palju asju laseme näiteks kasvõi emakeele õpetajal keeleliselt üle vaadata ja

omavahel arutame, otsime ise internetist neid vasteid. Selle koha pealt püüame küll olla sellised, et keeleliselt oleks asi õige, et ei oleks tegemist oskamatusena.

Aga see tehniline pool ja kujundus ka?

Jah selge, muidugi ega see, et tal praegu on just ütleme plokiti nii, praegu on palju erinevaid templeite ja raamistikke näinud ja proovinud, aga lihtsalt meeldib ja muidugi see, et ta selline välja näeb, sellele kujundusele, mis templeidist tuleb, tuleb kunstiõpetaja poolt midagi lisaks selle bannerina. Aga selline asi, et ta välja näeb, et on õrnalt eraldatavad kastid tähendab see on tegelikult minu silma jaoks lihtsalt vajalik ja mulle mingisugused muud võimalikud noh ütleme sihukesed pilku püüdvad asjad ja jämedad raamid ja nii edasi see käib, mulle lihtsalt on vastuvõetamatu olnud, et võib-olla oleks mõni teine asi palju huvitavam olnud, aga mulle just meeldib selline tagasihoidlikkus ja selle koha pealt on, see on küll minu nägu jah.

Kui suurt tähtsust omab korralduste täitmine teie töös?

Tähtsus on loomulikult olemas, aga see korralduste täitmine tuleb tegelikult inimese enda seest ja on olemas, olen selles mõttes vana kooli inimene, et asjad peavad korras olema, mis sult nõutakse, noh keegi nüüd võib sulle küll öelda midagi, aga keegi kohe üles pooma ei hakka, nii et selle koha pealt ei ole nagu probleemi.

Aga samas on Teil ka üsna suur ise otsustamise võimalus?

Palju asju, jah, saab tehtud.

(katkestus)

Milliste oskuste või pädevuste osas veebilehel teabe avaldamisega seonduvalt Te tunnete, et vajaksite täiendavat koolitust?

Tähendab, et veebilehte kui sellist täiendada, et siis koolitust selle koha pealt saada. Jah oleks seda aega rohkem, siis ma tegeleks jah, selle programmeerimise poolega rohkem. Et kui haldussüsteem on olemas, ei ole probleemi, aga kui on vaja mingisugust PHP skripti sinna juurde kirjutada, eks ole ja mingisugust funktsionaalsust sinna juurde tekitada, siis jääb oskustest puudu küll. See oleks muidugi huvitav ka ja vajadus, seda saaks ka ise õppida, aga jälle see ajafaktor, see on paratamatu.

Täna aja ja panuse eest.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Reet Hüsson

(sünnikuupäev: 08.02.1965)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Tartumaa põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel, mille juhendaja on Maria Murumaa-Mengel, MA,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 20.05.2015